

# Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan hoito- ja käyttösuunnitelma 2014–2029



Käännös: Pimma Åhman.

Kansikuva: Ari Rajasärkkä.



ISO 14001

© Metsähallitus, Vantaa 2017

ISSN-L 1796-2943

ISSN (verkkajulkaisu) 1796-2943

ISBN 978-952-295-188-5 (pdf)

---

**Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan  
hoito- ja käyttösuunnitelma  
2014–2029**



**METSÄHALLITUS**

# KUVAILULEHTI

JULKAISUA	Metsähallitus	JULKAISUAIKA	2.5.2017
TOIMEKSIANTAJA	Metsähallitus	HYVÄKSYMISPÄIVÄMÄÄRÄ	2.9.2016
LUOTTAMUKSELLISUUS	julkinen	DIAARINUMERO	MH 950/2013
SUOJELUALUETYYPPI/ SUOJELUOHJELMA	Luonnonsuojelualue, Natura 2000, vanhojen metsien suojeluohjelma, soidensuojeluohjelma, Metso-ohjelma		
ALUEEN NIMI	Mustarinnantunturi ja Kiekkikaira		
NATURA 2000 -ALUEEN NIMI JA KOODI	Mustarinnan tunturi FI1301102		
ALUEYKSIKKÖ	Pohjanmaan luontopalvelut		
TEKIÄ(T)	Metsähallitus		
JULKAISUN NIMI	Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan hoito- ja käyttösuunnitelma 2014–2029		
TIIVISTELMÄ	<p>Suunnitelma kattaa Posion ja Kemijärven kunnissa sijaitsevan Mustarinnan tunturin Natura 2000 -alueen sekä siihen rajoittuvat valtion suojeluun varatut maat. Osa alueesta kuuluu perustettuun Mustarinnantunturin luonnonsuojelualueeseen. Suunnittelualueen pinta-ala on 10 118 ha.</p> <p>Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan alue on edustava ja laaja koillismaalainen erämainen alue. Alueelle ovat tyypillisiä suuret korkeuserot sekä metsien ja soiden vaihtelut ja näiden aiheuttamat erityyppiset reu- navyöhykkeet ja kasvupaikat. Metsistä suurin osa on korkeilla alueilla, ja alueella tavataan harvinaisia luon- nontilaisia palorefugiokouksikoita. Suunnittelualue kuuluu palojatkumoalueeseen, ja metsänpolttojen seu- rauksena alueen metsätalouskäytön yksipuolistamat mäntykankaat muuttuvat vähitellen luonnontilaisiksi. Suot ovat pääosin aapasoina, ja lähteet ja tihkupinnat tekevät alueesta edustavan pienvesikokonaisuuden.</p> <p>Suunnittelualueeseen ei kohdistu merkittäviä käyttöpaineita. Alueelle ei ohjata virkistyskäyttöä, vaan alu- etta käyttävät sen erämaaluonteeseen sopien lähinnä eräretkeilijät sekä metsästäjät ja kalastajat. Tämä nä- kyy myös alueen arvoissa, joiksi määriteltiin <i>Luonto</i>, <i>Linnusto</i> ja <i>Erämaisuus</i>. Näihin kuuluvat aluekokonai- suus sekä alueen edustavat luontotyypit lajistoihin, jotka luovat pohjan suojelulle mutta myös alueen ve- tovoimaisuudelle. Näitä seuraa alueen luonteelle selvä arvo <i>Eränkäynti</i>, joka tuo esiin alueen pääasiallisen käyttöarvon. Määritettyihin arvoihin ei kohdistu merkittäviä uhkia.</p> <p>Alueen kehittämiseen asetettiin yksi päämäärä: Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan alue on eränkäyntiin sopiva, houkutteleva erämainen alue. Päämäärä linjaa lähinnä alueen palveluvarustuksen sijoittelua ja huol- toa. Alueen arvoja ja asetettua kehityspäämäärää tavoitellaan seuraavin toimenpitein:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Luonnonsuojelun toimenpiteet sisältävät pääasiassa alueen palojatkumosuunnitelman mukaisia, aiem- man metsätalouskäytön yksipuolistamien metsien polttoja.</li> <li>– Luonnon virkistyskäytön toimenpiteet liittyvät palveluvarustuksen rakenteiden tarkoituksenmukaisen si- joittelun ja ylläpidon toimiin mahdollisesti yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa.</li> <li>– Kulttuuriperinnön osalta toimenpiteet keskittyvät alueen (täydennys)inventointiin, sillä pääosa alueesta on vielä kokonaan inventoimatta. Palovartijan tuvan toimenpiteet tulevat esille virkistyskäytön toimenpi- teissä, sillä tupaa käytetään autiotupana.</li> <li>– Metsästäys- ja kalastuskäytäntöjä ei muuteta. Alueen kalavesien hoidosta ja kehittämisestä keskustellaan Posion 13 kylän osakaskunnan kanssa (omistaa vesiä suunnittelualueella) ja alueen normaalin suunnitte- lun yhteydessä.</li> <li>– Hallinnolliset toimenpiteet koskevat suunnittelualueen osien suojeluohjelma-alueiden perustamista ja siihen liittyviä kiinteistö- yms. toimituksia. Mustarinnantunturin luonnonsuojelualueen ympärillä olevat osat perustetaan asetuksella luonnonsuojelulain mukaiseksi luonnonsuojelualueeksi. Suojelualueet ja uudet rajat merkitään maastoon ja karttoihin.</li> <li>– Koko alue kuuluu syrjävyöhykkeeseen, jossa jokamiesoikeuksiin perustuva liikkuminen ja luonnon käyttö on pääosin vapaata. Mustarinnantunturin luonnonsuojelualueen perustamissädös rajoittaa joitakin alu- een käyttömuotoja. Alueella ei ole liikkumisrajoituksia.</li> </ul> <p>Liitteeksi 5 on koottu alueen päivitetty lajitietolomakkeet Ympäristöministeriön vahvistuskirjeen vaati- muksen mukaisesti. Luontotyyppitietoihin ei ole tullut muutoksia.</p>		
AVAINSANAT	suojelualueet, hoito ja käyttö, Natura 2000		
MUUT TIEDOT	Suunnitelman ovat kirjoittaneet Timo Eskola, Eevamaria Harala, Tiina Laitinen, Kari Sarajärvi, Päivi Tervon- nen ja Pekka Veteläinen.		
SARIAN NIMI JA NUMERO	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 151		
ISSN-L ISSN	1796-2943 1796-2943	ISBN (PDF)	978-952-295-188-5
SIVUMÄÄRÄ	86 s.	KIELI	suomi
KUSTANTAJA	Metsähallitus	PAINOPAIKKA	
JAKAJA	Metsähallitus, luontopalvelut	HINTA	

# PRESENTATIONSBLAD

UTGIVARE	Forststyrelsen	UTGIVNINGSDATUM	2.5.2017
UPPDRAKSGIVARE	Forststyrelsen	DATUM FÖR GODKÄNNANDE	2.9.2016
SEKRETESSGRAD	Offentlig	DIARIENUMMER	MH 950/2013
TYP AV SKYDDSDOMRÅDE/ SKYDDSPROGRAM	naturskyddsområde, Natura 2000, skyddsprogrammet för gamla skogar, myrskyddsprogrammet, METSO-handlingsplanen		
OMRÅDETS NAMN	Mustarinnan tunturi		
NATURA 2000-OMRÅDETS NAMN OCH KOD	Mustarinnan tunturi FI1301102		
REGIONENHET	Österbottens naturtjänster		
FÖRFATTARE	Forststyrelsen		
PUBLIKATION	Skötsel- och användningsplan för Mustarinnantunturi och Kiekkikaira 2014–2029		
SAMMANDRAG	<p>Planen omfattar Natura 2000-området Mustarinnan tunturi samt de statens marker omedelbart intill det som reserverats för naturskydd. De ligger inom kommunerna Posio och Kemijärvi. En del av planeringsområdet hör till det inrättade Mustarinnantunturis naturskyddsområde. Planeringsområdets areal är 10 118 ha.</p> <p>Mustarinnantunturi och Kiekkikaira bildar ett representativt, stort ödemarkstypat område i Koillismaa. Stora höjdskillnader och variationen mellan skogar och myrar, som medför en mångfald av kantområden och växplatser, är typiska för området. Största delen av skogarna ligger på högre altituder, och i området påträffas sällsynta paleorefugigranskogar. Planeringsområdet hör till ett brandkontinuum, och till följd av anlagda skogsbränder övergår de ensidiga ekonomitallskogarna småningom i naturtillstånd. Myrarna är huvudsakligen apamyrar, och tack vare källorna och sippertyorna bildar området en representativ helhet med småvattnen.</p> <p>Området är inte utsatt för betydande användningstryck. Till området styrs inte rekreativt bruk, utan det används främst av erfarna ödemarksvandrare samt fiskare och jägare. Detta syns också i områdets värden, som definierades som <i>Natur</i>, <i>Fåglar</i> och <i>Ödemark</i>. I dessa ingår området som en helhet och dess representativa naturtyper inklusive arter, vilka utgör grunden för skyddet av området men också områdets dragningskraft. Dessa följs av det för området uppenbara värdet <i>Jakt och fiske</i>, som visar områdets huvudsakliga bruksvärde. De definierade värdena är inte utsatta för betydande hot.</p> <p>För utvecklingen av området uppsattes ett mål: Mustarinnantunturi och Kiekkikaira bildar ett lockande ödemarkstypat område som lämpar sig för jakt och fiske. Detta mål utstakar riktlinjerna främst för serviceskturens placering och underhåll. Syftet är att verkställa områdets värden och utvecklingsmål genom följande åtgärder:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Åtgärderna för naturskydd omfattar främst brännande enligt brandkontinuumplanen av skog som blivit ensidig p.g.a. tidigare ekonomiskogsbruk.</li> <li>– Åtgärder för naturens rekreativt bruk har att göra med ändamålsenlig placering och underhåll av servicestruktur, potentiellt tillsammans med samarbetsparter.</li> <li>– Åtgärder för skyddet av kulturarvet fokuserar främst på (kompletterande) inventeringar, för merparten av området är fortfarande oinventerat. Åtgärderna för brandvaktens stuga tas upp i åtgärder för rekreativt bruk, eftersom den fungerar som ödestuga.</li> <li>– Jakt- och fiskepraxisen ändras inte. Om värden och utvecklingen av områdets fiskevatten diskuteras med 13 byars delägarlag (äger fiskevatten i området) i Posio och i samband med den normala planeringen.</li> <li>– Åtgärder inom förvaltningen berör inrättandet av skyddsprogramsområden i planeringsområdet och fastighets- och övriga förrättningar. De delar som ligger utanför Mustarinnantunturi naturskyddsområde inrättas genom förordning till naturskyddsområde enligt naturvårdslagen. Skyddsområdena och de nya gränserna utmärks i terrängen och på kartor.</li> <li>– Hela området klassas som grundzon, där man får röra sig och använda naturen rätt fritt enligt allemansrätten. I den lagstiftning som gäller inrättandet av Mustarinnantunturis naturskyddsområde ingår begränsningar vad gäller vissa användningssätt. Det förekommer inte begränsningar i rörelsefriheten i området.</li> </ul> <p>I bilaga 5 finns uppdaterade artlistor enligt kraven i miljöministeriets fastställande brev. I uppgifterna om naturtyperna gjordes inga förändringar.</p>		
NYCKELORD	naturskyddsområden, skötsel och användning, Natura 2000		
ÖVRIGA UPPGIFTER	Planen har utarbetats av Timo Eskola, Eevamaria Harala, Tiina Laitinen, Kari Sarajärvi, Päivi Tervonen och Pekka Veteläinen.		
SERIENS NAMN OCH NUMMER	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 151		
ISSN-L	1796-2943	ISBN (PDF)	978-952-295-188-5
ISSN (ONLINE)	1796-2943		
SIDANTAL	86 s.	SPRÅK	finska
FÖRLAG	Forststyrelsen	TRYCKERI	
DISTRIBUTION	Forststyrelsen, naturtjänster	PRIS	

# SISÄLLYS

NYKYTILAN KUVAUS.....	11
1 Suunnittelualueen kuvaus ja suunnittelutilanne .....	11
2 Perustamistarkoitus .....	17
3 Osallistaminen .....	18
4 Vesistöt ja merialueet.....	20
5 Geologia .....	21
6A Natura 2000 -luontotyyppit .....	23
6B Kansalliset uhanalaiset luontotyyppit (LUTU) .....	27
7 Lajisto .....	28
8 Kulttuuriperintö.....	29
9A Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu .....	32
9B Luonnon virkistyskäyttö: opastusviestintä.....	34
10 Erätalous: nykytila .....	35
11 Tutkimus .....	38
12 Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset .....	39
KESKEISET ARVOT JA UHAT .....	41
13 Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot .....	41
14 Uhka-analyysi .....	42
TAVOITTEEN ASETTELU .....	43
15 Uhkatekijöiden torjuminen .....	43
16 Kehittämismahdollisuudet.....	44
17 Visio .....	45
18A Vyöhykejako: Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke.....	46
18B Vyöhykejako: Syrjävyöhyke .....	47
18C Vyöhykejako: Rajoitus- ja luonnonarvovyöhykkeet.....	48
TOTEUTUS .....	50
19 Luonnonsuojelun ja -hoidon toimenpiteet .....	50
20 Kulttuuriperinnön suojelun toimenpiteet.....	51
21A Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet .....	52
21B Luonnon virkistyskäyttö: palveluvarustus.....	53
22 Erätalouden toimenpiteet .....	55
23 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet .....	57
24 Hallinto .....	60
25 Rakennuskanta .....	62
26 Resurssit.....	63
YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI.....	64
27 Ympäristövaikutusten arviointi .....	64
SEURANTA .....	65
28A Suunnitelman toteutuksen seuranta .....	65
28B Suunnitelman vaikuttavuuden seuranta.....	66
LÄHTEET.....	67

LIITTEET .....	68
Liite 1. Ote maakuntakaavakartasta .....	69
Liite 2. Suunnittelualueella esiintyvät uhanalaiset ja direktiivilajit .....	70
Liite 3. Lausuntokooste .....	73
Liite 4. Vahvistuskirje .....	81
Liite 5. Päivitetyt lajitietolomakkeet .....	83



## YHTEENVETO

### Suunnittelualueen nimi, sijainti ja pinta-ala

Suunnitelma kattaa Posion ja Kemijärven kunnissa sijaitsevan Mustarinnan tunturin Natura 2000 -alueen sekä siihen rajoittuvat valtion suojeluun varatut maat. Osa alueesta kuuluu perustettuun Mustarinnantunturin luonnonsuojelualueeseen. Suunnittelualueen pinta-ala on 10 118 ha.

### I Nykytilan kuvaus

Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan alue on edustava ja laaja koillismaalainen erämainen alue. Alueelle ovat tyypillisiä suuret korkeuserot sekä metsien ja soiden vaihtelut ja näiden aiheuttamat erityyppiset reunavyöhykkeet ja kasvupaikat. Metsistä suurin osa on korkeilla alueilla, ja alueella tavataan harvinaisia luonnontilaisia palorefugiokuusikoita. Suunnittelualue kuuluu palojatkumoalueeseen, ja metsänpolttojen seurauksena alueen metsätaloustalouden yksipuolistamat mäntykankaat muuttuvat vähitellen luonnontilaisiksi. Suot ovat pääosin aapasoi, ja lähteet ja tihkupinnat tekevät alueesta edustavan pienvesikokonaisuuden.

Suunnittelualueeseen ei kohdistu merkittäviä käyttöpaineita. Alueelle ei ohjata virkistyskäyttöä, vaan aluetta käytävät sen erämaaluonteeseen sopien lähinnä eräreikelijät sekä metsästäjät ja kalastajat.

### II Keskeiset arvot ja uhat

Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan alueen arvoissa näkyy alueen erämaisuus ja eränkäynti. Alueen tärkeimmiksi arvoiksi määriteltiin *Luonto*, *Linnusto* ja *Erämaisuus*. Näihin kuuluvat aluekokonaisuus sekä alueen edustavat luontotyytit lajistoinen, jotka luovat pohjan suojelulle mutta myös alueen vetovoimaisuudelle. Näitä seuraa alueen luonteelle selvä arvo *Eränkäynti*, joka tuo esiin alueen pääasiallisen käyttöarvon.

Määritettyihin arvoihin ei kohdistu merkittäviä uhkia.

### III Tavoitteen asettelu

#### Suunnitelman päämäärät

Suunnittelualueelle määritettyjen arvojen turvaamiseksi ei asetettu päämääriä, mutta alueen kehittämiseen asetettiin yksi päämäärä: Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan alue on eränkäyntiin sopiva, houkutteleva erämainen alue. Päämäärä linjaa lähinnä alueen palveluvarustuksen sijoittelua ja huoltoa.

#### Suunnittelualueen visio

Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan alue on näyttävää metsien ja soiden, vaarojen ja vesistöjen muodostamaa erämaata. Alueen laajuus ja yhtenäisyys korostavat erämaisuuden leimaa sekä parantavat erämaisten ja luonnontilaa vaativien lajien elinolosuhteita. Metsistä suurin osa on korkeilla alueilla, joihin alkutalven kostea ilmasto muodostaa vaikuttavat tykyt. Alueen kasvillisuuden ääripäitä edustavat muun muassa harvinaiset luonnontilaiset palorefugiokuusikot, ja toisaalta luonnontilaisuutta parantavat metsänpolttoalueet, sillä alue kuuluu palojatkumoalueisiin.

Upeat lähi- ja kaukomaisemat sekä erilaiset kasvillisuuden reunavyöhykkeet palkitsevat alueella retkeileviä ja eräileviä jyhkeillä olemuksillaan tai pienipiirteisillä vaihteluillaan; vaeltaja, lintuharrastaja, erämies, kalamies ja poromies poroineen löytävät alueelta oman paikkansa. Lähes reitittömällä alueella on jokaisen päätettävä polkunsa itse; vain yhden autiotuvan ja laavun sekä muutaman kodan sijainti ohjaa kahvinjanoisia.

#### Vyöhykejaon keskeiset ratkaisut

Koko alue kuuluu syrjävyöhykkeeseen, jossa jokamiehenoikeuksiin perustuva liikkuminen ja luonnon käyttö on pääosin vapaata. Mustarinnantunturin luonnonsuojelualueen perustamissädös rajoittaa joitakin alueen käyttömuotoja. Alueella ei ole liikkumisrajoituksia.

#### IV Toteutus ja toimenpiteet

Luonnonsuojelun toimenpiteet sisältävät pääasiassa alueen palojatkumosuunnitelman mukaisia polttoja. Alueelle ei ole suunniteltu muita toimenpiteitä.

Luonnon virkistyskäytön toimenpiteet liittyvät palveluvarustukseen. Virkistyskäytön toimenpiteissä keskitytään alueen rakenteiden tarkoituksenmukaisen sijoittelun ja ylläpidon toimiin mahdollisesti yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa.

Kulttuuriperinnön osalta toimenpiteet keskittyvät alueen (täydennys)inventointiin, sillä pääosa alueesta on vielä kokonaan inventoimatta. Palovartijan tuvan (muu rakennusperintökohde) toimenpiteet tulevat esille virkistyskäytön toimenpiteissä, sillä tupaa käytetään autiotupana.



Metsästys- ja kalastuskäytäntöjä ei muuteta. Alueen kalavesien hoidosta ja kehittämisestä keskustellaan Posion 13 kylän osakaskunnan kanssa (omistaa vesiä suunnittelualueella) ja alueen normaalin suunnittelun yhteydessä.

Hallinnolliset toimenpiteet koskevat suunnittelualueen osien suojeleohjelma-alueiden perustamista ja siihen liittyviä kiinteistö- yms. toimituksia. Mustanrinnantunturin luonnonsuojelualueen ympärillä olevat osat perustetaan asetuksella luonnonsuojelulain mukaiseksi luonnonsuojelualueeksi. Suojelualueet ja uudet rajat merkitään maastoon ja karttoihin.

#### **V Ympäristövaikutusten arviointi**

Suunnitelman vaikutuksia alueen ympäristöön on arvioitu kaikkien tavoitteiden ja toimenpiteiden osalta. Arvioinnissa kuvattiin niiden arvioitujen ekologiset, sosiokulttuuriset ja taloudelliset vaikutukset sekä esitettiin aiheutuvia riskejä ja keinoja niiden torjumiseksi. Arvioinnin perusteella suunnitelma ei muuta alueen ekologista tilaa merkittävästi, mutta parantaa alueen virkistysellisiä arvoja.

#### **VI Suunnitelman seuranta**

Hoito- ja käyttösuunnitelman väliarvioinnit tehdään 5, 10 ja 15 vuoden kuluttua suunnitelman valmistumisesta. Seuranta perustuu toimenpiteiden toteutumisen seurantaan, jota tehdään vuosittain, sekä vaikuttavuuden seurantaan, jonka kautta arvioidaan suunnitelman päämäärien saavuttamista. Seurannat yhdistetään ympäristöhallinnon Natura-alueiden tilan seurantaan.

#### **Vahvistaminen**

Metsähallituksen hallinnassa olevien valtionmaidon ja -vesien osalta suunnitelman hyväksyy Metsähallituksen Luontopalvelujohtaja ja vahvistaa ympäristöministeriö (liite 4).

#### **Lisätietoa suunnittelusta**

Hoito- ja käyttösuunnitelma on kohdealueen maankäytön pitkän aikavälin strateginen suunnitelma ja linjaus. Sen avulla toteutetaan laeissa säädettyjen perustamistavoitteiden lisäksi alueiden hoidolle ja käytölle asetettuja tavoitteita. Suunnitelman avulla sovitetaan yhteen luonnonsuojelun, virkistyskäytön ja alueen muun käytön tavoitteet. Suunnitelmakausi on noin 15 vuotta.

Hoito- ja käyttösuunnittelu on Metsähallituksen ja ympäristöhallinnon periaatteiden mukaista osallistavaa suunnittelua. Osallistumistilaisuuksia ja palautemahdollisuuksia järjestetään koko suunnitteluprosessin ajan. Tavoitteena on saada mahdollisimman paljon tietoa, taitoa ja näkemyksiä pohjaksi hoidon ja käytön ratkaisuille. Keskustelun avulla pyritään saamaan tavoitteille ja toiminnalle yleinen ja hyväksyntä sekä luomaan pysyvä yhteistyö ja vuorovaikutus eri toimijoiden kesken.

<b>I NYKYTILAN KUVAUS</b>		<b>IV TOTEUTUS</b>	<b>VI SEURANTA</b>
1. Suunnittelualueen kuvaus ja suunnittelutilanne	11. Tutkimus 12. Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset	19. Luonnonsuojelun ja hoidon toimenpiteet	28A ja B. Suunnitelman vaikuttavuuden ja toteutuksen seuranta
2. Perustamistarkoitus	<b>II KESKEISET ARVOT JA UHAT</b>	20. Kulttuuriperinnön suojelun toimenpiteet	<b>VII LÄHTEET</b>
3. Osallistaminen	13. Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot	21A. Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet	29. Lähteet
4. Vesistöt ja merialueet	14. Uhka-analyysi	21B. Luonnon virkistyskäyttö: palveluvarustus	<b>VIII LIITTEET</b>
5. Geologia	<b>III TAVOITTEEN ASETTELU</b>	22. Erätalouden toimenpiteet	Liite 1. Ote maakuntakaavakartasta
6A. Natura 2000 -luontotyytit	15. Uhkatekijöiden torjuminen	23. Muu luonnonvarojen ja alueiden käyttö: toimenpiteet	Liite 2. Suunnittelualueella esiintyvät uhanalaiset ja direktiivilajit
6B. Uhanalaisuusarvioinnin mukaiset luontotyytit (LUTU)	16. Kehittämismahdollisuudet	24. Hallinto	Liite 3. Lausunntokooste
7. Lajisto	17. Visio	25. Rakennuskanta	Liite 4. Vahvistuskirje
8. Kulttuuriperintö	18A. Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke	26. Resurssit	Liite 5. Päivitetyt lajitietolomakkeet
9A. Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu	18B. Syrjävyöhyke	<b>V YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI</b>	
9B. Luonnon virkistyskäyttö: opastusviestintä	18C. Rajoitus- ja luonnonarvovyöhyke	27. Ympäristövaikutusten arviointi	
10. Erätalous			

## NYKYTILAN KUVAUS

1 Suunnittelualueen kuvaus ja suunnittelutilanne			
Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	<input checked="" type="checkbox"/> Kuvat 1 ja 2
Selite	Lomakkeella luodaan yleiskuva suunnittelualueesta, maankäytön nykytilanteesta, kaavoituksesta ja muusta maankäytön suunnittelusta, saamelaisten kotiseutuasioista ja suunnittelutilanteesta. Lomake muodostaa perustan muiden jäljempänä seuraavien aiheiden käsittelylle.		
Suunnittelualueen nimi	Mustarinnantunturi ja Kiekkikaira	Pinta-ala (ha)	10 118
		Josta vesialuetta (ha)	907
Maakunta	Lappi	Kunta	Posio, Kemijärvi

Suunnittelualueeseen sisältyvät Natura 2000 -alueet					
Nimi	Koodi	Alueen kokonais-pinta-ala (ha)	Tyyppi <sup>1</sup>	Toteutustapa	Suunnitelman kattavuus
Mustarinnan tunturi	FI1301102	9435	SCI/SPA	Luonnonsuojelulaki	Koko Natura-alue (alue ei kokonaisuudessaan valtion omistuksessa, 136 ha yksityistä vettä, jonka osalta suunnitelma suuntaa-antava)

Suunnittelualueen maankäyttö						
Perustetut suojelualueet	Valtionmaiden suojelualueet	Päämaan-käyttöluokka	Suojelu-alueyyppi	Perustamis-ajankohta	Pinta-ala (ha)	Järjestyssääntö annettu (pvm)
	Mustarinnantunturin luonnonsuojelualue	203	Muu luonnon-suojelualue	1991	1 439	Ei järjestyssääntöä
	Yksityiset suojelualueet (YSA)			Kpl	Pinta-ala (ha)	
	Yksityiset suojelualueet yksityismailla			0	0	
	Valtion yksityiset suojelualueet			0	0	

<sup>1</sup> SPA = Special Protection Area = lintudirektiivin nojalla muodostettavat erityiset suojelualueet; SCI = Sites of Community Importance = luontodirektiivin nojalla nimettävät, yhteisön tärkeinä pitämät alueet, joista muodostetaan SAC = Special Area of Conservation = luontodirektiivin nojalla muodostettava erityisten suojelutoimien alue.

	Yksityiset suojelualueet, jotka sijoittuvat sekä yksityis- että valtion maille	0	0		
Suojeluun varatut valtion alueet	Tyyppi	Päämaan-käyttöluokka	Kpl	Pinta-ala (ha)	Lisätietoja
	Kiekinkaira (Natura, AMO120267)	211	14	5 726	Vanhon metsien suojeluohjelma (pääosin Mustarinnantunturin Natura-alueetta)
	Palotunturi (Natura, AMO120270)	211	1	1225	Vanhon metsien suojeluohjelma (pääosin Mustarinnantunturin Natura-alueetta)
	Mustarinnantunturin seutu (Natura, SSO120270)	211	8	952	Soidensuojeluohjelma (suurelta osin Mustarinnantunturin Natura-alueetta). Yksityismaalla olevaa osaa suojeluohjelma-alueesta ei tulla perustamaan, eikä se ole suunnittelualue-rajauksessa mukana.
	Kiekinkaira (Metso-rahoitus)	212	5	144	Metso-kohde (ei Natura-alueetta)
	Mustarinnantunturi: Julmalampi – Kolkonoja (dialogialue)	211	2	93	Dialogialue (ei Natura-alueetta)
	Mustarinnantunturi: Takkutunturi (dialogialue)	211	1	400	Dialogialue (pääosin ei Natura-alueetta)
Muut suunnittelualueeseen kuuluvat kohteet	Nimi, tyyppi	Päämaan-käyttöluokka	Kpl	Pinta-ala (ha)	Lisätietoja
	Natura-alueen yksityismaat	-	2	100	Kiinteistöt on hankittu valtiolle suojelutarkoitukseen, mutta hallinnan siirtoa Metsähallitukselle ei ole vielä tehty. Liitetään suojelualueeseen myöhemmin. Alueet eivät ole mukana suunnittelualue-rajauksessa.
	Natura-alueen yksityiset vedet (osa: Pikku-Pölkkyjärvi, Sunijärvi, Luolajärvi; kokonaan: Sunitaipaleenlampi, Luolalampi, Vasalaisenlammit)	-	6	136	Posion 13 kylän osakaskunnan vedet

Kansainväliset sitoumukset ja suojeluohjelmat		
Alue	Tyyppi	Lisätietoja
-		
Saamelaisten kotiseutualueet		
Suunnittelualue sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella		Lisätietoja
<input type="checkbox"/> Osittain	<input type="checkbox"/> Kokonaan	

Kaavoitus ja muu maankäytön suunnittelu			
Kaava tai suunnitelma	Hyväksymis- vuosi	Kattavuus	Suunnittelualuetta koskevat kirjaukset suunnitelmassa
Itä-Lapin maakuntakaava (Ote maakuntakaavakartasta, liite 1)	2004	Koko suunnittelualue	Itä-Lapin maakuntakaava on uusiutumassa, ja tavoiteaikataulun mukaan uusi kaava tulisi hyväksyttäväksi vuonna 2015. Voimassa olevan kaavan mukaisesti pääosa alueesta on SL-alue (luonnonsuojelualue 4247, Mustarinnantunturi), ja pieni osa alueesta (Takkutunturi dialogialue) merkinnällä M, maa- ja metsätalousvaltainen alue. Alueen eteläpuolella menee moottorikelkkareitti. Koko suunnittelualue sijaitsee poronhoitoalueella. Maakuntakaavassa ei ole käsitelty tuulivoimaloiden alueita.
Metsähallituksen suunnitelma	Hyväksymis- vuosi	Kattavuus	Suunnittelualuetta koskevat kirjaukset suunnitelmassa
Länsi-Lapin luonnonvarasuunnitelma, Kausi 2006–2015 <sup>1</sup>	2006	Posion osa	Ei erillisiä kirjauksia. Alue kuuluu haja-alueisiin, joiden palvelut suunnitelman mukaisesti pääsääntöisesti ylläpidetään mutta joiden reitistöjen ja muiden palveluiden laajentamisesta valittujen painopistealueiden ulkopuolella pidättäydytään.  Suunnittelualueen lähellä sijaitsee kaksi painopistealuetta: Korouoma–Simojärvi, ja Syöte–Riisitunturi.
Suojelualueiden priorisointi sekä merkittävimmät luontoarvokeskittymät Metsähallituksen luontopalvelujen hallinnoimilla alueilla Natura 2000 -luontotyyppeihin perustuen <sup>2</sup>	2013	Koko alue	Zonationin automaattisen maisemientunnistuksen perusteella valituista merkittävimmistä luontoarvokeskittymistä Pohjanmaan luontopalvelujen alueella merkitty Mustarinnantunturin luonnonsuojelualue lähialueineen (nro XVIII) ”alueella esiintyy suuria osuuksia luontotyyppien esiintymisalueista”
Mustarinnantunturin Natura 2000 -alueen palojatkumosuunnitelma <sup>3</sup>	2009	Lähes koko suunnittelualue	Palojatkumosuunnitelma kohdistuu pääosin Patolamminkankaan metsiin. Suunnitelmaan sisältyy 16 kuviota, jotka on tarkoitus polttaa 5 vuoden välein vuosina 2010–2060. Palojen seurauksena metsätalouskäytön yksipuolistamat kuivahkot mäntykankaat muuttuvat moni-ilmeisemmiksi, luonnontilaisiksi kokonaisuuksiksi lisäten Mustarinnantunturin metsien edustavuutta.
Kytkeytyneisyystarkastelu			
Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan seutu sijaitsee Riisitunturin ja Korouoman läheisyydessä. Suunnittelualueen pohjoispuolella sijaitsee muutamia vanhojen metsien suojeluohjelma-alueita ja dialogialueita (Soinanselkä, Ottavaara, Ailangatunturi) ja itäpuolella pienet Pyytöuman (Metso-rahoitus), Auttikönkään ja Juuvaaran alueet. Alueen länsipuolella on Siikajoki–Juujoki-Natura-alue, jonne osa suunnittelualueen vesistä laskee. Alueen etelä- ja pohjoisosat ovat keskellä suurempia valtion metsätalousmaita. Suunnittelualue on osa Koillismaan suojelualueverkkoa. Matkailullisesti ja toiminnallisesti sillä ei ole merkittäviä liittymiä lähiseudun luonto- ja retkeilykohteisiin. Suunnittelualue kuuluu Mustarinnantunturin palojatkumoalueeseen, joka on osa valtion maiden palojatkumoverkostoa.			

**Edellisen hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuminen**

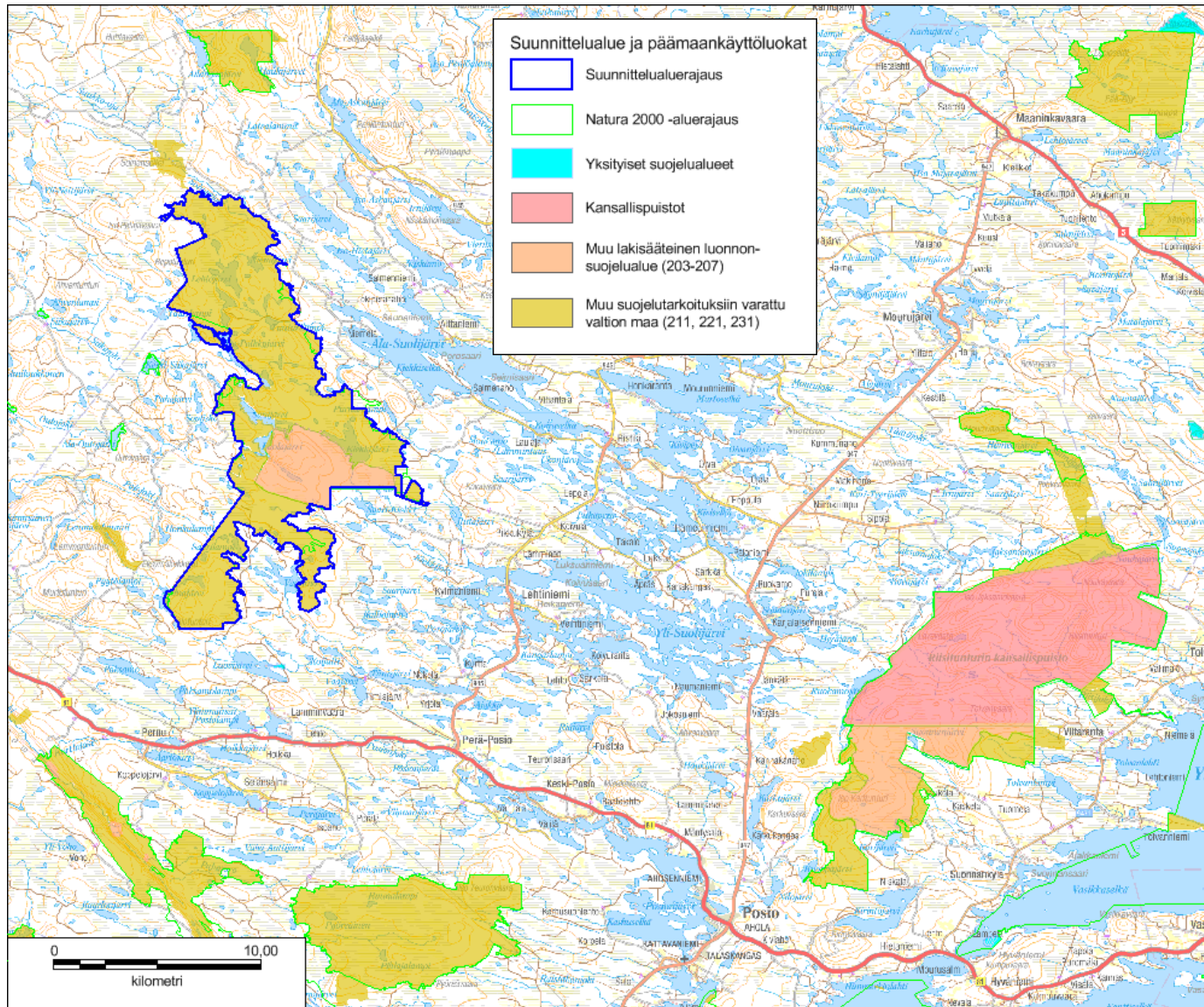
Alueella ei ole aikaisempaa hoito- ja käyttösuunnitelmaa

**Suunnittelualueen yleiskuvaus**

Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan alueelle tyypillisiä ovat suuret korkeuserot ja metsien ja soiden vaihtelut sekä näiden aiheuttamat erityyppiset reunavyöhykkeet ja kasvupaikat. Metsistä suurin osa on korkeilla alueilla, ja alueella tavataan harvinaisia luonnontilaisia palorefugiokuusikoita. Suunnittelualue kuuluu palojatkumoalueeseen, ja metsänpoltojen seurauksena alueen metsätalouskäytön yksipuolistamat mäntykankaat muuttuvat vähitellen luonnontilaisiksi. Suot ovat pääosin aapasoina, ja lähteet ja tihkupinnat tekevät alueesta edustavan pienvesikokonaisuuden. Suunnittelualueen laajuus ja yhtenäisyys on monien lajien kannalta eduksi.

Suojelukohteena alueeseen ei kohdistu merkittäviä käyttöpaineita. Alueelle ei ohjata virkistyskäyttöä, vaan aluetta käyttävät sen erämaaluonteeseen sopien lähinnä eräretkeilijät sekä metsästäjät ja kalastajat.

Suunnittelualueen 10 120 ha:sta 9 335 ha kuuluu Mustarinnan tunturin Natura 2000 -alueeseen. Muut suunnittelualueen alueet ovat erilaisilla suojeleohjelmilla ja -päätöksillä suojeleluun hankittuja alueita (vanhojen metsien suojeleohjelma, soidensuojeleohjelma, dialogialueet, Metso-rahoitus). Alueen sydämenä on 1 439 ha:n Mustarinnantunturin luonnonsuojelealue.



**Kuva 1.** Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan alueen sijainti ja suunnittelu-alueajaus.

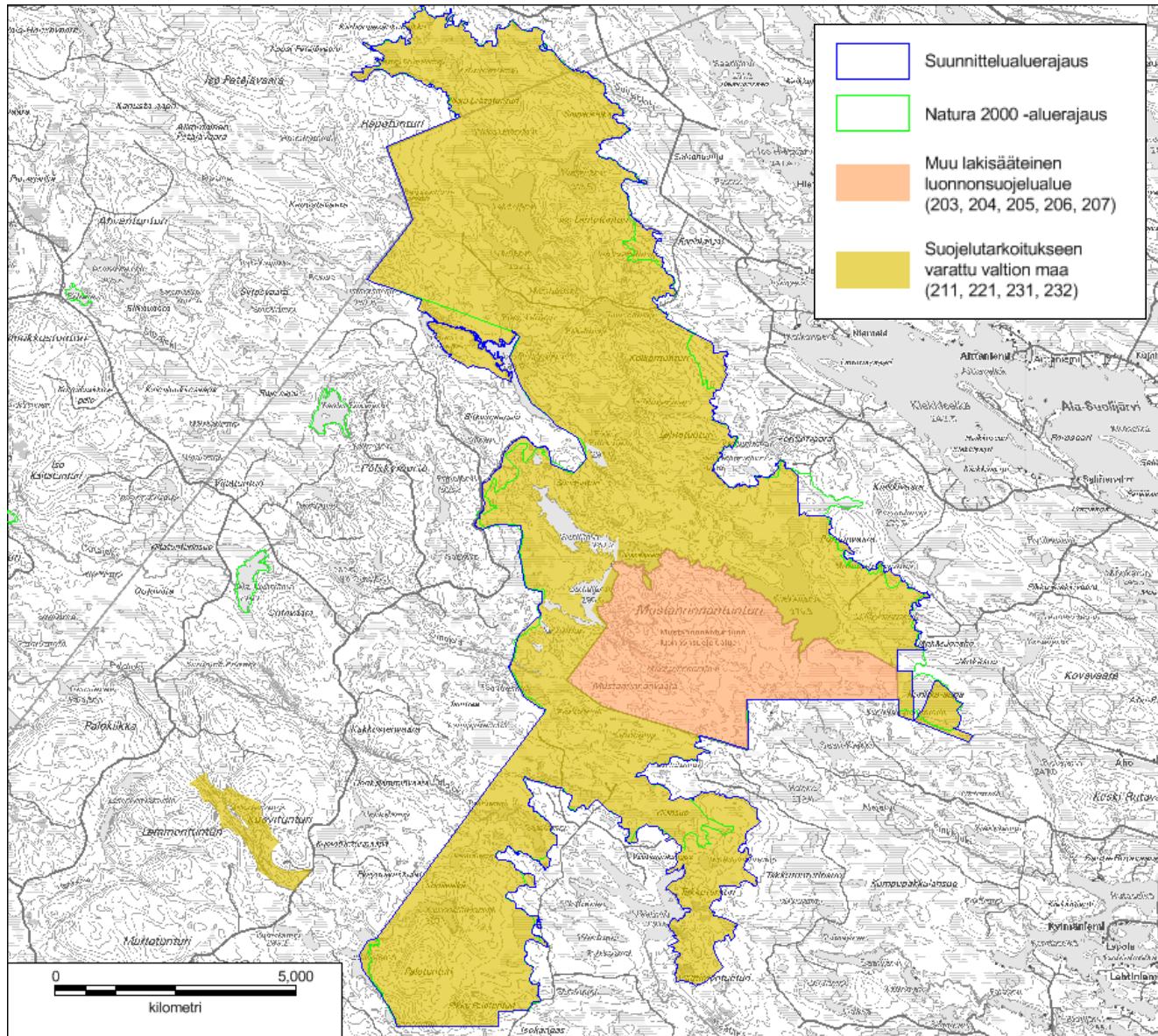
Suunnittelualueeseen sisältyy Mustarinnan tunturin Natura 2000 -alue, johon kuuluu Mustarinnantunturin luonnonsuojelualue, Kiekkikairan ja Palotunturin vanhojen metsien suojeluohjelmakohteet, Mustarinnantunturin seutu -soidensuojeluohjelmakohteet ja Julmalammen–Kolonojan ja Takkutunturin dialogialueet sekä Kiekkikaira-niminen Metso-rahoituskohteet.

Suunnittelualue sijaitsee Rovaniementien (81) pohjoispuolella, 25 km Posiolla länteen. Alueen laitamille kulkee useampikin yksityinen metsätie.

Lähimmät matkailullisesti tunnetut alueet ovat Riisitunturin kansallispuisto ja Korouoma sekä Rovaniemen puolella Autti-köngäs.

© Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/17.





**Kuva 2.** Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan alueen sijainti ja suunnittelualue-rajaus.

Suunnittelualueen rungon muodostaa Mustarinnan tunturin Natura 2000 -alue, joka kattaa niin Mustarinnantunturin luonnonsuojelualueen kuin Kiekkikairan ja Palotunturin vanhojen metsien suoje-luohjelmakohteet, pääosan Mustarinnantunturin seutu -soidensuojeluohjelmakohteesta.

Lisäksi suunnittelualueeseen kuuluu muutamia Metsähallituksen luonnonsuojelutarkoituksiin varattuja Naturan ulkopuolisia alueita, jotka tullaan liittämään perustettavaan suoje-lualueeseen. Alueeseen ei kuulu yksityisiä luonnonsuojelu-alueita. Valtion mailla olevalla suoje-lualueella ja suoje-luohjelmakohteilla Natura toteutetaan luonnonsuojelulla.

© Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17.

## 2 Perustamistarkoitus

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	
Selite	Lomakkeella esitetään suunnittelualueeseen kuuluvien suojelualueiden ja -ohjelmakohteiden perustamistarkoitus sekä tiettyjen suunnittelualueita koskevien kansainvälisten sopimusten tavoitteet. Perustamissääöksessä tai suojeluohjelmassa määritelty suojelualueen perustamistarkoitus on pohjana suunnittelualueen keskeisten arvojen määrittelylle. Perustamistarkoitus vaikuttaa osaltaan myös suunnittelualueen vision määrittelyyn sekä kehittämistavoitteiden asettamiseen (ks. pääluokitus II). Suojeluohjelmakohteilla, joita ei vielä ole perustettu luonnonsuojelualueiksi, suojelun tarkoitus on määritelty ao. suojeluohjelmassa.	
Suunnittelualueen tai sen osan nimi	Perustamissäädos, suojeluohjelma tai -sopimus	Alueen suojelutarkoitus
Mustarinnan tunturi	Natura 2000	Luontodirektiivissä mainittujen luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen sekä lintudirektiivissä mainittujen lajien suotuisan suojelutason turvaaminen.
Mustarinnantunturi	Laki Jonkerisalun, Siikavaaran, Mustarinnantunturin ja Pitsloman luonnonsuojelualueista 17.1.1991 (135/91)	Luonnonsuojelulain mukaisen suojelun toteuttaminen; Itä- ja Pohjois-Suomen vaara-, metsä- ja suoluonnon luonnontilaisina ja erämaisina säilyneiden osien suojeleminen sekä ympäristötutkimus ja luontoharrastus.
Kiekinkaira	Vanhon metsien suojeluohjelma	Vanhon metsien sekä niille ominaisten kasvi- ja eläinlajien säilyttäminen.
Palotunturi	Vanhon metsien suojeluohjelma	Vanhon metsien sekä niille ominaisten kasvi- ja eläinlajien säilyttäminen.
Mustarinnantunturin seutu	Soidensuojeluohjelma	Säilyttää riittävästi suokokonaisuuksia luonnontilaisina kaikkien suoyhdistymätyyppien alueilla. Suojelun perusteita ovat mm. alueella esiintyvien eri suotyyppien ja suolintujen edustavuus, määrä ja jakauma, uhanalaiset eliölajit sekä sen maisemallinen merkitys.
Kiekinkaira	Metso-ohjelma	Metsäisten luontotyyppien ja metsälajien taantumisen pysäyttäminen sekä luonnon monimuotoisuuden suotuisan kehityksen vakiinnuttaminen. Keinot: pysyvä suojelu, määräaikainen suojelu, metsäluonnonhoito.
Julmalampi – Kolkonoja	Dialogialue	Vanhon metsien suojeluohjelma-alueiden valinnan yhteydessä luonnonsuojelujärjestöjen kanssa keskustellut, Metsähallituksen omalla päätöksellä suojellut kohteet; Vanhon metsien sekä niille ominaisten kasvi- ja eläinlajien säilyttäminen.
Takkutunturi	Dialogialue	Vanhon metsien suojeluohjelma-alueiden valinnan yhteydessä luonnonsuojelujärjestöjen kanssa keskustellut, Metsähallituksen omalla päätöksellä suojellut kohteet; Vanhon metsien sekä niille ominaisten kasvi- ja eläinlajien säilyttäminen.
<b>Yhteenveto</b>		
<p>Pieni osa Mustarinnantunturin ja Kiekinkairan suunnittelualueesta (vajaan 15 %) kuuluu lailla 135/1991 perustettuun Mustarinnantunturin luonnonsuojelualueeseen (pinta-ala 1 439 ha). Se sijaitsee kokonaisuudessaan valtion maalla. Pääosa muusta alueesta (n. 8 680 ha 10 118 ha:sta) on suojeluun varattu valtion maita. Lisäksi Mustarinnan tunturin Natura-alueeseen kuuluu n. 100 ha valtiolle hankittuja maita, joita ei vielä ole siirretty Metsähallituksen hallintaan, ja 136 ha yksityisiä vesialueita. Suunnittelualueella ei ole yksityisiä luonnonsuojelualueita.</p> <p>Naturan toteutuskeinona alueella on luonnonsuojelulaki, ja suojeluun varatut valtionmaat tullaan perustamaan asetuksella luonnonsuojelulain mukaisesti luonnonsuojelualueeksi. Mustarinnantunturin nykyinen luonnonsuojelualue ja sitä koskevat rauhoitusmääräykset jäävät ennalleen, vaikkakaan ne eivät ole nykyisen luonnonsuojelulain mukaisia. Perustamisasetuksessa (136/1991) kielletään mm. avotulen teko ja leirytyminen, jotka ongelmitta sopivat alueen erämaiseen olemukseen. Myös 4 §:n määräys hoito- ja käyttösuunnitelman teosta on hallinnollisesti hankala – erämaiselle ja ongelmattomalle hajakohteelle ei ole tarpeen tehdä Ympäristöministeriön vahvistusta vaativaa hoito- ja käyttösuunnitelmaa.</p>		

### 3 Osallistaminen

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	
Selite	Kansalaisten ja sidosryhmien kuuleminen suunnittelussa on Metsähallituksen ja ympäristöhallinnon toimintatapa. Osallistamisen tavoitteena on: saada luonnon-suojeluun liittyville tavoitteille ja toiminnalle yleinen hyväksyntä, vähentää ristiriitoja Metsähallituksen ja eturyhmien välillä sekä eri eturyhmien kesken, saada mahdollisimman paljon tietoa, taitoa ja näkemyksiä ratkaisuille pohjaksi, saada yhteistyötahot sitoutumaan suunnitelman tavoitteisiin ja keskeisiin ratkaisuihin sekä luoda pysyvä yhteistyö alueen eri toimijoiden kesken.	
Kohdennettu osallistaminen	Osallistetut tahot	Nimetty edustaja
	Hallinto ja viranomaistahot	
	ELY Lappi	Liisa Viitala
	Posion kunta	
	Kemijärven kaupunki	
Lausuntokierros	Museovirasto	
”	Lapin maakuntamuseo	
”	Suomen riistakeskus Lappi	
	Järjestöt ja ryhmät	
Lausuntokierros	Paliskuntain yhdistys	
	Timisjärven paliskunta	Timo Ruokamo
	Hirvasniemen paliskunta	Jukka Knuuti
	Riistanhoitoyhdistys Posio	
	Riistanhoitoyhdistys Kemijärvi	
	Posion matkailuyhdistys	
	Posion yhteismetsä	
Erillinen kokous	Posion 13 kylän osakaskunta	
	Suomen Luonnonsuojeluliitto	
	Lapin lintutieteellinen yhdistys	
	Yritykset	

<b>Lisätietoja</b>			
Alueen syrjäisyyden ja matkailu- ja retkeilykäytön vähäisyyden sekä käyttömuotojen ristiriidattomuuden takia osallistaminen on tehty suppeana. Osallistetuille tahoille on ilmoitettu suunnittelun alkamisesta ja pyydetty lausunnot ("Lausuntokierros" = vain lausunnot). Erillisiin osallistamiskokouksiin annettiin mahdollisuus ko. tahoille, mutta koska niitä ei toivottu, ei sellaisia ole pidetty. Posion 13 kylän osakaskunnan kanssa pidettiin erillinen kokous vesien ja rantojen käytöstä sopimiseksi 30.9.2014.			
<b>Yksityisten maanomistajien osallistaminen (Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisalueet)</b>			
Suunnittelualueeseen ei kuulu yksityisiä suojelualueita (YSA), ja suojeluohjelmissa olevat mutta Naturaan kuulumattomat ja tämänhetkisen tiedon mukaan suojelualueen ulkopuolelle jätettävät maat (SSO) rajattiin alueesta erilleen. Osa Natura-alueen vesistä kuuluu Posion 13 kylän osakaskunnalle, jonka kanssa on neuvoteltu alueiden käytöstä (vedet, rannat).			
<b>Avoimet osallistamistilaisuudet</b>	<b>Paikka</b>	<b>Pvm</b>	<b>Osallistajat (lkm)</b>
Erikoissuunnittelija tavattavissa toimistolla	Posio, MH toimisto	4.4.2014	20
<b>Osallistujat yhteensä</b>			20
Pyydetty lausunnot (kpl)	16	Saadut lausunnot (kpl)	6 + 9
Lausuntoyhteenveto on suunnitelman liitteessä 3.			
<b>Lisätietoja</b>			
Lausuntoja saatiin kuusi, lisäksi yhdeksän yksityishenkilön muistutusta (kuusi sähköpostitse, kolme puhelimitse). Kemijärven kunta ilmoitti, ettei katso tarpeelliseksi lausua suunnitelmasta.			
<b>Osallistamisen vaikutus suunnitelmaan</b>			
Suunnittelun aikana järjestettiin yksi osallistamistilaisuus ja yksi erillinen kokous (Posion 13 kylän osakaskunta). Suunnittelun etenemisestä kerrottiin luontoon.fi:ssä ja metsa.fi:ssä sekä mainituille sidosryhmille sähköpostitse. Suunnittelun aloitus, lausuntopyyntö ja lausuntoajan loppuminen saivat hyvin näkyvyyttä paikallislehdissä.			
Osallistamistilaisuudessa ja muissa yhteydenotoissa sekä lausunnoissa ja muistutuksissa nostettiin esiin alueen käyttömuotoja, arvoja ja esimerkiksi kulttuuriperintöä ja historiaa. Nämä huomioitiin suunnitelmaa tehtäessä, ja lausuntojen ja muistutusten asiat on käyty läpi ja kommentoitu suunnitelmassa.			

## 4 Vesistöt ja merialueet

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu
Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen veden laatua ja lintuvesiluonnetta makean veden ja merialueiden osalta. Laatuluokka kuvaa pintavesien ekologista tilaa ja lintuvesipisteet (ESA-pisteytys) kohteen lintuvesiarvoa. Lomakkeeseen liittyy kartta, joka kuvaa alueen vesistöjä ja vesistöaluejakoa
Yleiskuvaus	Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan seutu kuuluu Kemijoen vesistöalueeseen (65) <sup>4</sup> . Pienet järvet, lammet ja joet ovat luonnontilaisia, eikä vesien tilaa heikentäviä tekijöitä juuri ole <sup>5</sup> . Alueen järvet ovat Kemijoen alueelle tyypillisiä matalia humusjärviä <sup>4, 5</sup> .

### Järvet, virtavedet ja pohjavesialueet

Järvet	Suojeluperuste (rekisterissä)	Vesipuidedirektiivitunnus	Vertailuvesistön tunnus	Lintuvesipisteet (ESA)	Laatuluokka
Lehtojärvi <sup>4</sup>	Ei linkitetty Naturaan rekisterissä	65.251.1.025_001	Matalat humusjärvet	108,7 ha	Ei arvioitu
Iso Pölkkyjärvi <sup>4</sup>	Ei linkitetty Naturaan rekisterissä	65.251.1.021_001	Matalat humusjärvet	79,2 ha	Ei arvioitu
Luolajärvi <sup>4</sup>	Ei linkitetty Naturaan rekisterissä	65.399.1.012_001	Matalat humusjärvet	102,2 ha	Ei arvioitu
Sunijärvi <sup>4</sup>	Ei linkitetty Naturaan rekisterissä	65.399.1.013_001	Matalat humusjärvet	65,0 ha	Ei arvioitu
Kiekkijärvi <sup>4</sup>	Ei linkitetty Naturaan rekisterissä	65.399.1.011_001	Matalat humusjärvet	170,2 ha	Ei arvioitu

### Virtavedet

Siikajoki (alkuosiltaan suunnittelualueella kulkeva: Lehtojärvi–Pölkkyjärvi–Keski-Siikajärvi) <sup>4</sup>	Jokireitti (Natura 2000: Siikajoki–Juujoki, FI1300407)	65.251_001	Keskisuuri kangasmaiden joki	Pituus 17,5 km	Ekologinen tila on erinomainen
--	--	------------	------------------------------	----------------	--------------------------------

### Pohjavesialueet

Alueella ei ole luokiteltuja pohjavesimuodostumia <sup>4</sup> .					
--	--	--	--	--	--

### Lisätietoja

Alueen järvien tavoitetilaa ei ole tarkasteltu Vesienhoito, pintavedet-toiminnansuunnittelussa<sup>4, 5</sup>. Alueelta alkunsa saava Siikajoki on Ylisestä Siikajärvestä länteen osin suojeltu tärkeänä jokireittinä (Natura 2000: Siikajoki–Juujoki, FI1300407). Siikajoen jokireitin tavoitetila on saavutettu ja turvattu nykykäytännön mukaisilla toimenpiteillä<sup>4,5</sup>.

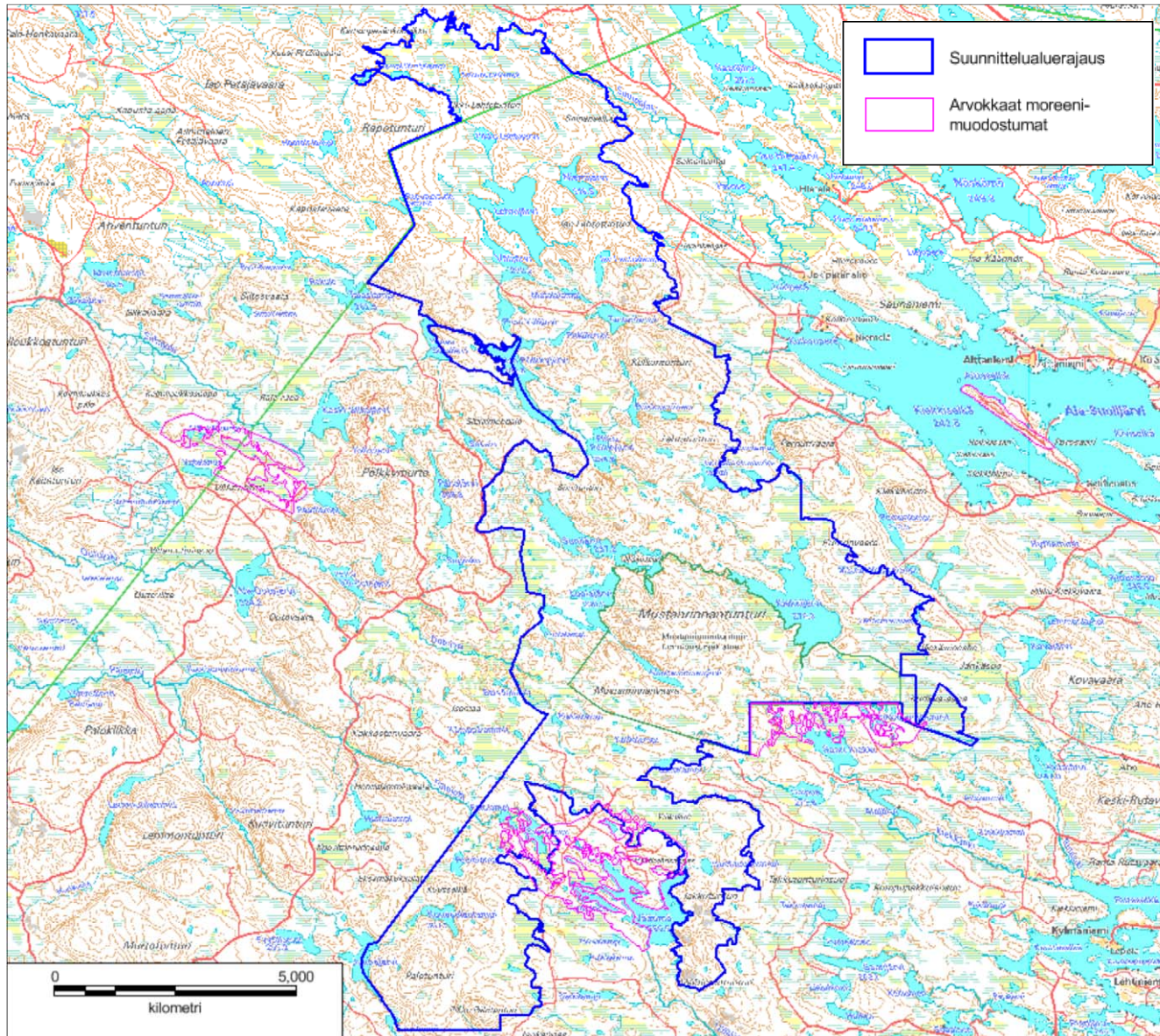
### Yhteenveto

Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan HKS:n alueen järvet, lammet ja joet ovat luonnontilaisia, eikä vesien tilaa heikentäviä tekijöitä juuri ole. Järvet ovat Kemijoen alueelle tyypillisiä matalia humusjärviä.

## 5 Geologia

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu	Kartta	<input checked="" type="checkbox"/>	kuva 3
Selite	Lomakkeella esitetään suunnittelualan keskeiset geologiset piirteet: kallioperään, maaperään ja geomorfologiaan liittyvät tiedot.			
Kallioperä	Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan alueen kallioperä on varhaisproteotsooiselta ajalta eli muotoutunut noin 2 500–2 200 miljoonaa vuotta sitten. Alue kuuluu Keski-Lapin granitoidikompleksiin, ja sen kallioperä on valtaosin graniittia ja migmatiittia <sup>6</sup> . Itäreunalle ulottuu myös kaistale kiillegneisiä. Kallioperä on karunpuoleista.			
Maaperä	Suunnittelualan maaperä <sup>7</sup> on pääosin pohjamoreenia: sora- ja hiekkamoreenia sekä kumpumoreenia. Alueella on myös turvekerrostumia sekä kallioperän paljastumia, kiviä ja rakkakivikoita. Alue sijoittuu Perä-Pohjolan aapasoiden alueeseen, ja sille ovat tyypillisiä Kuusamon rinnesuotyypin suot.			
Geomorfologia	Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan alue on Kuusamon vaaraseutua <sup>8</sup> , jolle suuret korkeuserot ovat tyypillisiä. Suunnitteluala sijaitsee myös korkealla: korkein kohta on Palotunturin laki, 391 m mpy, ja matalimpia kohtia edustaa Ylinen Siikajärvi, 268 m mpy. Alue on kauttaaltaan vaihtelevaa vaarojen, soiden ja pienvesien muodostamaa mosaiikkia, paikoin myös hyvin pienipiirteisistä ja kivikoiden rikkomaa. Topografia muotoutuu monimuotoisista laakeista ja pehmeistä rinteistä jyrkänteisiin, mikä tarjoaa runsaasti erilaisia reunavyöhykkeitä ja edelleen vaihtelevia kasvupaikkoja. Varsinaisia harjumuodostumia esiintyy alueen eteläosan lähistöllä, mutta vain hyvin pieniä osia niistä ulottuu suunnittelualan sisäpuolelle.			
Lisätietoja				
Yhteenveto	Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan alue on korkealla sijaitseva vaarojen ja kallioiden sekä soiden ja pienvesien muodostama vaihteleva, luonnontilainen mosaiikki. Kallio- ja maaperä ovat kauttaaltaan karunpuoleisia, ja rehevämät kohdat, kuten lähteet ja letot, sijoittuvat pohjaveden purkautumiskohdille. Alueen topografia on monimuotoista ja paikoin pienipiirteisistä vaaroista jyrkänteisiin.			





**Kuva 3.** Suunnittelualueen pinnanmuodot ja geologia.

Suunnittelualue kuuluu Kuusamon vaaraseutuun, jolle suuret korkeuserot ovat tyypillisiä. Kallio- ja maaperä ovat pääosin karunpuoleisia. Alueen korkein huippu on Paloväärällä, 391 m mpy. Topografia vaihtelee laakeista rinteistä jyrkänteisiin, ja alueen eteläosissa esiintyy myös varsinaisia harjumuodostumia.

© Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17.

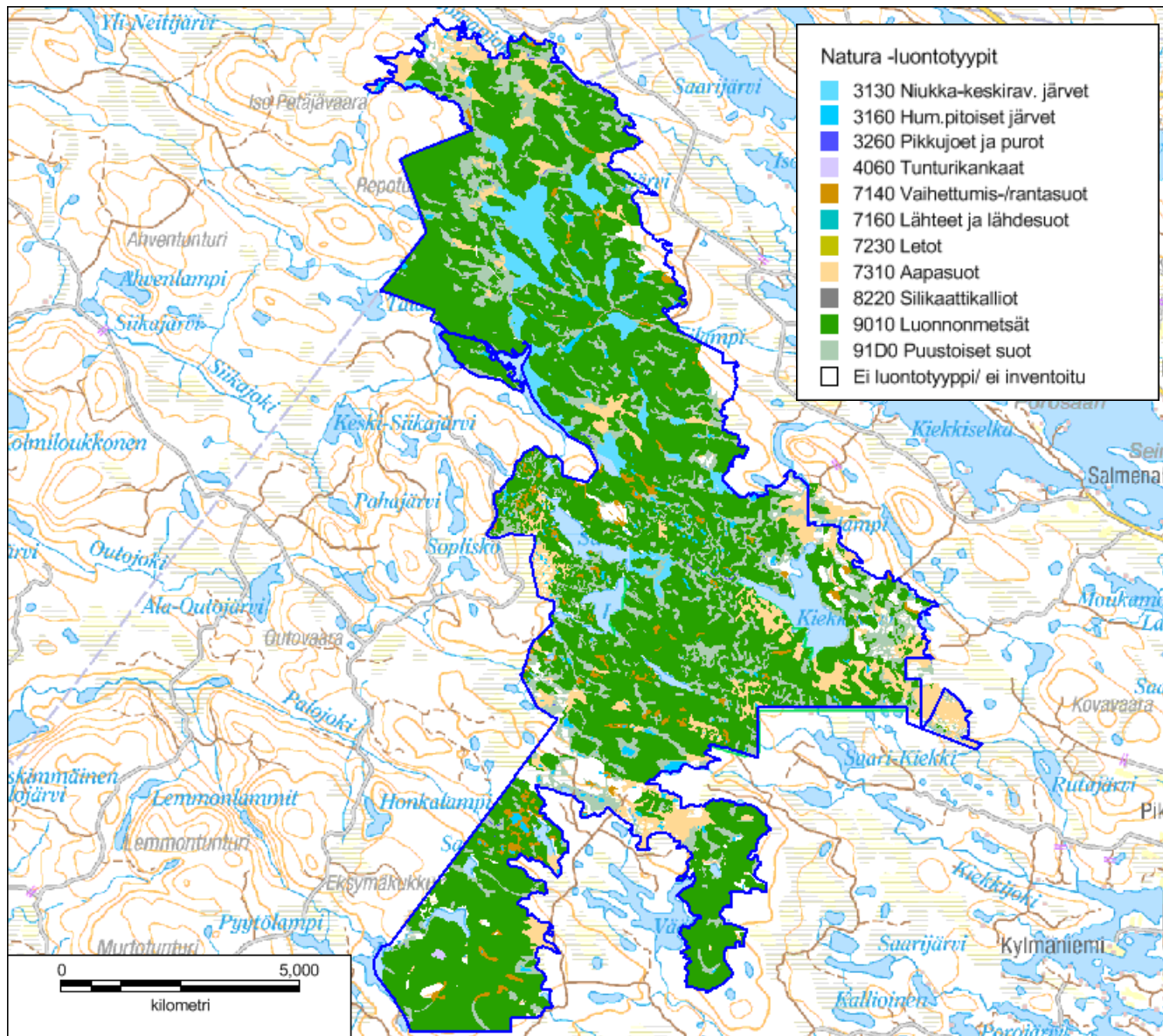


## 6A Natura 2000 -luontotyypit

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu	Kartta	<input checked="" type="checkbox"/>	Luontotyypit (kuva 4)	<input checked="" type="checkbox"/>	Luontotyyppien edustavuus (kuva 5)					
Selite	Lomakkeella kuvataan koko suunnittelualueen Natura 2000 -luontotyypit, niiden pinta-alat ja edustavuudet. Edustavuus -käsitteellä tarkoitetaan tässä yhteenveto Natura-tietolomakkeiden edustavuus ja luonnontilaisuus -tiedoista. Edustavuus ilmentää, miten "tyypillisenä" luontotyyppi alueella on, ja siihen vaikuttavat mm. luontotyyppin rakenne, toiminta ja ennallistamismahdollisuudet. Lomakkeella tarkastellaan myös suunnittelualueen asemaa suojelualueverkostossa ja kytkeytneisyttä muihin verkoston kohteisiin.										
Luontotyypit				Luontotyyppien edustavuus luokittain (ha), luontotyypit I ja II <sup>2</sup>							
Koodi	Luontotyyppi * = ensisijaisen tärkeänä pidetty Natura 2000 -luontotyyppi	Pinta-ala, luontotyyppi I (ha)	Pinta-ala, luontotyyppi II (ha)	Erinomainen		Hyvä		Merkittävä		Ei merkittävä	
				LT I	LT II	LT I	LT II	LT I	LT II	LT I	LT II
3130	Niukka- ja keskiravinteiset järvet	367,44		367,44							
3160	Humusjärvet	128,56		124,48		2,32					
3260	Pikkujoet ja purot	5,27		3,32		1,80		0,15			
4060	Tunturikankaat	4,91				4,91					
7140	Vaihettumissuot ja rantasuot	178,99		167,07		9,76		2,16			
7160	Lähteet ja lähdesuot	0,34	0,37	0,33	0,37	0,01					
7310	Aapasuot*	1094,92		991,57		12,21		46,16		44,98	
7230	Letot		0,44				0,44				
8220	Silikaattikalliot	0,22		0,22		0,004					
9010	Boreaaliset luonnonmetsät*	6236,11		1182,82		2585,86		1673,08		794,35	
91D0	Puustoiset suot*	1080,14	388,77	993,69	370,73	86,45	5,09		3,89		9,06
Luontotyyppien pinta-ala yhteensä (ha)		9096,9	389,58								
Luontotyyppien osuus suunnittelualueesta (%)		89,9	3,9								
		Pinta-ala (ha)	Lisätietoja								

<sup>2</sup> Luontotyyppi II esiintyy päällekkäisenä luontotyyppin I kanssa.

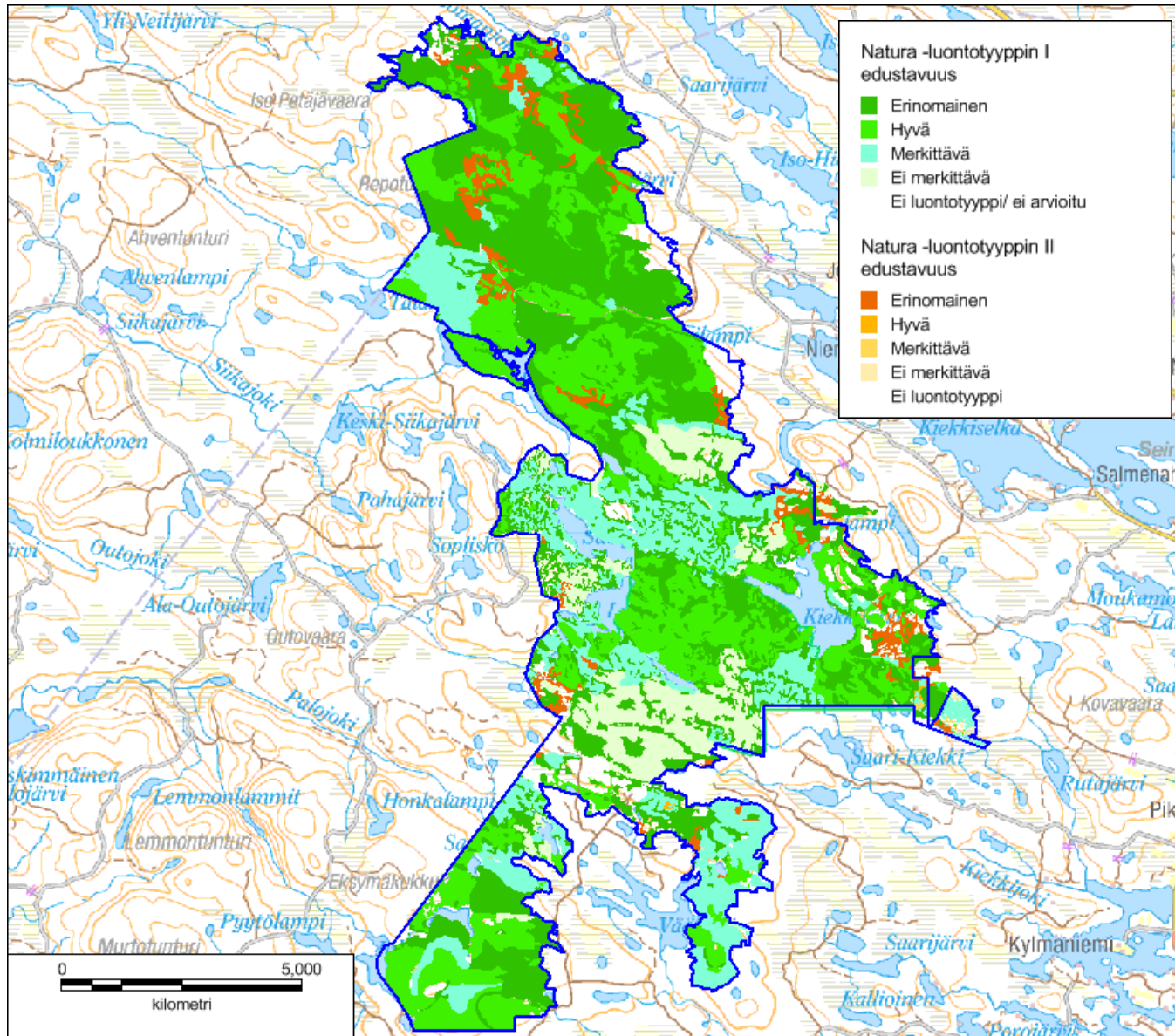
	Muu kuin Natura-luontotyyppi	n. 300	Luontotyyppitiedot on irrotettu Metsähallituksen kuviotiedoista 3.10.2014. Lisäksi vielä kuvioimatonta ja inventoimatonta alaa on n.620 ha (huomioitu laskelmassa "luontotyyppien osuus suunnittelualueesta").
	Ei inventoitu	n. 105	
Kaikki kuviot yhteensä		9498	
Verkostotarkastelu			
<p>Mustarinnantunturin alue on tärkeä osa Koillismaan luonnontilaisten ja vanhojen metsäalueiden suojeluverkkoa. Luonnonmetsien ja soiden suhteen aluetta voi pitää kytkeytyneenä noin 10 kilometrin säteellä sijaitseviin lähimpiin laajoihin suojelualueisiin, kuten Korouomaan ja Riisitunturiin, ja muihin lähiseudun vanhojen metsien suojelualueisiin. Laajemmalla tasolla tarkasteltuna alue on kohtalaisen hyvin kytkeytynyt Pohjois-Pohjanmaan ja Etelä-Lapin suojeltuihin metsäalueisiin. Tunturikankaita esiintyy harvakseltaan Etelä-Lapissa sijaitsevien korkeiden vaarojen huipuilla, ja niiden osalta kytkeytyneisyydessä on puutteita. Pienialaisina ja harvakseltaan esiintyvät letot ja lähteiköt ovat Koillismaan suojeluverkon alueella hyvin edustettuina ja melko hyvin toisiinsa kytkeytyneitä, mutta paikoin pitkät suojelualueiden väliset etäisyydet vähentävät kytkeytyneisyyttä. Silikaattikallioiden esiintyminen on Koillismaalla ja Etelä-Lapissa pienialaista ja laikuttaista, ja sitä kautta niiden kytkeytyneisyydessä on puutteita eri mittakaavan tasoilla.</p>			
Yhteenveto			
<p>Boreaaliset luonnonmetsät kattavat noin 62 % ja suotyypit noin 27 % alueesta tehden Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan alueesta seudullisesti merkittävän luonnonmetsien kokonaisuuden. Merkittävyttä korostaa alueelta havaittujen luontotyyppien edustavuus, joka on valtaosin erinomainen tai hyvä.</p>			



**Kuva 4.** Natura 2000 -luontotyytit.

Suunnittelualueella tavataan 11 Natura-luontotyyppiä ja ne kattavat 90 % koko alueen pinta-alasta. Vallitsevia luontotyyppiä ovat niukka- ja keskiravinteiset järvet ja humusjärvet sekä ensisijaisesti tärkeänä pidetyt Natura-luontotyytit aapasuot, boreaaliset luonnonmetsät sekä puustoiset suot. Noin 300 ha alasta ei kuulu Natura-luontotyyppihin pääosin metsätalouskäyttöastansa vuoksi. Lisäksi n. 100 ha pääosin Naturaan kuulumattomia, myöhemmin suojeluun hankittuja osia on vielä inventoimatta.

© Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17.



Kuva 5. Natura 2000 -luontotyyppien edustavuus

Suurin osa inventoiduista luontotyypeistä on arvioitu edustavuudeltaan hyväksi tai erinomaiseksi. Etenkin aapasoiden ja puustoisten soiden edustavuus alueella on erinomainen. Boreaalisten luonnonmetsien edustavuutta laskee aiempi metsätalouskäyttö.

Luontotyyppien edustavuus kuvaa, miten ”tyypillisenä” luontotyyppi alueella esiintyy.

© Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17.

## 6B Kansalliset uhanalaiset luontotyypit (LUTU)

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu				
Selite	Lomakkeelle kirjataan Suomen luontotyyppien uhanalaisuusarvioinnin mukaiset luontotyypit, niiden pinta-alat ja prosenttiosuudet. Luokitus perustuu vuosina 2005–2007 toteutettuun tutkimukseen, jonka menetelmät ja tulokset on kuvattu julkaisuissa SY 765 - Suomen luontotyyppien uhanalaisuuden arviointi - menetelmä ja luontotyyppien luokittelu, sekä SY8/2008 - Suomen luontotyyppien uhanalaisuus.				
Koodi	Luontotyyppi	Uhanalaisuus-luokka <sup>3</sup>	Pinta-ala (ha) tai arvio alasta	Osuus alueesta	Kuvaus ja sijainti
Uhanalaiset luontotyypit yhteensä					
Verkostotarkastelu					
Yhteenveto					

<sup>3</sup> RE = Hävinnyt = Luontotyyppin kaikki esiintymät ovat hävinneet alueelta

CR = Äärimmäisen uhanalainen = Luontotyyppin esiintymiin tai sen keskeisimpiin laadullisiin piirteisiin kohdistuu äärimmäisen suuri välitön uhka hävitä tarkastelualueelta.

EN= Erittäin uhanalainen = Luontotyyppin esiintymiin tai sen keskeisimpiin laadullisiin piirteisiin kohdistuu erittäin suuri uhka lähitulevaisuudessa hävitä tarkastelualueelta.

VU = Vaarantunut = Luontotyyppin esiintymiin tai sen keskeisimpiin laadullisiin piirteisiin kohdistuu suuri uhka keskipitkällä aikavälillä hävitä tarkastelualueelta.

NT = Silmällä pidettävä = Luontotyyppin esiintymät ovat taantuneet, mutta se ei täytä vaarantuneen kriteereitä tai se on niin harvinainen, että jo satunnaistekijöiden voidaan ajatella uhkaavan sen säilymistä.

LC = Luontotyyppi ei kuulu edellä esitettyihin luokkiin eikä sen esiintymiin ja niiden keskeisimpiin laadullisiin piirteisiin kohdistu keskipitkällä aikavälillä merkittävää uhkaa hävitä tarkastelualueelta.

DD = Puutteellisesti tunnettu = Luontotyyppiä koskevat tiedot eivät riitä kriteerien mukaisen arvion tekemiseen.



## 7 Lajisto

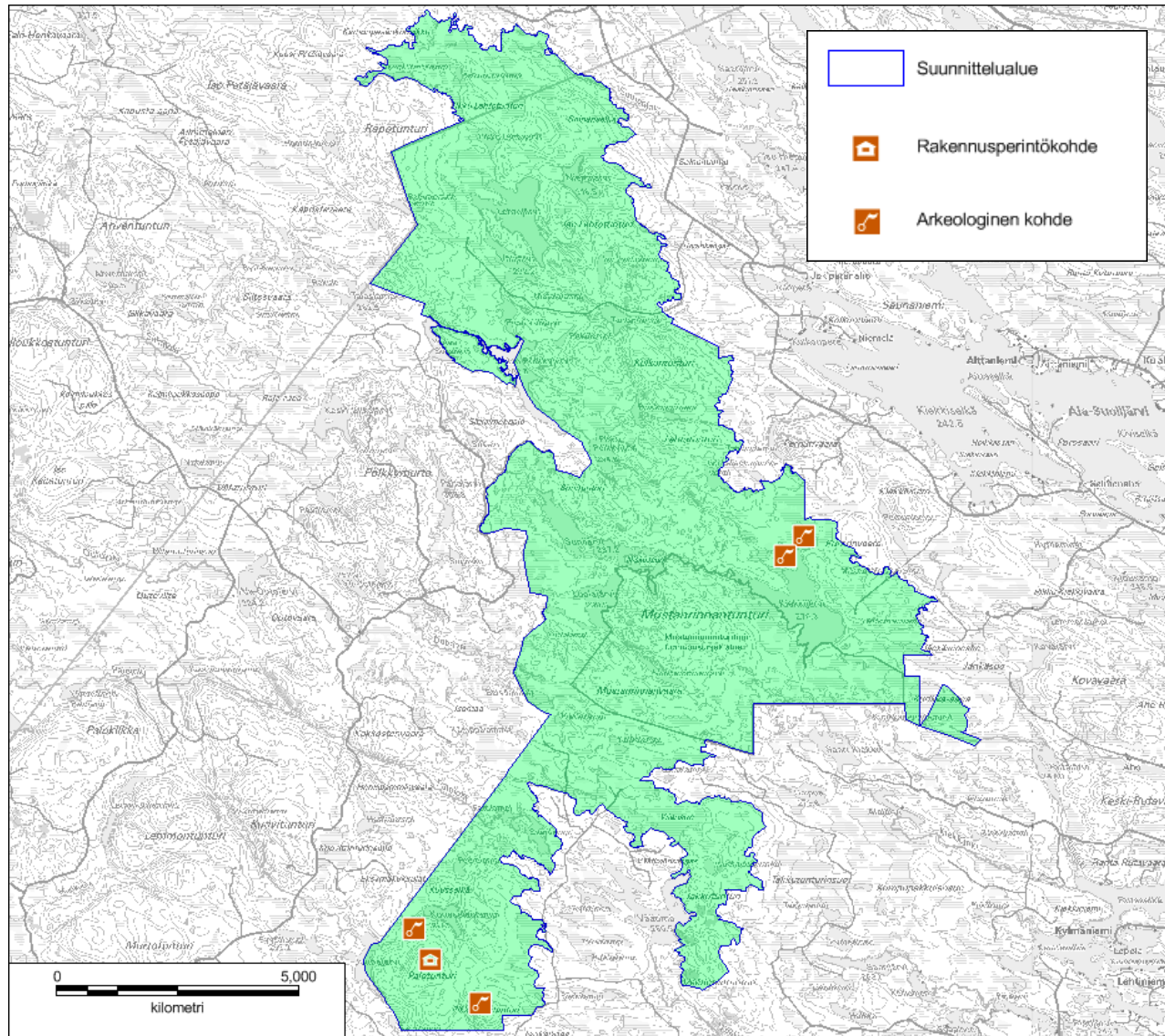
Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu					
Selite	Lomakkeen tarkoituksena on antaa kuva suunnittelualueen keskeisistä lajistoarvoista sekä tuoda esiin lajiston piirteitä, jotka on huomioitava alueen hoidon ja käytön suunnittelussa. Sama laji voi sisältyä useampaan luokitukseen: esimerkiksi useat uhanalaiset lajit ovat myös direktiivilajeja. Kaikissa lajiryhmissä yksikkönä on ryhmään kuuluvien, alueella esiintyvien lajien kpl-määrä. Natura-aluekohtaiset tarkemmat tiedot lajeista esitetään tarvittaessa liitteessä 2.					
Luokitus	Linnut	Muut selkärangattomat	Selkärangattomat	Putkilokasvit	Itiökasvit	Sienet
Erityisesti suojeltavat lajit	3					4
Muut uhanalaiset lajit	4	4	4	2		1
Silmälläpidettävät lajit	4	1	3		1	8
Alueellisesti uhanalaiset lajit						
Lajit, joiden suojelemiseksi osoitetaan Natura-alueita (luontodirektiivin liite II, lintudirektiivin liite I)	17	1				
Lajit, jotka edellyttävät tiukkaa suojelua, ja joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty (luontodirektiivin liite IV)		2				
Vierasperäiset tai haitallisesti runsastuneet lajit						
<b>Lajistotietoa</b>						
<p>Esitetyt lajimäärät perustuvat Natura 2000 -tietokantaan (vuoden 2013 tilanne) sekä Hertta Eliölajit -tietokannan havaintoihin (26.9.2014). Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan HKS:n alueelta ei ole havaittu alueellisesti uhanalaisia lajeja eikä vierasperäisiä tai haitallisesti runsastuneita lajeja.</p> <p>Suunnittelualueelta tavattu lajisto edustaa hyvin pohjoisboreaalista metsälajistoa. Luontodirektiivin lajeja on yksi, saukko (LuDir liite II), ja lintudirektiivin (LiDir liite I) lajeja 17. Alueella tavataan myös tiukasti suojeltu karhu (LuDir liite IV). Kaikkiaan HKS:n alueelta on havaittu 27 uhanalaista tai silmälläpidettävää lajia, ja niiden lisäksi yksi kansainvälinen vastuulaji (suonikarstasammal, LC).</p> <p>Alueella tehdyt lajistokartoitukset ovat painottuneet lintuihin (Metsähallituksen lintulinjalaskennat/Ari Rajasärkkä), mutta viime vuosina alueen eteläosasta on kartoitettu jonkin verran kääväkkäitä ja hyönteisiä osana Mustarinnan tunturin palojatkumosuunnitelmaa<sup>3</sup>. Alueen kääväkäs- ja hyönteislajistoa on tarkoitus seurata mahdollisuuksien mukaan. Ensimmäisen palojatkumosuunnitelman mukaisen polton (2011) jälkeen löydettiin alueelle kolme uutta kovakuoriaislajia (pohjantypyjääärä, NT; viirusienivaajakas, NT ja haapaliskokuntikas, VU).</p>						

## 8 Kulttuuriperintö

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu	Kartta	<input checked="" type="checkbox"/>	Kulttuuriperintö (kuva 6)
Selite	Kulttuuriperinnön nykytilakuvaus käsittää suunnittelualueen maisema-arvojen sekä rakennusperinnön ja arkeologisten kohteiden kuvauksen. Kuvauksen tavoitteena on tunnistaa suunnittelualueen keskeiset kulttuuriperintöarvot.			
Maisema				
Nimi	Kpl	Luokitus		
		Maailmanperintökohde		
		Kansallinen kaupunkipuisto		
		Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue		
		Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö		
		Maakunnallisesti merkittävä maisema		
		Luonnonsuojelulain mukainen maisema-alue		
		Muu merkittävä maisema		
Lisätietoja				
Rakennusperintö				
Nimi	Kpl	Luokitus		
		Valtakunnallisesti arvokas rakennus tai rakennusryhmä		
		Maakunnallisesti merkittävä rakennus tai rakennusryhmä		
Palovartijan tupa	1	Muu merkittävä rakennus tai rakennusryhmä		
Lisätietoja				
<p>Posion Mustarinnan tunturin alueella (suunnittelualueella) suoritettiin Pohjanmaan Luontopalveluiden toimesta kulttuuriperintöinventointia alueella tehtävää hoito- ja käyttösuunnitelmaa varten 31.8.–1.9.2011 (arkeologian yo. Inga Nieminen).</p> <p>Inventoinnissa huomioitiin jäljet ihmisen toiminnasta esihistorialliselta ajalta noin 1960-luvulle saakka. Inventoinnin tarkoituksena oli saada käsitys Mustarinnan tunturin alueella olevien kulttuuriperintökohteiden laadusta. Inventointia varten tutustuttiin alueen karttoihin, Metsähallituksen tietokantoihin ja haastateltiin Metsähallituksen henkilökuntaa. Ajankäytöllisistä syistä inventoinnissa oli mahdollista keskittyä vain kohteisiin, joista oli saatu etukäteen ilmoitus. Inventoinnissa dokumentoitiin 3 kohdetta: Keminperän niittyladon jäänteet, Kiekkijärven heinäsuova ja Kuuselanlammen tammi. Raporttiin lisättiin 2010 KMO inventoinnissa löydetty Puntarinkeron kivilatomus. Kohde on inventoinnin jälkeen liitetty Museoviraston muinaisjäänösrekisteriin (Nro 100018984, Kiinteä muinaisjäänös, rajamerkki).</p> <p>Lisäksi suunnitelmapirosessin aikana saatiin tietoja useista kulttuuriperintökohteista, joiden tiedot otettiin ylös ja jotka tarkistetaan myöhemmin.</p>				



Arkeologiset kohteet											
Luokitus	Asuinpaikat	Hautapaikat	Puolustus- varustukset	Kulttipaikat	Valmistuspaikat ja työpaikat	Taide ja muistomerkit	Liikennekohteet	Vedenalaiset kohteet	Kivi- ja maa- rakenteet	Ei määritelty	Yhteensä kpl
Muinaisjäännösrekisterissä oleva kohde									1		1
Muu arkeologinen kohde					3						3
Lisätietoja											
Mustarinnan tunturin (suunnittelualueen) pohjoisosa on inventoimatta. Eteläpuolen inventoinnin perusteella koko alue on aiemman maankäytön osalta aika passiivista aluetta.											
Muu kulttuuriperintö											
Muinaisjäännösrekisterin kohteiden ja muiden arkeologisten kohteiden lisäksi arvokas kulttuuriperintökohde on myös Palotunturin autiotupa. Rakennus on vuodelta 1950. Se edustaa yksinkertaista ja käyttökelpoista puuarkkitehtuuria. Rakennus on ulkoisesti säilyttänyt hyvin alkuperäisiä rakenteita.											
Kävijätutkimus											
Alueella ei ole tehty kävijätutkimusta											
Yhteenveto											
Mustarinnan tunturin alue näyttäytyy kulttuuriperinnössä nautinta-alueena, jossa on metsän käytöstä sekä niittykulttuurista kertovia kohteita. Kulttuuriperintöinventointi on tehty vuonna 2011 suunnittelualueen eteläosille. Inventoinnissa Natura-alueelta löytyi 4 kohdetta. Kohteista yksi on rakennuskohde, palovartijan tupa, joka nykyään toimii autiotupana. Suunnittelualueen kulttuuriperintöinventointi tulisi pidemmällä aikavälillä saattaa kattavaksi.											



**Kuva 6.** Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan kulttuuriperintö ja arkeologiset kohteet.

Suunnittelualueesta on inventoitu ajan puutteen vuoksi vain tiedossa olleet kohteet. Alueelta tiedettiin neljä arkeologista kohdetta; kolme valmistus- ja työpaikkaa ja yksi kivi- ja maa-rakenne. Alueella on myös yksi rakennusperintökohde, retkeilijöiden päivä/autiotupana toimiva palovartijan tupa. Suunnittelualueen täydentävät inventoinnit tehtäen hoito- ja käyttösuunnitelman päivittämisen yhteydessä.

© Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17.

## 9A Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu

Vastuuprosessi	Luonnon virkistyskäyttö		Kartta	<input type="checkbox"/>	Palveluvarustus (kuva 9 lomake 21B)	
Selite	Nykyisestä luonnon virkistyskäytöstä kuvataan retkeilyn ja luontomatkailun toimintaympäristöä, suunnittelualueen vetovoimaa ja merkitystä virkistyskäyttökohteena sekä nykyistä kysyntää, tarjontaa ja matkailun yhteistyötä. Kysyntätietoja ovat mm. tiedot käyntimääristä ja asiakastyytyväisyydestä. Tarjonnalla tarkoitetaan retkeilyreittien, rakenteiden ja rakennelmien määrää, kapasiteettia ja kuntoa. Tavoitteena on analysoida palvelujen ja palveluketjujen toimivuutta asiakaslähtöisesti.					
Toimintaympäristön kuvaus						
Suunnittelualueen läheisyydessä sijaitsee Riisitunturin kansallispuisto sekä Korouoman alue, jotka kumpikin ovat Metsähallituksen ja alueen yrittäjien mainostamia kohteita. Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan alue on näiden alueiden välissä kehittynyt nimenomaan rauhaa kaipaavien eräretkeilijöiden sekä eränkävijöiden (metsästäjät, kalastajat) kohteeksi. Alueella käy myös jonkin verran lintuharrastajia. Alueen eteläosissa on Posion Yhteismetsän kaavoittamia mökkialueita, joiden mökkiläiset käyttävät aluetta. Alue on myös tärkeää porojen talvilaidunalueita.						
Suunnittelualue on ns. hajakohde, eli se ei kuulu mihinkään matkailun painopistealueeseen. Sillä on kuitenkin merkitystä paikallisessa ja alueellisessakin eränkävinnässä.						
Vetovoima ja merkitys						
Suunnittelualueen vetovoima ja merkitys on nimenomaan sen laajuudessa ja erämaisyydessä sekä eränkävinnässä. Mikäli aluetta kehitetään, se tehdään nimenomaan eränkävinnän ehdoilla.						
Suunnittelualueen kysyntä						
Kävijälaskenta			Kävijätutkimus			
Suunnittelualueen käyntimäärä	Vuosi	500–1000	Kävijätutkimuksen kohdealueet:	Vuosi	Kävijätyytyväisyysindeksi (asteikolla 1 = erittäin tyytymätön ... 5 = erittäin tyytyväinen)	
	2013					
Käyntimäärän kehitys kohteilta:						
Kävijätyytyväisyyden jakautuminen osatekijöihin (asteikolla 1 = erittäin tyytymätön ... 5 = erittäin tyytyväinen)						
Vuosi	Käyntikerrat	Muutos	Tyytyväisyys palveluihin	Tyytyväisyys ympäristöön	Odotusten täyttyminen	Häiriötekijöiden kokeminen
2012	500–1000		Alueen kävijöiden jakautuminen eri tyypeihin:			
			Paikalliset kävijät (%)	Päiväkävijät	Osuus kävijöistä (%)	Viipymä (h)
			Kotimaiset matkailijat (%)	Yöpyjät	Osuus kävijöistä (%)	Viipymä (vrk)
			Ulkomaalaiset matkailijat (%)	Kävijävuorokaudet <sup>4</sup>		

<sup>4</sup> Kävijävuorokaudet = kävijöiden kokonaisviipymä alueella = päiväkävijöiden osuus x kokonaiskäyntimäärä x päiväkävijöiden viipymä alueella (h) /24 + yöpyjien osuus x kokonaiskäyntimäärä x yöpyjien viipymä alueella (vrk).

Lisätietoja

Kohteella ei ole tehty kävijätutkimusta. Käyntimääräarvio perustuu Palotunturin autiotuvan vieraskirjan ja Poikkipuolisen kodan merkintöihin sekä arvioon alueen kalastus- ja metsästyskäynneistä.

Retkeilypalvelujen tarjonta

Rakennukset	Lkm	Kapasi- teetti (hlö)	Kunto			Ylläpito		Muulla kuin valtion alueella	Lisätietoja
			Hyvä	Kesk.	Huono	Mh	Muu		
Palotunturin autiotupa	1	2			x	x			
Rakennelmat	Lkm	Kapasi- teetti	Kunto			Ylläpito		Muulla kuin valtion alueella	Lisätietoja
			Hyvä	Kesk.	Huono	Mh	Muu		
Välijärvi laavu	1	2			x	x			
Poikkipuoleinen kota	1	20			x	x			
Väätimön kota	1	20			x	x			Ei suunnittelualueella, Metsähallituksen metsätalouden maalla
Riuttalammen kota	1	?	x				x		Ylläpitää Lapin Rajavartioston Kilta
Reitit	Km	Esteetön (km)	Päällyste (km)		Ylläpito (km)		Muulla kuin valtion alueella	Lisätietoja	
					Mh	Muu			
Palotunturin polku	2,1				x		0,5		

Matkailun yhteistyö

Vuosi	2013	Yhteistyöyritysten lukumäärä	1	Yhteistyöyritysten suunnittelualueella palvelemien asiakkaiden lukumäärä		Yhteistyöyritysten tyytyväisyys palveluihin (asteikolla 1 = erittäin tyytymätön ... 5 = erittäin tyytyväinen)	
-------	------	------------------------------	---	--	--	---	--

Lisätietoja

Tällä hetkellä alueella ei toimi yhtään matkailun yhteistyöyritystä.

## 9B Luonnon virkistyskäyttö: opastusviestintä

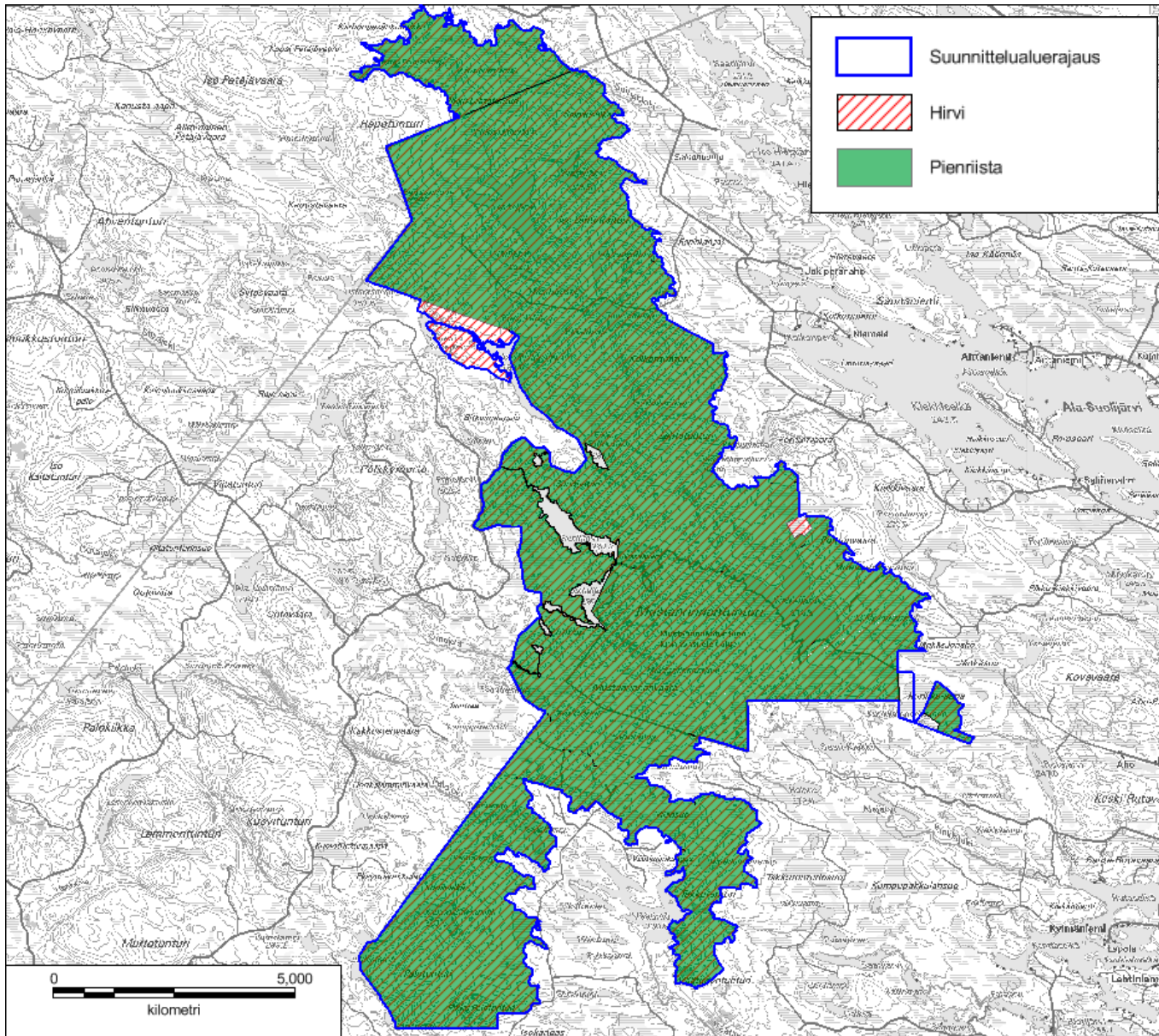
Vastuuprosessi	Luonnon virkistyskäyttö	
Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueella koskevan opastusviestinnän keskeiset tunnusluvut sekä Metsähallituksen ja yhteistyökumppaneiden opastusviestinnän keinot. Opastusviestintää tehdään asiakaspalvelupisteissä, Luontoon.fi-sivuilla ja maastossa. Keinoja ovat mm. henkilöopastus, sähköisen ja painetun opastusmateriaalin tuottaminen ja maasto-opasteet.	
Metsähallituksen opastusviestintä suunnittelualueella		
Lisätietoja		
Alueella ei ole omaa asiakaspalvelupistettä eikä luontoon.fi-sivuja. Alueelle ei ole opastusta eikä karttamateriaalia.		
Opastusviestinnän keinot suunnittelualueella, Metsähallituksen ylläpitämät	Lkm	Kuvaus
Asiakaspalvelupisteet		
Opastuspisteet		
Luontoon.fi-sivut		
Maasto-opasteet	1	Palovartijan autiotuvalle vievän polun alussa huonokuntoinen viitta, ei varsinaisesti opaste
Luontopolut		
Esitteet ja muu painomateriaali		
Sähköiset opastustuotteet		
Yhteistyötahojen opastusviestinnän kuvaus		
Yhteenveto (Luonnon virkistyskäytön nykytila: Retkeily, luontomatkailu ja opastusviestintä)		
Suunnittelualue ei kuulu matkailun painopistealueisiin vaan on ns. hajakohde. Sen pääkäyttäjryhmänä ovat eränkävijät, kuten metsästäjät ja kalastajat. Myös vaeltajat ja lintuharrastajat käyvät alueella. Alueella on hyvin vähän (huonokuntoista) palveluvarustusta ja vain yksi reitti. Aluetta ei erityisesti markkinoida, eikä sitä ole tarkoitus retkeilyllisesti kehittää.		

## 10 Erätalous: nykytila

Vastuuprosessi	Erä	Kartta	<input checked="" type="checkbox"/>	Metsästysalueet (kuva 7)
Selite	Lomakkeessa esitetään erätalouden nykykäytännöt ja sopimus- sekä lupatilanne. Metsästyksen osalta kenttään on kirjattu nykyinen tilanne ja sopimusten voimassaoloaika. Lomakkeen tarkoituksena on antaa riittävät tiedot siihen, että alueen käyttöarvoa näiden toimintojen osalta voidaan arvioida.			
<b>Metsästys</b>				
<input checked="" type="checkbox"/>	ML 8 § aluetta (kunnan asukkailla oikeus metsästyksen valtion mailla)	Posion kunnassa vakituisesti asuvilla on voimassa olevien metsästyssäädösten mukainen metsästysoikeus oman kuntansa alueella. Suunnittelualue on pääosin hirvenmetsästyksen aluelupa-alueita.		
<input type="checkbox"/>	Yleistä vesialuetta (metsästysoikeus ML 7 § mukaisesti)	Ei ole		
<input type="checkbox"/>	Metsästys kielletty			
<input checked="" type="checkbox"/>	Lupametsästysaluetta	Suunnittelualue kuuluu lähes kokonaan pienriistan lupametsästysalueeseen. Muutamaa myöhemmin hankittua tilaa ei ole vielä liitetty lupa-alueeseen.		
<input type="checkbox"/>	Sopimusmetsästysaluetta	Seurat (kpl)	Pinta-ala (ha)	Sopimuskauden pituus
		0		Rajoitukset, lisätietoja
<input type="checkbox"/>	Vain hirvenajo			
Alueen merkitys metsästyskohteena		Posiolla olevien valtion maiden merkitys metsästäjille on suuri, koska yhtenäisiä valtion maita on kunnassa vähän.		
Arvio metsästyspaineesta alueella		<input checked="" type="checkbox"/> Suuri	<input type="checkbox"/> Keskipitkinen	<input type="checkbox"/> Pieni
Riistakannat		Alueelta pyydetäviä riistalajeja ovat hirvieläimet, metsäkana- ja vesilinnut, pedot sekä muu pienriista. Riistakannat ovat suunnittelualueella normaalit ja noudattavat normaaleja riistakantojen vaihteluita.		
Lisätietoja				
<b>Kalastus</b>				
<input type="checkbox"/>	Yleistä vesialuetta (kalastusoikeus KL 6 § mukaisesti)	Ei ole		
<input checked="" type="checkbox"/>	Yleiskalastusoikeuteen perustuva pilkkiminen ja onkiminen sekä viehekalastus läänikohtaisella luvalla on sallittu (KL 8 § mukaisesti)			
<input type="checkbox"/>	Pilkkiminen, onkiminen ja viehekalastus läänikohtaisella luvalla on sallittu osittain			

<input checked="" type="checkbox"/>	Lupakalastusvedet	<p>Suuremmat suunnittelualueen Metsähallituksen hallinnassa olevat vesialueet; Pieni Lehtojärvi, Lehtojärvi, Niemijärvi, Välijärvi, pieni Välijärvi, Iso Lauttalampi, Tunturilampi, Poikkipuolinen, Iso Lehtotunturilampi, Kiekkijärvi, Mustarinnanjärvi, Saarilampi, Peuralampi, Kuusselänlampi, sekä osa seuraavista: Iso Pölkkyjärvi, Pikku Pölkkyjärvi, Sunijärvi, Luolajärvi ja Julmajärvi ovat pyydysyksikkövesiä. Pyydyslupa oikeuttaa kalastamaan seisovilla pyydyksillä (mm. verkko, katiska). Kaikilla suunnittelualueen Metsähallituksen hallinnassa olevilla vesillä saa kalastaa Metsähallituksen vieheluvalla.</p> <p>Muut vesialueet suunnittelualueella: osat seuraavista: Pikku Pölkkyjärvi, Sunijärvi ja Luolajärvi, sekä kokonaan Luolalampi, Sunitaipaleenlampi ja Vasalaisenlammit ovat Posion 13 kylän osakaskunnan vesiä.</p>					
Alueen merkitys kalastuskohteena							
Arvio alueen kalastuspaineesta	<input type="checkbox"/>	Suuri	<input type="checkbox"/>	Keskinkertainen	<input checked="" type="checkbox"/>	Pieni	Tarkennus
Saaliskalat	Väätimö ja Kiekkijärvi: siika, muikku; Sunijärvi ja Iso Pölkkyjärvi: istutussiika. Kaikissa vesissä hauki, ahven ja särkikalat, virtavesissä myös purotaimen.						
Kutupaikat	Ei ole						
Vaelluskalareitit	Ei ole						
Ammattikalastus	Alueella ei harjoiteta ammattikalastusta, mutta lupia siihen on mahdollista myöntää.						
Istutukset (kalat, ravut)	Metsähallitus on aiemmin tehnyt istutuksia yhdessä osakaskunnan kanssa suunnittelualueen yhteisiin vesiin. Myös Väätimöön on istutettu siikaa, viimeksi vuonna 2004. Istutuksia on mahdollista jatkaa osakaskunnan ja Metsähallituksen jakamiin vesiin osakaskunnan kanssa sopien.						
Lisätietoja	Sunijärven ja Kiekkijärven välille Sunijokeen rakennettiin vuonna 1972 kalankasvatusallas, joka oli toiminnassa vain vuoden ennen rikkoutumistaan. Kasvatuksella oli tarkoitus tukea Kiekkijärven siikakantaa.						
Yksityiset suojelualueet							
Erätalouden yhteenveto							
Suunnittelualueella on suuri merkitys paikallisten ja ulkopaikkakuntalaistenkin metsästyskohteena sekä kalastuskohteena.							





**Kuva 7.** Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan metsästysalueet.

Posion kunnassa vakituisesti asuvilla on voimassa olevien metsästyssäädösten mukainen metsästys-oikeus oman kuntansa alueella.

Suunnittelualue on pääosin hirvenmetsästyksen aluelupa-alueita ja pienriistan lupametsästysaluetta. Muutama myöhemmin hankittu kiinteistö, jotka eivät vielä kuulu alueisiin, on tarkoitus niihin liittää.

Posion 13 kylän osakaskunnan vedet eivät kuulu metsästysalueisiin.

© Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17.

## 11 Tutkimus

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu ja alueiden hallinta		
Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen nykyinen tutkimuskäyttö ja mahdolliset tutkimuskoealat ja muut vastaavat, jotka tulee huomioida suunnittelussa. Tutkimus sisältää myös esimerkiksi pitkäaikaiset ympäristön tilan seurannat. Mikäli alueella ei ole tutkimuskäyttöä, se todetaan lomakkeella.		
Alueella aikaisemmin tehty tutkimus			
Suunnittelualue ei ole tutkimuskohde, mutta palojatkumoalueena siellä on tehty ja tehdään (resurssien puitteissa) polttojen normaaliseurantoja (kääväs- ja kovakuoriaisseurannat). Metsänpoltoja on käsitelty lomakkeessa 19 (Luonnonsuojelun ja -hoidon toimenpiteet).			
<input type="checkbox"/>	Alue on aktiivisessa tutkimuskäytössä	<input checked="" type="checkbox"/>	Alueella ei ole säännöllistä tutkimuskäyttöä
<input type="checkbox"/>	Alue kuuluu ennallistamisen seurantaverkoston	<input type="checkbox"/>	Alue kuuluu luonnonhoidon seurantaverkoston
Nykyinen tutkimuskäyttö			
Koealat			
Tutkimustahot			
Tutkimusluvut			
Merkitys tutkimuskohteena			
<input type="checkbox"/>	Merkittävä	<input type="checkbox"/>	Kohtalaisen merkittävä
		<input checked="" type="checkbox"/>	Ei merkittävä

## 12 Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta				
Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen luonnonvarojen käyttö (pl. riista- ja kalakannat) sekä alueen kiinteistöihin (lähinnä valtion maalla) kohdistuvat rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset. Lomakkeen tarkoituksena on antaa kuva suunnittelualueelle kohdistuvista, luonnonvarojen käyttöön, rasitteisiin, käyttöoikeuksiin ja sopimuksiin liittyvistä maankäytön paineista.				
<b>Marjastus ja sienestys</b>					
<input checked="" type="checkbox"/>	Sallittu koko alueella			<input type="checkbox"/>	Kielletty koko alueella
<input type="checkbox"/>	Sallittu osittain				
<b>Poronhoito</b>					
<input checked="" type="checkbox"/>	Suunnittelualue sijoittuu poronhoitoalueelle			<input type="checkbox"/>	Ei sijoitu poronhoitoalueelle
Paliskunta	Suunnittelualueesta kuuluu paliskuntaan (%)	Paliskunnan suurin sallittu poromäärä	Poromääräarvio suunnittelualueella	Talvilaidunten kunto	
Timisjärven paliskunta	9640 ha (95 %)	1900	600	Talvilaitumet hyväkuntoisia	
Hirvasniemen paliskunta	478 ha (5 %)	2300	500 (lähialueineen)	Talvilaitumet hyväkuntoisia	
Toiminnan kuvaus	Timisjärven paliskuntaan kuuluva osa suunnittelualueesta (Posion puoli) on erittäin merkittävä poronhoito- ja laidunalue. Alueella on poroja ympäri vuoden, mutta ennen muuta se on hyvä ja tärkeä talvilaidunalue. Talvisin alueella suoritetaan porojen lisäruokintaa. Suunnittelualueella ja sen läheisyydessä on kolme erotusaitausta. Hirvasniemen paliskuntaan kuuluva osa suunnittelualueesta (Kemijärven puoli) on pääosin talvilaidunalue. Alueella on poroja ympäri vuoden, mutta ennen muuta se on tärkeä talvilaidunalue.				
Rakenteet	Porokämpät	-	Erotusaitaukset	1	Muut rakenteet -
<b>Kaivoskivennäiset, maa-ainekset, polttopuut, pohjavesi</b>					
Kaivosvaltaukset	Lkm	0	Kaivoskivennäiset		
Kaivospiirit	Lkm	0	Kaivoskivennäiset		
Maa-ainesten otto	Maa-ainesten otto ei ole sallittua Mustarinnantunturin Natura-alueella. Otto on kielletty myös Mustarinnantunturin luonnonsuojelualueella perustamisasetuksessa.				
Polttopuun otto	Puiden, pensaiden tai niiden osien otto sekä avotulen teko on kielletty Mustarinnantunturin luonnonsuojelualueella perustamisasetuksessa muutoin kuin järjestyssäännössä määrätyillä paikolla (suunnitelmakauden aikana alueelle annetaan järjestyssääntö, jossa tulenteke sallitaan kuten muussakin osassa aluetta). Muissa osissa suunnittelualueella tulentekeeseen saa käyttää maasta löytyviä oksia, risuja tai muuta vähäarvoista puuta (Metsähallituksen päätös). Poronhoitotöiden yhteydessä on sallittua käyttää maapuuta polttopuuna.				
Pohjaveden otto	Suunnittelualueelta ei oteta pohjavettä.				
Lisätietoja	Posion yhteismetsän maalle on tulossa 24 tuulimyllyn tuulipuisto, Murtotuulen tuulivoima-alue, Mustarinnantunturin Natura-alueen länsi-/lounaisrajalle.				

<b>Metsätalous</b>				
<p>Suunnittelualueella ei harjoiteta metsätaloutta. Suunnittelualue rajautuu eteläosastaan Metsähallituksen metsätalouden maahan sekä länsiosastaan Posion yhteismetsän maahan.</p> <p>Lähiseudulla harjoitettavaan metsätalouteen pyritään vaikuttamaan siten, ettei suunnittelualueen ja sen lähiympäristön välille tule jyrkkää maisemallista rajaa. Ympäristöä ja maisemaa säästävät metsänhoitomenetelmät alueen lähiympäristössä ovat tärkeitä paitsi luonnonsuojelun myös alueen erämaisen luonteen säilyttämisen kannalta.</p>				
<b>Rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset</b>				
Vuokra- ja käyttöoikeus-sopimukset	Kpl	3	Lisätietoja	2 kalastusaluetta ja osittain alueella yksi poroalue (erotusaita)
Alueen suojeluun tai käyttöön vaikuttavat rasitteet	<p>Suunnittelualueen sisällä kulkee vain omia teitä, joiden tarpeellisuutta harkitaan ja kuntoa seurataan. Teiden tarpeellisuudesta neuvotellaan tarpeen tullen porotalouden edustajien kanssa.</p> <p>Suunnittelualueen rasitteiden sijainti määritetään tarkemmin suojelualueen perustamisen yhteydessä.</p>			
Lisätietoja				
<b>Yksityiset suojelualueet</b>				
<b>Yhteenveto</b>				
<p>Mustarinnantunturin luonnonsuojelualueen käyttöä ohjaavat alueen perustamislaki ja -asetus. Alueelle annetaan suunnittelukauden aikana käyttöä ohjaava järjestyssääntö. Muilla suunnittelualueen valtion maa- ja vesialueilla maan käyttöä ohjaavat Metsähallituksen Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteet.</p>				

## KESKEISET ARVOT JA UHAT

13 Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot			
Vastuuprosessi	Alueiden hallinta; prosessien yhteistyö arvojen määrittelyssä on tärkeää		
Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelun keskeiset luonto-, kulttuuriperintö- ja käyttöarvot. Suunnittelun keskeisten arvojen määrittely tehdään nykytilan kuvauksen pohjalta ottaen huomioon alueen perustamistarkoitus sekä luonnonsuojelulain ja muiden aluetta koskevien säädösten yleiset tavoitteet. Arvojen määrittely on hoito- ja käyttösuunnitelman tärkeimpiä kohtia, sillä suunnitelman päämäärät ja tavoitteet kohdistuvat suunnittelun keskeisten arvojen säilyttämiseen ja parantamiseen.		
Nro	Arvoluokka	Arvotyyppi	Kuvaus
1	Luontoarvot	Luontodirektiivin luontotyyppi; Luonto- ja lintudirektiivin eläin- ja kasvilajit	<b>Luonto</b> Pääosin korkealla sijaitsevien vanhojen metsien ja aapasoiden sekä jyrkkien korkeusvaihtelujen luomat reunavyöhykkeet ja moninaiset kasvupaikat; lähteiden ja tihkupintojen muodostama edustava pienvesikokonaisuus; metsänpoltot ja harvinaiset palorefugiokausikot; laaja ja yhtenäinen erämaa on monille lajeille hyödyksi
2	Luontoarvot	Luonto- ja lintudirektiivin eläin- ja kasvilajit	<b>Linnusto</b> Laaja ja yhtenäinen erämainen alue on useiden petolintujen pesimäaluetta. Vanhoissa metsissä ja soilla viihtyvät aremmatkin lajit, ja mm. kolopesijöitä löytyy useita lajeja.
3	Luontoarvot	Erämaisuus (syrjäisyys)	<b>Erämaisuus</b> Ihmisvaikutuksen vähäisyys korostaa laajan ja yhtenäisen alueen erämaisuuutta ja luonnontilaisuutta
4	Virkistys- ja elinkeinokäyttö	Erätalous (metsästys ja kalastus)	<b>Eränkäynti</b> Alue on yhtä lailla paikallisten kuin maakunnallisestikin tärkeä eräkohde niin metsästäjille kuin kalastajillekin. Alueella harjoitetaan myös pienriistan lupametsästystä.



## 14 Uhka-analyysi

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta; prosessien yhteistyö on tärkeää									
Selite	Uhka-analyysi kohdistuu suunnittelualueen keskeisiin suojelu- ja käyttöarvoihin sekä maankäyttömuotoihin, joilla voi olla vaikutusta ko. arvoihin. Tavoitteena on tunnistaa ne käyttömuodot ja toiminnot, joilla voi olla merkittäviä kielteisiä vaikutuksia suojelun kohteena oleviin arvoihin. Analyysissä huomioidaan paitsi suunnittelualueen sisäiset paineet ja kehityssuunnat, myös mahdolliset alueen ulkopuolelta tulevat paineet.									
		Uhkan kohdentuminen					Merkittävyys			
Keskeinen suojelu- tai käyttöarvo	Uhkatekijä	Aiempi maankäyttö	Nykyinen maankäyttö	Tuleva maankäyttö	Suunnittelualue	Ulkopuolinen alue	Merkittävä	Erittäin merkittävä	Uhkan syy ja kuvaus	Mahdollisuudet vaikuttaa suunnittelussa
		<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
		<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
		<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
		<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
		<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
Lisätietoja										
Suunnittelualueella ei ole keskeisiin suojelu- ja käyttöarvoihin kohdistuvia merkittäviä uhkia.										

## TAVOITTEEN ASETTELU

15 Uhkatekijöiden torjuminen			
Vastuuprosessi	Alueiden hallinta; prosessien yhteistyö tavoitteenasettelussa on tärkeää		
Selite	Lomakkeella määritellään päämäärät, tavoitteet ja toimenpiteet alueen keskeisiin arvoihin kohdistuvien uhkatekijöiden torjumiseksi. Lomake muodostaa perustan suunnitelman toteutusosassa tarkennettaville toimenpiteille. Suojelu- ja käyttöarvot sekä uhkatekijät poimitaan aiemmista lomakkeista. Päämäärä on selkeä kuvaus suojelu- tai käyttöarvon toivotusta kehityksestä pitkällä aikavälillä, ja sitä tarkennetaan edelleen tavoitteen kuvauksessa. Päämäärät kuvaavat alueen hoidosta ja käytöstä vastaavien tahtotilaa suhteessa suunnittelualueen arvoihin. Tavoite on toivottu muutos suunnittelualueen tilassa lyhyellä aikavälillä. Tavoitteilla tarkennetaan suunnitelman yleisluontoisempia päämääriä. Toimenpiteillä tähdätään tavoitteiden toteutumiseen, ja sitä kautta edelleen pitkällä aikavälillä päämäärien saavuttamiseen.		
Suojelu- tai käyttöarvo			
Uhkatekijän kuvaus			
Päämäärä	Tavoite	Toimenpide	Toteutus-lomake
Suojelu- tai käyttöarvo			
Uhkatekijän kuvaus			
Päämäärä	Tavoite	Toimenpide	Toteutus-lomake

## 16 Kehittämismahdollisuudet

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta; prosessien yhteistyö tavoitteenasettelussa on tärkeää		
Selite	Kehittämistavoitteet linjaavat suunnittelualueen kehitystä lähtien esimerkiksi suojelualueen perustamistarkoituksesta tai Metsähallituksen tavoitteista suojelualue- tai kansallispuistoverkon kehittämiselle. Muita lähtökohtia kehittämistavoitteille voivat olla mm. Metsähallituksen strategia, Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteet, toimintaympäristö, kuten matkailun yritys yhteistyö, sekä sidosryhmien esittämät tai osallistamistilaisuuksissa esiin nousevat näkemykset.		
Päämäärä	Tavoite	Toimenpidelaji	Toteutuslomake
Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan alue on eränkäyntiin sopiva, houkutteleva erämainen alue	Alueen vähät rakenteet on sijoitettu käytön kannalta ja maastollisesti sopiviin kohtiin ja palvelevat hyvin alueen käyttäjiä. Rakenteiden ylläpidossa tehdään yhteistyötä eri käyttäjäryhmien kanssa.	Palveluvarustuksen ylläpito (rakennukset, rakenteet, reitit) sis. olemassa olevan palveluvarustuksen korjausrakentamisen, tason nostamisen ja siirtämisen; Palveluvarustuksen purkaminen (rakennukset, rakenteet, reitit)	21 B
Päämäärä	Tavoite	Toimenpidelaji	Toteutuslomake

## 17 Visio

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta; prosessien yhteistyö vision määrittelyssä on tärkeää
Selite	Suunnittelualueen visio, eli tavoittila tulevaisuudessa, on Metsähallituksen, sidosryhmien ja alueen käyttäjien yhteinen näkemys suunnittelualueen toivosta kehityksestä. Visio suuntautuu tulevaisuuteen, noin 30 vuoden aikajänteelle. Visio on aktiivinen tahtotila, jota kohti pyritään suunnitelman päämäärien, tavoitteiden ja toimenpiteiden kautta. Vision tulee olla optimistinen, mutta myös realistinen: sen muodostamisessa on huomioitava mm. alueen keskeiset arvot ja erityispiirteet, perustamistarkoituksen asettamat raamit, sidosryhmien toiveet ja palautteet sekä resurssitilanne.
Visio	<p>Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan alue on näyttävää metsien ja soiden, vaarojen ja vesistöjen muodostamaa erämaata. Alueen laajuus ja yhtenäisyys korostavat erämaisyyden leimaa sekä parantavat erämaisten ja luonnontilaa vaativien lajien elinolosuhteita. Metsistä suurin osa on korkeilla alueilla, joihin alkutalven kostea ilmasto muodostaa vaikuttavat tykyt. Alueen kasvillisuuden ääripäitä edustavat muun muassa harvinaiset luonnontilaiset palorefugiokuisot ja toisaalta luonnontilaisuutta parantavat metsänpolttoalueet, sillä alue kuuluu palojatkumoalueisiin.</p> <p>Upeat lähi- ja kaukomaisema, sekä erilaiset kasvillisuuden reunavyöhykkeet palkitsevat alueella retkeileviä ja eräileviä jyhkeillä olemuksillaan tai pienipiirteisillä vaihteluillaan; vaeltaja, lintuharrastaja, erämies, kalamies ja poromies poroineen löytävät alueelta oman paikkansa. Lähes reitittömällä alueella on jokaisen päätettävä polkunsä itse; vain yhden autiotuvan ja laavun sekä muutaman kodan sijainti ohjaa kahvinjanoisia.</p>
Vision selitys	Visiossa on kuvattu suunnittelualueen tavoittilaa. Alueiden keskeisin tehtävä on luonnonsuojelu. Alueen suurimpia arvoja tämän lisäksi on eränkätikulttuuri ja perinteisenä elinkeinona poronhoito.

## 18A Vyöhykejako: Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	<input type="checkbox"/>	
Selite	Suunnittelualueen yleisökäyttöpaineita ohjataan suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeelle. Korkean kävijätiheyden lähtökohta asettaa erityisiä vaatimuksia vyöhykkeen sisällä mm. aktiivisella opastuksella ja palvelurakenteilla tehtävälle käytön ohjaukselle, jonka tehtävänä on varmistaa käytön kestävyys ja kävijöiden turvallisuus.			
Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke	Yleismääräys: Vyöhyke on retkeily- ja luontomatkailukäytön kannalta vetovoimainen alue, jonne ohjataan kävijöitä aktiivisesti opastuksella ja palvelurakenteilla. Vyöhykkeelle voidaan sijoittaa uusia palvelurakenteita ja retkeilyreittejä.			
Nimi	Tarkoitus ja käyntimääräennuste	Ohje	Pinta-ala	
		Pinta-ala yhteensä ha, osuus suunnittelualueesta (%)		
Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet				

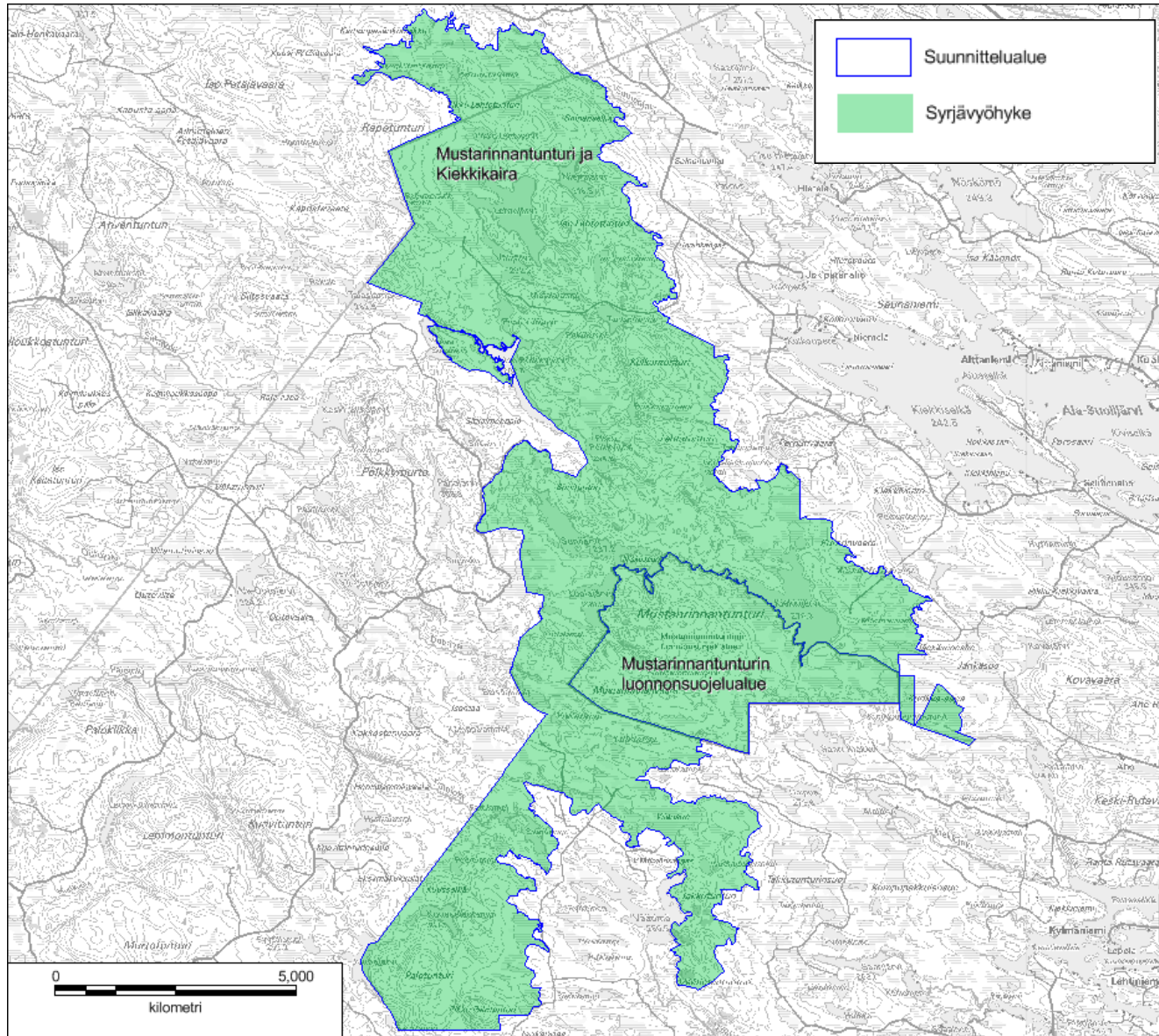
## 18B Vyöhykejako: Syrjävyöhyke

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	<input checked="" type="checkbox"/>	Kuva 8
Selite	Syrjävyöhyke on alhaisen kävijätiheyden ja pinta-alaan nähden pienen käyntimäärän aluetta, missä käytön ohjaus suunnitellaan toteuttamaan tätä tavoitetta. Sinne soveltuvat erityisesti sellaiset käyttömuodot, joille alhainen kävijätiheys on erityinen arvo ja jopa edellytys. Vyöhykkeen käytön ohjauksessa huomioidaan erityisesti paikallisen väestön tarpeet alueen käyttöön.			
Syrjävyöhyke	Yleismääräys: Syrjävyöhyke on alue, jonne ei ohjata kävijöitä aktiivisesti eikä rakenneta uutta palveluvarustusta. Aluetta voidaan käyttää erikseen määriteltyjen luontaiselinkeinojen tarpeisiin ja alueen erämaaluonteeseen soveltuviin matkailupalveluihin, kuten opastettuihin retkiin. Muilla kuin luonnonsuojelualueilla vyöhykkeelle voi sijoittua myös luonnonvarojen hyödyntämiseen tähtääviä toimintoja. Syrjävyöhykkeellä liikkuminen on sallittua jokamiehenoikeuksien mukaisesti			
Nimi	Tarkoitus	Ohje		Pinta-ala
Mustarinnantunturi ja Kiekkikaira	Luonnonsuojelu, jokamieskäyttöön perustuva retkeily ja luonnon käyttö	Alueelle ei aktiivisesti ohjata retkeilyä. Alueella sijaitsee vähän palveluvarustusta. Jokamiesoikeuksiin perustuva liikkuminen ja luonnon käyttö on vapaata. Muu käyttö edellyttää maanomistajan lupaa. Avotulen teko on sallittua maasta löytyviä oksia, risuja tai muuta vähäarvoista puuta käyttäen (Metsähallituksen päätös).		8 679 ha
Mustarinnantunturin luonnonsuojelualue	Luonnonsuojelu, jokamieskäyttöön perustuva retkeily ja luonnon käyttö	Alueelle ei aktiivisesti ohjata retkeilyä. Jokamiesoikeuksiin perustuva liikkuminen ja luonnon käyttö on pääosin vapaata. Muu kuin jokamieskäyttö edellyttää maanomistajan lupaa. Alueen perustamissäädos kieltää mm. leirytyksen ja myös avotulen teon muilla kuin järjestyssäännön määrittämällä paikoilla. Alueelle annetaan suunnittelukauden aikana käyttöä ohjaava järjestyssääntö.		1 439 ha
		Pinta-ala yhteensä ha, osuus suunnittelualueesta (%)		10 118 ha, 100 %
Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet				
Suunnittelualueeseen ja Natura-alueeseen kuuluvat yksityiset vesialueet kuuluvat syrjävyöhykkeeseen. Näillä vesialueilla jokamiesoikeuteen perustuva liikkuminen ja luonnon käyttö on sallittua. Muu käyttö edellyttää vesialueen omistajan lupaa. Maastoliikenne jääpeitteisellä vesialueella on sallittua maastoliikennelain mukaisesti.				



## 18C Vyöhykejako: Rajoitus- ja luonnonarvovyöhykkeet

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	<input type="checkbox"/>	
Selite	Rajoitusvyöhykkeellä liikkuminen on kiellettyä. Rajoituksella turvataan alueen luontoarvoja. Rajoitukset voivat olla myös määräaikaisia. Perustettujen suojelualueiden ulkopuolisille maa- ja vesialueille ei voida hoito- ja käyttösuunnitelmassa määrittellä liikkumisrajoituksia. Näille alueille on kuitenkin joskus tarpeen määrittellä suosituksia liikkumisen tai mairinnousun rajoittamiseksi, jotta alueen erityiset luontoarvot pystyttäisiin turvaamaan.			
Rajoitusvyöhykkeet	Rajoitusvyöhyke, yleismääräys: "Vyöhyke säilyttää alueen luonnonsuojelulliset arvot liikkumis- tai muilla kävijöitä koskevilla rajoituksilla. Rajoitusvyöhykkeet toteutetaan luonnonsuojelulakiin (1096/1996) perustuvalla järjestysäännöllä, alueen perustamissääöksellä tai yksityisten suojelualueiden rauhoituspäätöksellä. Luonnonsuojeluyistä annettu rajoitus perustuu siihen, että eläimistön tai kasvillisuuden säilyminen sitä vaatii (luonnonsuojelulaki 18 ja 24 §:t). Rajoitusvyöhykkeitä ovat myös Puolustusvoimien liikkumiskieltovyöhyke ja rajavyöhyke."			
	Luonnonarvovyöhyke, yleismääräys: "Vyöhyke koskee perustettujen suojelualueiden ulkopuolisia maa- ja vesialueet, joilla on erityisiä luontoarvoja ja joiden turvaamiseksi liikkumista tai mairinnousua suositellaan vältettävän tiettyinä aikoina. Tarvittaessa ELY-keskus voi Maastoliikennelain 1 §:ssä tarkoitettujen haittojen ehkäisemiseksi kieltää tai rajoittaa moottorikäyttöisen ajoneuvon käyttöä tietyllä maa-alueella tai jääpeitteisellä vesialueella."			
Tarkoitus				
Rajoitusvyöhyke				
Nimi	Rajoitusaika	Pinta-ala	Peruste	Olotila
Pinta-ala yhteensä			Osuus suunnittelualueesta (%)	
Luonnonarvovyöhyke				
Pinta-ala yhteensä			Osuus suunnittelualueesta (%)	
Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet				



**Kuva 8.** Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan vyöhykejako.

Vyöhykejako kuvaa maankäytön peruseria-  
aatteet. Suunnittelualue on kokonaan syrjä-  
vyöhykettä, jolla luonnon käyttö on pää-  
sääntöisesti mahdollista jokamiehenoikeu-  
sien mukaan. Alueella ei ole liikumisrajoit-  
uksia. Perustetulla Mustarinnantunturin  
luonnonsuojelualueen perustamisasetuk-  
sessa on avotulen teko ja leiriytyminen kiel-  
letty.

© Metsähallitus 2017, © Suomen ympäris-  
tökeskus 2017, © Karttakeskus Oy, Lupa  
L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17.

## TOTEUTUS

19 Luonnonsuojelun ja -hoidon toimenpiteet						
Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu				Kartta	<input type="checkbox"/>
Selite	Lomakkeella täsmennetään tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittävällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuvat toimenpidesuunnitelmissa. Luonnonsuojelun toimenpiteet kohdistuvat luontotyyppeihin ja lajeihin, esimerkiksi ennallistamisen tai perinnebiotooppien hoidon muodossa.					
Toimenpide	Kiireellisyysaste <sup>5</sup>	Pinta-ala (ha) tai muu yksikkö	Toimenpidesuunnitelma	Aikaisemmin toteutettu tai jatkuvassa hoidossa oleva (ha)	Yksityiset suojelualueet	Kuvaus
					<input type="checkbox"/>	
					<input type="checkbox"/>	
Lisätietoja						
<p>Suunnittelualue kuuluu Mustarinnantunturin palojatkumoalueeseen, ja siellä toimitaan palojatkumosuunnitelman<sup>3</sup> mukaisesti. Palojatkumosuunnitelma kohdistuu pääosin Patolamminkankaan metsiin. Suunnitelmaan sisältyy 16 kuviota, jotka on tarkoitettu polttaa 5 vuoden välein vuosina 2010–2060. Palojen seurauksena metsätaloustalouden yksipuolistamat kuivahkot mäntykankaat muuttuvat moni-ilmeisemmiksi, luonnontilaisiksi kokonaisuuksiksi lisäten Mustarinnantunturin metsien edustavuutta.</p> <p>Mustarinnantunturi kuuluu Luonnonhoito-LIFE-hankkeen piiriin, ja seuraavat poltot toteutetaan hankkeessa vuosina 2015–2020.</p>						

<sup>5</sup> asteikko: suuri = toteutetaan 5 vuoden kuluessa, pieni = toteutetaan myöhemmin suunnitelmakaudella.

## 20 Kulttuuriperinnön suojelun toimenpiteet

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu									
Selite	Lomakkeella täsmennetään tavoitteenasettelun yhteydessä nimettyjä toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittäväällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuvat toimenpidesuunnitelmissa. Kulttuuriperinnön suojelun toimenpiteitä ovat rakennusperintöön, maisemaan ja arkeologisiin kohteisiin liittyvät kunnostus- ja hoitotoimet.									
Kulttuuriperintöinventointi	<input type="checkbox"/>	Ei tehdä	<input checked="" type="checkbox"/>	Tehty	<input type="checkbox"/>	Päivitetään	<input checked="" type="checkbox"/>	Täydennetään	Vuosi	2011 (täydennys 2028)
<b>Rakennusperintö</b>										
Toimenpidelaji	Kiireellisyysaste <sup>6</sup>	Kunnostettava tai hoidettava kohde			Kuvaus			Kpl	Toimenpidesuunnitelma	
Maisematarkastelu										
Yksityiset suojelualueet										
Lisätietoja										
Palovartijan tuvan nykyinen pääasiallinen käyttö on retkeilijöiden päivätupana ja autiotupana. Tuvan kunnostus käsitellään muiden rakenteiden yhteydessä lomakkeella 21B. Kulttuuriperintöinventoinnin täydennys tehdään mahdollisesti HKS:n päivittämisen yhteydessä.										
<b>Arkeologiset kohteet</b>										
Toimenpidelaji	Kiireellisyysaste <sup>7</sup>	Hoidettava kohde			Kuvaus			Kpl	Toimenpidesuunnitelma	
Maisematarkastelu										
Yksityiset suojelualueet										
Lisätietoja										
Muut toimenpiteet										

## 21A Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet

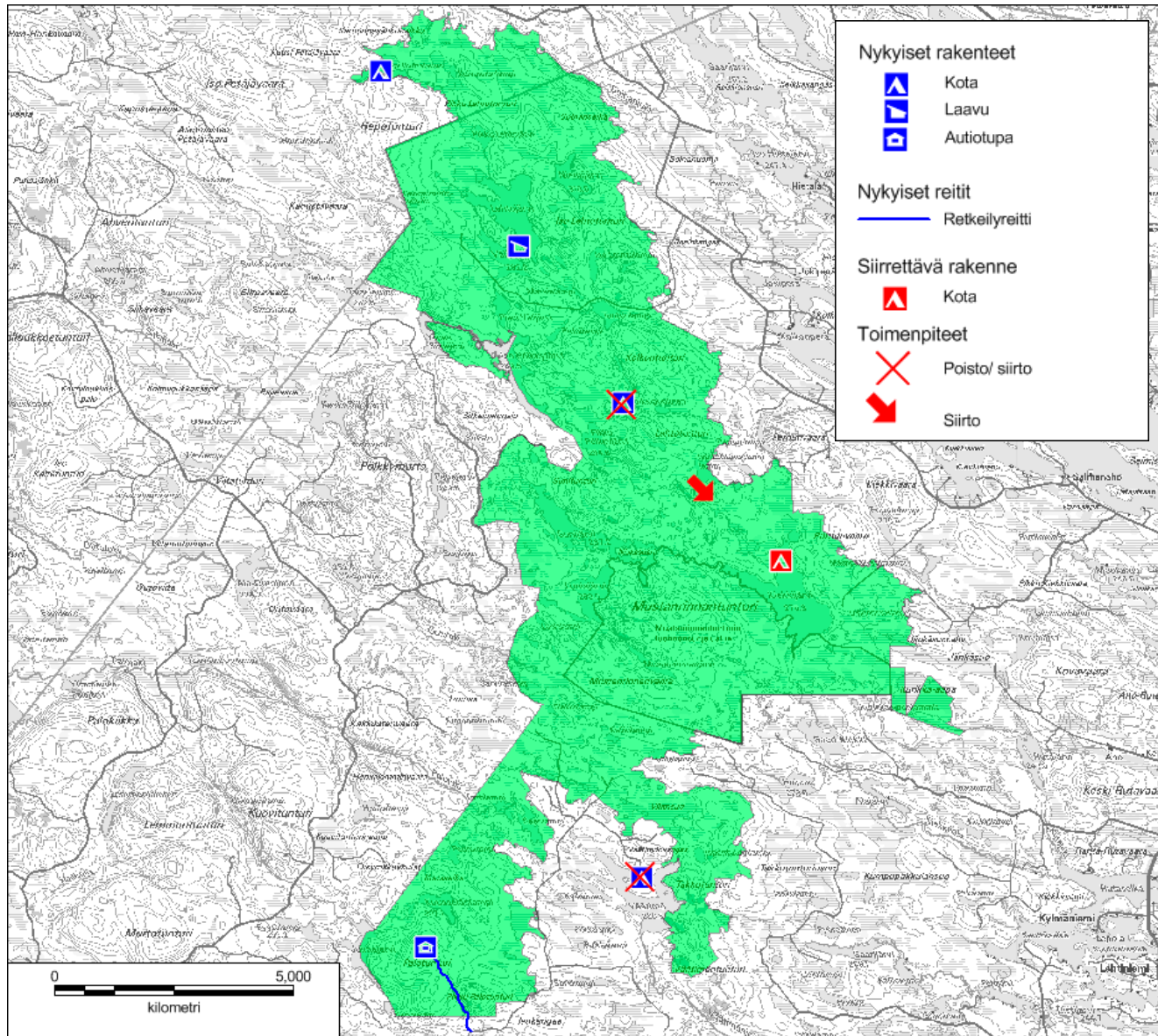
Vastuuprosessi	Luonnon virkistyskäyttö						
Selite	Lomakkeella täsmennetään luonnon virkistyskäyttöä, lähinnä retkeilyä ja luontomatkailua, koskevia tavoitteenasettelun yhteydessä nimettyjä toimenpiteitä. Toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti määritellään riittävällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuvat toimenpidesuunnitelmissa.						
Nykyinen käyntimäärä	Vuosi	Kysynnän kuvaus (nykytila)					
500-1000	2013	Alue on paikallisesti, alueellisesti ja maakunnallisesti tärkeä eräalue (metsästys, kalastus). Alueen käyttö retkeilyyn on vähäistä.					
Käyntimääräennuste	Vuosi	Kysynnän kuvaus (tavoite)					
500-1000	2023	Alue säilyy erämaisena ja rauhallisena. Eränkäyntimuodot säilyvät alueella.					
Luontomatkailusuunnitelma	Vuosi		Vuosi		Vuosi	Lisätietoja	
Ei tehdä	<input checked="" type="checkbox"/>	Tehty		Tehdään		Päivitetään	
Opastusviestintäsuunnitelma	Vuosi		Vuosi		Vuosi	Lisätietoja	
Ei tehdä	<input checked="" type="checkbox"/>	Tehty		Tehdään		Päivitetään	
Toimenpide	Kuvaus						
Yhteenveto							

## 21B Luonnon virkistyskäyttö: palveluvarustus

Vastuuprosessi	Luonnon virkistyskäyttö	Kartta	<input checked="" type="checkbox"/>	Palveluvarustus (kuva 9)
Selite	Palveluvarustus -lomakkeessa käsitellään rakennuksia (esim. autio- ja varaustuvat), rakennelmia (esim. laavut, kodat) sekä reittejä. Lomakkeen tarkoituksena on täsmentää tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittävällä tarkkuudella.			
Toimenpide	Kuvaus	Kiireellisyysaste <sup>8</sup>	Toimenpidesuunnitelma	
Palveluvarustuksen ylläpito (rakennukset, rakenteet, reitit) sis. olemassa olevan palveluvarustuksen korjausrakentamisen, tason nostamisen ja siirtämisen	Palovartijan tuvan ylläpito/kunnostus (myös kulttuuriperintökohde)	pieni	Laaditaan	
Palveluvarustuksen ylläpito (rakennukset, rakenteet, reitit) sis. olemassa olevan palveluvarustuksen korjausrakentamisen, tason nostamisen ja siirtämisen; Palveluvarustuksen purkaminen (rakennukset, rakenteet, reitit)	<p>Alueella olevat rakenteet ovat huonokuntoisia, eikä alue ole matkailun painopistealueita. Alueen rakenteiden määrää tullaan keventämään resurssipulan ja resurssien tarkemman kohdentamisen takia. Rakenteiden kuntoa seurataan, ja niitä poistetaan tarvittaessa käytöstä.</p> <p>Alueen rakenteiden säilyttäminen talkootyön avulla on myös mahdollista. Eri käyttäjäryhmät ovat sopineet Metsähallituksen kanssa ryhmälleen tärkeän rakenteen (kodan tms.) ylläpidosta tai vaikka korjaamisesta/rakentamisesta. Korjaamisessa Metsähallitus voi hankkia tarvikkeet, ja käyttäjät korjata kohteen. Toimintatapa sopisi myös Mustarinnantunturille, ja alueella oleva Riuttalammen kota onkin yksityisen tahon huoltama. Samaa toimintatapaa harkitaan Väätimön kodalle, joka muutoin tulee purkaa.</p> <p>Poikkipuolisen kota siirretään Kiekkijärven rantaan (entisen tuvan paikalle), mikäli suunnittelukauden aikana ei ilmene asiaan vaikuttavia seikkoja.</p>	pieni	Ei tarvita	
Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisalueet				
Lisätietoja				
Yhteenveto				
Suunnittelualueen palveluvarustusta on tarkoitus keventää ja kehittää nykyisiä resursseja ja nykyistä käyttöä vastaaviksi. Metsähallitus huoltaa aluetta (pois lukien Riuttalammen kota), mutta kotien ja laavujen huollosta ja kunnostuksesta voisi sopia myös talkooperiaattein.				

<sup>8</sup> asteikko: suuri = toteutetaan 5 vuoden kuluessa, pieni = toteutetaan myöhemmin suunnitelmakaudella.





**Kuva 9.** Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan nykyinen palveluvarustus ja kehittämissuunnitelmat.

Suunnittelualueella ja sen läheisyydessä sijaitsee autiotupa, kolme kotaa sekä laavu. Väätimön kota tullaan purkamaan ja Poikkipuolisen kota siirtämään Kiekkijärven rantaan. Myös autiotupa ja laavu ovat huollon tarpeessa.

Kohteiden huollosta ja ylläpidosta voidaan sopia myös ulkopuolisten tahojen, kuten alueen käyttäjäryhmien, kanssa.

© Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17.

## 22 Erätalouden toimenpiteet

Vastuuprosessi	Erä	
Selite	Lomakkeella määritellään erätalouteen liittyvät toimenpiteet, ohjeet ja määräykset. Lomakkeen tarkoituksena on täsmentää tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittäväällä tarkkuudella.	
<b>Metsästys ja riistanhoito</b>		
Kohdealue	Toimenpide	Kuvaus
ML 8 §:n alue <sup>9</sup>	Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta (ei muutosta nykytilaan)	Suunnittelualue on normaalin metsästyskäytännön piirissä.
Yleiset vesialueet		
Lupametsästysalueet ja vuokrasiipimusalueet	Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta (ei muutosta nykytilaan)	Suunnitelma ei sisällä muutoksia metsästyksen järjestelyihin.
Hirvenajoalueet		
Muut metsästyskäytön ulkopuolelle jäävät alueet	Muu, mikä? Metsästysalueiden päivitys	Suunnittelualueeseen kuuluvat, myöhemmin valtiolle hankitut tilat, jotka eivät vielä kuulu metsästysalueisiin, on tarkoitus päivittää kuulumaan metsästysalueisiin.
Riistanhoito	Ei aktiivisia toimenpiteitä	Suunnittelualueella ei tehdä aktiivista riistanhoitotyötä.
Yksityiset suojelualueet		
Riistakantojen kestävän hyödyntämisen suunnittelu ja seuranta	Suunnittelualue on pääosaksi metsästyslain 8 §:n mukaista aluetta, jossa paikallisilla asukkailla on vapaa metsästysoikeus. Mustarinnantunturin luonnonsuojelualueella metsästys on sallittu siten kuin järjestysäännössä tarkemmin määrätään. Suunnittelualueelta ei kerätä saalispalautteita tai muita tietoja metsästyksestä. Alueelta saatava palaute koskee koko lupa-aluetta, jonka osa suunnittelualue on. Metsähallituksella ei ole perustetun suojelualueen ulkopuolella toimivaltaa rajoittaa metsästyksiä.	
Lisätietoja		

<sup>9</sup> kunnan asukkailla oikeus metsästyksen valtion mailla

<b>Kalastus</b>		
Kohdealue	Toimenpide	Kuvaus
Yleiset vesialueet		Ei ole
Pilkkiminen, onkiminen, viehekalastus	Ei aktiivisia toimenpiteitä	Alueella tapahtuva kalastus on pääosin paikallisten harjoittamaa kotitarvekalastusta.
Lupakalastusvedet	Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta (ei muu- tosta nykytilaan)	Yhteisiä vesiä hoidetaan yhteistyössä Posion 13 kylän osakaskunnan kanssa. Metsähallituksen hallinnoimia vesiä kehitetään kotitarve- ja virkistyskalastukseen. Tarvittaessa voidaan pyydyskalastusta rajoittaa joillain alueen vesillä, esimerkiksi Kiekkijärvestä voisi tehdä taimenen viehekalastusveden.
Rajoitus- ja kielto- alueet		
Kalakantojen hoito	Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta (ei muu- tosta nykytilaan)	Koska suunnittelualueen kalastuspaine ei ole kovin suuri, ei alueen Metsähallituksen hallinnoimiin vesistöihin ole tarvetta tehdä istutuksia.  Osakaskuntien kanssa jaetuilla vesialueilla voidaan kuitenkin sopia yhteistyöstä pienpoikasistutuksissa niihin vesiin, joihin Metsähallitus on aikaisemminkin tehnyt istutuksia.
Yksityiset suoje- lualueet		
Ammattikalastus	Kiekkijärvi ja Väätimö mahdollisia ammattikalastuksen lupiin. Tällä hetkellä alueella ei harjoiteta ammattikalastusta.	
Kalakantojen kes- tävän hyödyntämi- sen suunnittelu ja seuranta	Kalakantojen seurannasta vastaa ensi sijassa vesialueen haltija. Metsähallituksen hallinnassa olevilla vesillä kalakantojen tilaa ja hyödyntämistä suunnitellaan ja seurataan Kalatalouden suunnittelu- ja seurantajärjestelmä KSSJ:n avulla. Saalispalautteen voi kirjata verkossa <a href="http://www.tuikki.fi">www.tuikki.fi</a> -sivujen kautta. Koska suunnittelualueella olevien Metsähallituksen vesialueiden merkitys kalastuksessa on vähäinen, ei erillistä suunnitelmaa alueen vesille tehdä.  Posion 13 kylän osakaskunnan alueella kalakantojen seurannasta vastaa osakaskunta ja saalispalautteet annetaan sille.	
Lisätietoja	Mustarinnantunturin perustetulla suojelualueella kalastus on sallittu siten kuin järjestyssäännössä tarkemmin määrätään.	

## 23 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	
Selite	Lomakkeella määritellään ne suunnittelualueen luonnonvarojen ja alueiden käyttömuodot, jotka eivät ole tulleet esille aikaisemmillä lomakkeilla. Näitä ovat marjastus, sienestys, poronhoito, liikenteen ja liikkumisen järjestelyt, urheilutapahtumat, partio- ja muu leiritoiminta, kaivostoiminta sekä maa-ainesten, polttopuun ja pohjaveden otto.	
<b>Marjastus ja sienestys</b>		
<input checked="" type="checkbox"/>	Sallittu	<input type="checkbox"/> Rajoitettu (Peruste: Luonnonsuojelulakiin perustuva liikkumisrajoitus)
Lisätietoja		
<b>Poronhoito</b>		
Toimenpiteet ja käytännöt	Poronhoitoon liittyvien aitojen ja muiden rakenteiden rakentaminen suunnittelualueelle on sallittua. Rakennustöistä tiedotetaan Metsähallitukselle ennen toimenpiteiden toteuttamista. Lumipeitteisenä aikana poronhoitotöissä saa liikkua moottorikelkalla ilman erillistä maastoliikennelupaa. Paliskunnat vastaavat poronhoitoon liittyvän maastoliikenteen asianmukaisesta järjestämisestä. Alueen hoito ja käyttö järjestetään niin, ettei poronhoidolle aiheudu haittaa.	
Suosituksukset	Poronhoitoon liittyvä maastoliikenne pyritään minimoimaan. Lumettomana aikana maastoliikennettä tulisi välttää.	
Lisätietoja	Poronhoidon käytännöistä yleisellä tasolla sovitaan Metsähallituksen ja Paliskuntain yhdistyksen välisessä yhteistyösopimuksessa (päivitetty viimeksi 19.4.2013).	
<b>Maastoliikenne</b>		
Toimenpide	Kuvaus	Yksityiset suojelualueet
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta (ei muutosta nykytilaan)	Maastoliikenteen säätelyssä noudatetaan luontopalvelujohtajan vahvistamia maastoliikenneperiaatteita. Luonnon-suojelualueille ja suojeluohjelmakohteille ei ohjata vapaa-ajan moottorikelkkailua, eikä niihin rakenneta kelkkailu-reittejä tai -uria.	<input type="checkbox"/>
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta (ei muutosta nykytilaan)	Posion 13 kylän osakaskunnan kanssa tehdään sopimus osakkaille sallituista reiteistä osakaskunnan vesille.	<input type="checkbox"/>
<b>Muu liikenne</b>		
Toimenpide	Kuvaus	Yksityiset suojelualueet
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta (ei muutosta nykytilaan)	Suunnittelualueen sisään tulee ja sitä sivuaa muutamia teitä, joilla liikenne on sallittua tieliikennelain mukaisesti. Talviaikaan pieniä teitä ei välttämättä aurata.	<input type="checkbox"/>

<b>Liikkuminen</b>			
Toimenpide	Toiminto	Kuvaus	Yksityiset suo- jelualueet
Ei aktiivisia toimenpiteitä	Maastopyöräily	Maastopyöräily on sallittu jokamiehenoikeudella. Haastavat maastonmuodot ja reittien puute tekevät alueesta huonon maastopyöräilykohteen.	<input type="checkbox"/>
Ei aktiivisia toimenpiteitä	Ratsastus	Ratsastus on sallittua jokamiehenoikeudella. Laajamittainen ja jatkuva ratsastustoiminta on maastoa kuluttavaa ja vaatii sopimista maanomistajan kanssa. Retkeilyrakenteita käyttävänä yritystoimintana se edellyttää Metsähallituksen lupaa tai yhteistyösopimusta.	<input type="checkbox"/>
Ei aktiivisia toimenpiteitä	Koiravaljakko	Koiravaljakkoajelu on sallittu jokamiehenoikeudella. Retkeilyrakenteita käyttävänä yritystoimintana se edellyttää Metsähallituksen lupaa tai yhteistyösopimusta, ja paliskunnan suostumusta.	<input type="checkbox"/>
Ei aktiivisia toimenpiteitä	Porovaljakko	Porovaljakkoajelu on sallittu jokamiehenoikeudella. Retkeilyrakenteita käyttävänä yritystoimintana se edellyttää Metsähallituksen lupaa tai yhteistyösopimusta.	<input type="checkbox"/>
Ei aktiivisia toimenpiteitä	Kiipeily	Kiipeily on sallittu jokamiehenoikeudella. Pysyvien pulttien tms. kiinnittäminen vaatii maanomistajan luvan tai suostumuksen.	<input type="checkbox"/>
<b>Urheilutapahtumat ja järjestetty urheiluseura- tai vastaava toiminta</b>			
Toimenpide	Kuvaus		Yksityiset suo- jelualueet
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta (ei muutosta nykytilaan)	Järjestetyt urheilu- ja muut tapahtumat edellyttävät Metsähallituksen lupaa. Pääsääntöisesti tapahtumat ohjataan muualle kuin suojelualueille. Lupia voidaan kuitenkin myöntää tapauskohtaisesti esim. suunnistustapahtumille ja muille vastaaville luontoliikuntatapahtumille. Käytettävät alueet ja reitit määritellään luvassa.		<input type="checkbox"/>
<b>Partio- ja muu leiritoiminta</b>			
Toimenpide	Kuvaus		Yksityiset suo- jelualueet
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta (ei muutosta nykytilaan)	Partio- ja muu leiritoiminta edellyttää Metsähallituksen lupaa. Käytettävät alueet ja reitit määritellään luvassa. Mustanrinnantunturin luonnonsuojelualueella leirytyminen ja avotulen teko on kiellettyä muualla kuin järjestyssäännössä määrättyissä paikoissa.		<input type="checkbox"/>
<b>Maa-ainesten otto</b>			
Toimenpide	Kuvaus		Yksityiset suo- jelualueet
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta (ei muutosta nykytilaan)	Kaivostoiminta ja maa-ainesten otto eivät sovi luonnonsuojelualueille, minkä takia ne ja muut vastaavat toiminnot ovat luonnonsuojelulaissa ja useimmissa alueiden perustamissääädöksissä, kuten Mustanrinnantunturin luonnonsuojelualan säädöksessä, kiellettyjä.		<input type="checkbox"/>

<b>Metsätalous</b>		
Toimenpide	Kuvaus	Yksityiset suo- jelualueet
Ei aktiivisia toimenpiteitä	Suunnittelualueella ei harjoiteta metsätaloutta.	<input type="checkbox"/>
<b>Polttopuun otto</b>		
Toimenpide	Kuvaus	Yksityiset suo- jelualueet
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta (ei muutosta nykytilaan)	Mustanrinnantunturin luonnonsuojelualueella polttopuiden otto ja avotulen teko ovat kiellettyjä. Avotulen teko on kielletty muualla kuin järjestyssäännössä määrätyissä paikoissa. Muualla alueella tulentekoon saa käyttää maasta löytyviä oksia, risuja tai muuta vähäarvoista puuta – avotulta ei kuitenkaan saa tehdä alle puolen kilometrin etäisyydellä osoitettua tulentekopaikasta (Metsähallituksen päätös). Poronhoitotyön yhteydessä on puiden otto ja avotulen teko sallittua.	<input type="checkbox"/>
<b>Pohjaveden otto</b>		
Toimenpide	Kuvaus	Yksityiset suo- jelualueet
Ei aktiivisia toimenpiteitä	Suunnittelualueelta ei oteta pohjavettä.	<input type="checkbox"/>
<b>Muu toiminta</b>		
Toimenpide	Kuvaus	Yksityiset suo- jelualueet
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta (ei muutosta nykytilaan)	Suunnittelualueen sisällä kulkevan Jokiperä–Repotunturin-tien katkaisua harkitaan motorisoidun liikenteen vähentämiseksi ja täten erämaisyyden lisäämiseksi. (suojelualueiden hoidon kannalta tarpeettomat omat tiet voidaan sulkea ja tarvittaessa ennallistaa). Tien kuntoa seurataan, ja kun se käy vaaralliseksi, katkaistaan turvallisuus- ja vastuusyistä. Teiden tarpeellisuudesta neuvotellaan tarpeen tullen porotalouden edustajien kanssa.	<input type="checkbox"/>
Edunvalvonta	Aktiivinen edunvalvonta ja lausuminen suunnittelualuetta ympäröivien alueiden erilaisiin maankäyttömuotoihin, kuten rakentaminen ja kaavoitus, kaivokset sekä tuulivoima. Edunvalvontaa harjoitetaan alueella myös erilaisten tutkimus- ja maastoliikennelupaharkintojen yhteydessä. Lupiin voi sisältyä ohjeita, määräyksiä tai ehtoja, joilla turvataan alueen suojeluarvoja.	<input type="checkbox"/>
<b>Lisätietoja</b>		
Suunnittelualueella toimitaan jokamiehenoikeuksien mukaisesti. Muu toiminta vaatii maanomistajan lupaa. Osaa toimista on rajoitettu Mustanrinnantunturin luonnonsuojelualueella sen perustamisasetuksen nojalla. Alueelle annetaan suunnittelukauden aikana käyttöä ohjaava järjestyssääntö.		



## 24 Hallinto

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta
Selite	Lomakkeella määritellään suunnittelualueen hallintaan liittyvät linjaukset, ohjeet ja määräykset. Suojelualueen hallintaan ja hallintoon olennaisesti liittyviä asioita ovat kannanotto suojelualueen mahdolliseen laajentamiseen, järjestyssääntö, turvallisuus, valvonta ja pelastustoiminta sekä yhteistyö muiden toimijoiden kanssa.
Suunnittelualueesta vastaavat tahot	
Suunnittelualueeseen kuuluvat valtionmaat ovat Metsähallituksen Pohjanmaan luontopalveluiden hallinnassa. Yksityisiä vesiä hallinnoi Posion 13 kylän osakaskunta.	
Suojelualueiden perustamistoimet ja hallinta	
Toimenpide	Kuvaus
Muu, mikä; Suojelualueen perustamissäädöksen päivitys/uusiminen	Mustarinnantunturin luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräykset tulisi uudistaa nykyistä luonnonsuojelulakia vastaavaksi. Perustamisasetuksessa (136/1991) kielletään mm. avotulen teko ja leirytyminen, jotka ongelmitta sopivat alueen erämaiseen olemukseen. Myöskään 4§ määräys hoito- ja käyttösuunnitelman teosta ei ole ajantasainen – erämaiselle ja ongelmattomalle hajakohteelle ei ole tarpeen tehdä ympäristöministeriön vahvistamista vaativaa hoito- ja käyttösuunnitelmaa.
Suojelualueen laajentaminen, Säädöksen laatiminen, Suojelualuekiinteistön muodostaminen, Rajan merkitseminen	Mustarinnantunturin luonnonsuojelualueen ympärillä olevat osat suunnittelualueesta perustetaan asetuksella luonnonsuojelulain mukaiseksi luonnonsuojelualueeksi. Uudet rajat merkitään maastoon ja karttoihin.
Järjestyssäännön laatiminen	Mustarinnantunturin luonnonsuojelualueelle laaditaan järjestyssääntö. Järjestyssäännöllä ei ole tarvetta muuttaa alueen nykyistä käyttöä.
Rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset	
Toimenpide	Kuvaus
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Tiedossa olevat valtionmaita koskevat rasitteet eivät haittaa alueen hoitoa ja käyttöä, joten niitä ei ole tarpeen muuttaa. Tie- ja muut rasitteet kuitenkin tarkastetaan kiinteistömuodostuksen yhteydessä. Käyttöoikeuksia alueeseen myönnetään ja sopimuksia tehdään Metsähallituksen voimassa olevan ohjeistuksen (lähinnä Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteet) mukaisesti.
Turvallisuus ja valvonta	
Toimenpide	Kuvaus
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Suunnittelualueen turvallisuutta valvotaan tarkkailemalla ja ylläpitämällä reittejä ja rakenteita. Muiden käyntien ohella tehdään myös valvonnallisia huomioita.

Valmiudet	<input type="checkbox"/>	Öljyonnettomuussuunnitelma					
	<input type="checkbox"/>	Metsäpalontorjuntasuunnitelma	Ei erillistä (kuuluu Pohjanmaan ja Kainuun alueen yhteiseen suunnitelmaan)				
Palvelurakenteiden turvallisuus	<input type="checkbox"/>	Rakennusten pelastussuunnitelma	Ei tarvita				
	<input type="checkbox"/>	Rakennusten palotarkastus	Palotarkastus tehdään suunnittelukauden aikana (Palotunturin päivätupa)				
	<input type="checkbox"/>	Kohteiden nimi- ja koordinaattimerkinnät	Kämpillä, laavuilla, kodilla ja tulentekopaikoilla on nimikyltit, joiden avulla ne ovat tunnistettavissa hätäkeskuksessa.				
	<input type="checkbox"/>	Pelastusyhteistyö	Luontopalvelut ei pääsääntöisesti osallistu palo- ja pelastusyhteistyöhön alueella henkilöstön puutteen vuoksi.				
Yhteistyö							
Alueellinen ja paikallinen yhteistyö							
Kansainvälinen yhteistyö							
Alueen hallintaan ja hoitoon liittyvät yhteistyötahot		ELY (luonnonsuojelua valvova viranomainen)					
Alueen hallintaan liittyvät vakiintuneet yhteistyömuodot		<input type="checkbox"/>	Neuvottelukunta	<input type="checkbox"/>	Yhteistyöryhmä	<input type="checkbox"/>	Muu, mikä?
Lisätietoja							

## 25 Rakennuskanta

Vastuuprosessi

Alueiden hallinta

Selite

Suunnittelualueella voi olla rakennuksia ja rakennelmia, jotka eivät liity alueen suojeluarvoihin (kulttuuriperintöön) eivätkä virkistyskäyttöön. Tällaisia ovat mm. suojelualuehankintoihin liittyneet, vanhat asuin- ja lomarakennukset. Lomakkeelle kirjataan tällaiset rakennukset ja rakennelmat ja niihin liittyvät toimenpiteet.

Toimenpide	Kohde	Omistaja	Kpl	Toimenpiteen kuvaus
Erityismääräykset				
Yksityiset suojelualueet				
Lisätietoja				
Suunnittelualueen rakennukset ovat virkistyskäyttökohteita (Palovartijan tupa myös rakennusperintökohte). Lisäksi alueella voi olla kulttuuriperintökohteita, kuten suolatoja, joita ei ole vielä inventoitu. Alueella ei ole ns. selvittämätöntä rakennuskantaa.				

## 26 Resurssit

Selite	Lomakkeella määritellään toiminnan suunnittelun pohjaksi hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuksen kerta- ja jatkuvaluonteiset kustannukset. Lisäksi määritellään muut alueen hoitoon ja hallintoon liittyvät kustannukset, mikä tukee hoito- ja käyttösuunnitelman kytkemistä vuotuisen toiminnan suunnitteluun. Hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuksen kustannuksista vastaa lähinnä Metsähallitus. Mikäli suunnitelmaan kirjataan muita tahoja, kuten ELY-keskusta tai kuntaa koskevia sitoumuksia, myös niiden kustannukset esitetään lomakkeella.		
Vuosi, jonka kustannustasoon arviot perustuvat	2013		
Kohde	Jatkuvaluonteiset kulut €/vuosi	Kertaluonteiset menot €	Lisätietoja
Rakennukset	200	5 000	Jatkuvaluonteisia kuluja ovat polttopuuhoolto ja muut huoltotoimenpiteet; kertaluonteisiin menoihin kuuluu tuvan kunnostus. (suoria kuluja, ei sis. palkkakustannuksia)
Rakennelmat	400	1 000	Jatkuvaluonteisia kuluja ovat polttopuuhoolto ja muut huoltotoimenpiteet; kertaluonteisiin menoihin kuuluu Poikkipuolisen kodan siirto. (suoria kuluja, ei sis. palkkakustannuksia)
Reitit			
Opastuspalvelut ja opastusviestintä/ Kävijälaskenta, kävijä-, yritys- ym. tutkimukset			
<b>Virkistyskäyttö yhteensä</b>	<b>600</b>	<b>6 000</b>	
Ennallistaminen / Lajistonhoito			
Muu luonnonhoito		18 000	Palojatkumoalueen poltto kahdesti suunnitelmakauden aikana (suoria kuluja, ei sisällä palkkakustannuksia)
Luonnonsuojelun seurannat			
<b>Luonnonsuojelu yhteensä</b>		<b>18 000</b>	
Rakennusperintö			
Arkeologiset kohteet			
Muu kulttuuriperinnön hoito		10 000	Suunnittelualueen kulttuuriperinnön täydennysinventoinnit
<b>Kulttuuriperintö yhteensä</b>		<b>10 000</b>	(autiotuvan kunnostus kohdassa: Virkistyskäyttö, rakennukset)
<b>Hallinto- ja muut kulut</b>		<b>40 000</b>	Alueen perustaminen, kiinteistön muodostus ja rajojen merkitä
<b>Kaikki yhteensä</b>	<b>600</b>	<b>74 000</b>	<b>Kaikki kustannukset yhteensä suunnitelmakaudella (15 vuotta) €</b> <b>83 000</b>

## YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

27 Ympäristövaikutusten arviointi						
Vastuuprosessi	Alueiden hallinta; muiden prosessien osallistuminen on tärkeää					
Selite	Hoito- ja käyttösuunnitelmassa arvioidaan suunniteltujen toimenpiteiden ekologisia, sosiokulttuurisia ja taloudellisia vaikutuksia eli suunnitelmasta aiheutuvien muutosten oletettuja seurauksia. Ekologiset vaikutukset kohdistuvat lähinnä maisemaan, maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eläimistöön tai luonnon monimuotoisuuteen. Sosiokulttuuriset vaikutukset kohdistuvat ihmisten terveyteen, elinoloihin, viihtyvyyteen, yhdyskuntarakenteeseen, henkiseen tai aineelliseen kulttuuriperintöön. Taloudelliset vaikutukset kohdistuvat esim. luonnonvarojen hyödyntämiseen, työllisyyteen tai taloudelliseen tilanteeseen suunnittelualueella ja sen lähiympäristössä. Hoito- ja käyttösuunnitelmien taloudellisia vaikutuksia tarkastellaan lähinnä paikallistalouden tasolla. Arvioinnilla varmistetaan, että suunnitelman ratkaisut ovat sellaisia, ettei niiden toteuttaminen aiheuta haittaa suunnittelualueen ympäristölle. Toisaalta vaikutusten arviointi on keino tarkistaa suunnitelman linjausten oikeellisuutta: saadaanko asetettujen tavoitteiden avulla aikaan sellaisia hyötyjä, jotka edesauttavat suunnittelualueutta koskevien päämäärien saavuttamista.					
Tavoite	Toimenpide	Vaikutuksen tyyppi			Vaikutuksen kuvaus	Riskit, haitat ja niiden vähentäminen
		Ekologinen	Sosiokulttuurinen	Taloudellinen		
Alueen vähät rakenteet on sijoitettu käytön kannalta ja maastollisesti sopiviin kohtiin ja palvelevat hyvin alueen käyttäjiä. Rakenteiden ylläpidossa tehdään yhteistyötä eri käyttäjäryhmien kanssa.	Palveluvarustuksen ylläpito (rakennukset, rakenteet, reitit) sis. olemassa olevan palveluvarustuksen korjausrakentamisen, tason nostamisen ja siirtämisen; Palveluvarustuksen purkaminen (rakennukset, rakenteet, reitit)	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	Alueen rakenteet ovat kunnossa ja palvelevat alueen eri käyttäjäryhmiä.	Rakenteiden sijoittelu voi epäonnistua joko luonnonsuojelullisesti, jolloin rakenteen sijainti kuluttaa ympäröivää luontoa ja ohjaa herkille alueille, tai käytännöllisesti, jolloin käyttäjät eivät löydä rakennetta ja se jää hyödyntämättä. Resurssipulan ja yhteistyön puuttumisen takia rakenteiden kunto huononee ja ne tulevat käyttökelvottomiksi. Riskit torjutaan hyvällä suunnittelulla ja yhteistyöllä käyttäjien kanssa.
Natura-vaikutusten arvioinnin tarveharkinta	Suunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi suunnitellut toimenpiteet parantavat alueen nykyistä käyttöä muuttamatta sitä merkittävästi. Alueen nykyinen käyttö ei uhkaa niitä suojeluarvoja, joiden perusteella alue valittiin Natura-kohteeksi. Suunnitelmalla ei ole haitallista vaikutusta luontodirektiivin nojalla suojeltuihin luontotyyppihin ja lajeihin tai lintudirektiivin lajeihin, joten suunnitelma ei edellytä LsL 65-66 §:ien mukaista Natura-vaikutusten arviointia.					
Ympäristövaikutusten arvioinnin yhteenveto	Suunnitelman sosiokulttuuriset vaikutukset ovat positiivisia. Rakenteiden sijainti suunnitellaan kestävästi ja tarkoituksenmukaisesti, ja niiden ylläpidosta päätetään yhdessä käyttäjien kanssa. Toimiva huolto ja valvonta parantavat alueen turvallisuutta ja viihtyisyyttä madaltaen myös kynnystä lähteä luontoon.					

## SEURANTA

28A Suunnitelman toteutuksen seuranta				
Vastuuprosessi	Alueiden hallinta			
Selite	Suunnitelman toteutumista seurataan suunnitelman väliarvioinneissa noin 5-6 vuoden välein sekä hoito- ja käyttösuunnitelman päivityksen yhteydessä (suunnitelma-kausi on noin 15 vuotta). Toteutuksen seuranta kohdistuu suunnitelmassa määritettyihin toimenpiteisiin (ks. lomakkeet 19–25). Tällä lomakkeella esitetään seurattavat toimenpiteet ja käytettävät mittarit.			
Tavoite	Toteutuslomake	Toimenpide	Tulosmittari	Tavoiteaikataulu toteutukselle
Alueen vähät rakenteet on sijoitettu käytön kannalta ja maastollisesti sopiviin kohtiin ja palvelevat hyvin alueen käyttäjiä. Rakenteiden ylläpidossa tehdään yhteistyötä eri käyttäjäryhmien kanssa.	21B	Palveluvarustuksen ylläpito (rakennukset, rakenteet, reitit) sis. olemassa olevan palveluvarustuksen korjausrakentamisen, tason nostamisen ja siirtämisen; Palveluvarustuksen purkaminen (rakennukset, rakenteet, reitit)	Ylläpidettävien tauko- paikkojen määrä	15 vuoden kuluessa



## 28B Suunnitelman vaikuttavuuden seuranta

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta			
Selite	Suunnitelman vaikuttavuutta seurataan suunnitelman väliarvioinneissa noin 5–6 vuoden välein sekä hoito- ja käyttösuunnitelman päivityksen yhteydessä (suunnitelmakausi on noin 15 vuotta). Vaikuttavuus tarkoittaa sitä, missä määrin asetetut päämäärät ja tavoitteet saavutetaan. Vaikuttavuus on siis toiminnalla aikaansaatu tavoitteiden suuntainen muutos. Vaikuttavuus voi olla myös suotuisan tilan säilymistä, mikäli se on suunnitelman tavoite.			
Päämäärä	Vaikuttavuusmittari	Mittarin kuvaus	Nykytila	Tavoitetila
Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan alue on eränkäyntiin sopiva, houkutteleva erämainen alue	Palvelurakenteiden kuntoluokan muutos	Rakenteiden kuntoa seurataan huollon ja valvonnan yhteydessä	Rakenteet huonokuntoisia	Rakenteet hyvässä kunnossa
<b>Lisätietoja</b>				
Tulosmittarin tiedot kerätään Metsähallituksen käyttämiin ohjelmistoihin (Reiska), joista ne saa purettua tarvittaessa. Mittarin tilan arviointi on muiden töiden, kuten huollon ja valvonnan, ohella suoritettavaa rutiinityötä, josta ei tehdä erikseen raporttia.				

LÄHTEET				
Viittaus	Tekijä(t)	Julkaisun nimi	Julkaisutiedot	Julkaisuvuosi
1	Hintunen, V., Paalamo, P., Rautiainen, M. & Vaara, I.	Länsi-Lapin luonnonvarasuunnitelma, Kausi 2006-2015	Metsähallituksen metsätalouden julkaisuja 58	2006
2	Mikkonen, N.	Suojelualueiden priorisointi sekä merkittävimmät luontoarvokeskittymät Metsähallituksen luontopalvelujen hallinnoimilla alueilla Natura 2000 -luontotyyppeihin perustuen	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisu. Sarja A 200	2013
3	Kytö, H.	Mustarinnantunturin Natura 2000 -alueen palojatkumosuunnitelma	Metsähallitus 2008. (Julkaisematon raportti)	2008
4		Hertta Vesienhoito, pintavedet, vesimuodostumat. Ympäristöhallinnon OIVA- Ympäristö- ja paikkatietopalvelu (Viitattu 3.10.2014)		
5	Lapin ympäristökeskus	Kemijoen vesienhoitoalue 2009: Kemijoen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelma vuoteen 2015. Yhteistyöllä parempaan vesienhoitoon.	ISBN 978-952-11-3693-1 (PDF)	2010
6	Geologian tutkimuskeskus	GTK Active Map Explorer. Bedrock 1:200 k, Lithology, <a href="http://geo-maps2.gtk.fi/activemap/">http://geo-maps2.gtk.fi/activemap/</a> (viitattu 26.9.2014)		
7	Geologian tutkimuskeskus	Hakku-Paikkatietotuotteet. Maaperä 1:1000000 ja Maaperä 1:200000 (maalajit). <a href="http://hakku.gtk.fi/fi/locations/search">http://hakku.gtk.fi/fi/locations/search</a> (viitattu 26.9.2014)		
8	Lapin liitto	Itä-Lapin maakuntakaava, kaavaselostus. Kemijärvi, Pelkoseniemi, Posio, Salla, Savukoski. 221 s.		2003

## LIITTEET

Liite 1. Ote maakuntakaavakartasta. *Liitetään julkaisuvaiheessa.*

Liite 2. Suunnittelualueella esiintyvät uhanalaiset ja direktiivilajit

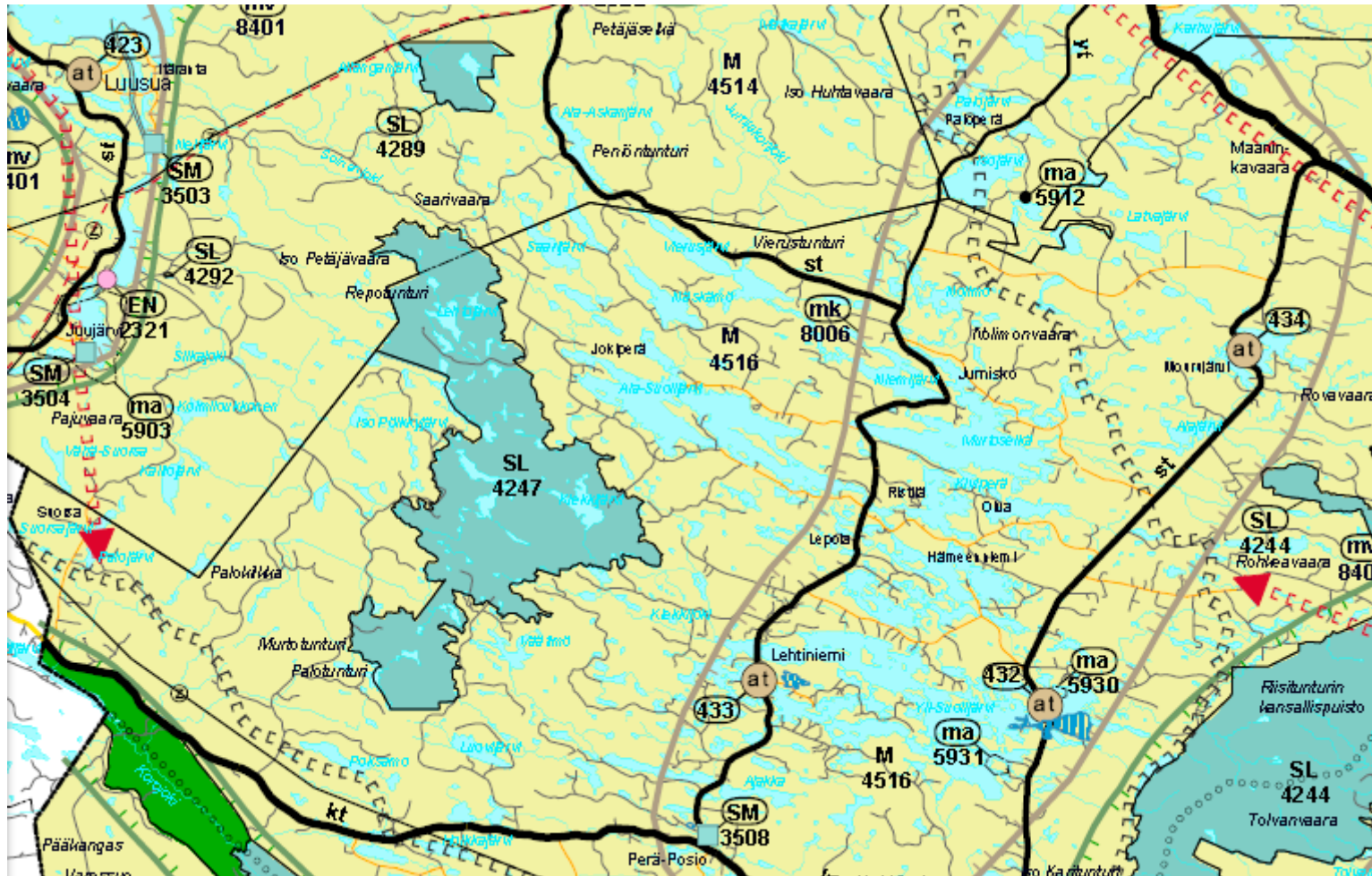
Liite 3. Lausuntokooste

Liite 4. Vahvistuskirje. *Liitetään julkaisuvaiheessa.*

Liite 5. Päivitetyt lajitietolomakkeet

## Liite 1. Ote maakuntakaavakartasta

Lapin liitto: Itä-Lapin maakuntakaava ([http://www.lappi.fi/lapinliitto/c/document\\_library/get\\_file?folderId=18281&name=DLFE-972.pdf](http://www.lappi.fi/lapinliitto/c/document_library/get_file?folderId=18281&name=DLFE-972.pdf))



## Liite 2. Suunnittelualueella esiintyvät uhanalaiset ja direktiivilajit

**Suunnittelualueen lajistotiedot.** Luettelossa lajiryhmä: L = Linnut, M = Muut selkärangaiset, S = Selkärangattomat, P = Putkilokasvit, I = Itiökasvit, Si = Sienet. Uhanalaisuus: E = Erityisesti suojeltava, U = Muu uhanalaiseksi arvioitu, NT = Silmälläpidettävä, RT = Alueellisesti uhanalainen. Direktiivi: Lu II = Luontodirektiivin liitteen II laji, Lu IV = Luontodirektiivin liitteen IV laji, Li I = Lintudirektiivin liitteen I laji, Li m = SPA-alueiden valinnassa käytetty muuttava lintu. Määrä ja yksikkö -kenttään merkitään esimerkiksi yksilö- tai pesimäparien määrä alueella. Lisätietoja-kentässä voidaan esittää tarvittaessa tietoja esim. havaintopaikoista tai -ajankohdasta. Mikäli lähdetä ei ole erikseen mainittu, lähteenä on Natura-tietolomake.

Lajiluettelo						
Vastuuprosessi		Luonnonsuojelu				
Selite		Lomakkeella esitetään luettelo suunnittelualueella esiintyvistä uhanalaisiksi luokitelluista lajeista sekä luonto- ja lintudirektiivien lajeista. Kullekin suunnittelualueeseen kuuluvalla Natura-alueella sekä muille merkittävillä alueilla (esim. Metsähallituksen suojelumetsät, jotka eivät kuulu Natura-verkostoon) täytetään oma lomakkeensa.				
Alue		Mustarinnan tunturi, FI1301102; perässä Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan suunnittelualueen ei-Natura-alueen lajiluettelo (Takkutunturi (dialogialue 211-56531), Kiekinkaira (amo 211-1001) ja Julmalampi-Kolkonoja (dialogialue 211-56530))				
Lajiryhmä	Suomenkielinen nimi	Tieteellinen nimi	Uhanalaisuus	Direktiivi	Määrä ja yksikkö	Lisätietoja, lähde
<b>Luonto- ja lintudirektiivien lajit</b>						
MA	Saukko	<i>Lutra lutra</i>	NT	Lu II, Lu IV	Esiintyy	Natura VII
AV	Ampuhaukka	<i>Falco columbarius</i>	LC, U	Li Is	1-5 p	Natura VII
AV	Kapustarinta	<i>Pluvialis apricaria</i>	LC	Li Is	3-6 p	Natura VII
AV	Keltävästäräkki	<i>Motacilla flava</i>	VU	Li m	Runsas C	Natura VII
AV	Kuikka	<i>Gavia arctica</i>	LC	Li Is	1-5 p	Natura VII & Eliölajit 1.1.2013
AV	Kurki	<i>Grus grus</i>	LC	Li Is	1 p	Natura VII
AV	Laulujoutsen	<i>Cygnus cygnus</i>	LC	Li Is	1-5 p	Natura VII
AV	Liro	<i>Tringa glareola</i>	LC	Li Is	15-25 p	Natura VII
AV	Metso	<i>Tetrao urogallus</i>	NT	Li Is	25-30 p	Natura VII
AV	Metsähanhi	<i>Anser fabalis</i>	NT	Li Ms	6-10 p	Natura VII
AV	Mustaviklo	<i>Tringa erythropus</i>	LC	Li Ms	11-50 p	Natura VII
AV	Palokärki	<i>Dryocopus martius</i>	LC	Li Is	6-10 p	Natura VII
AV	Pohjansirkku	<i>Emberiza rustica</i>	VU	Li m	Runsas C	Natura VII
AV	Pohjantikka	<i>Picoides tridactylus</i>	LC	Li Is	11-50 p	Natura VII

Lajiryhmä	Suomenkielinen nimi	Tieteellinen nimi	Uhanalaisuus	Direktiivi	Määrä ja yksikkö	Lisätietoja, lähde
AV	Selkälokki	<i>Larus fuscus</i>	VU, U	Li Ms	-	Natura VII
AV	Uivelo	<i>Mergus albellus</i>	LC	Li Is	1-5 p	Natura VII
Alueella tavataan myös kaksi salassa pidettävää lintudirektiivin lajia. Lintujen määrät tarkentuvat Natura 2000-tietokannan päivityksen valmistuttua.						
<b>Muut lajit</b>						
MA	Karhu	<i>Ursus arctos</i>	VU	Lu IV	Esiintyy	Natura VII
FU	Hento(hapra)käpä	<i>Postia lateritia</i>	NT, U		6 paikkaa	Natura VII & Eliölajit 26.9.2014
FU	Lovikäpä	<i>Postia lowei</i>	EN, U		-	Natura VII. Laji ei löydy Eliölajit-tietokannasta (26.9.2014); tarkentuu Natura 2000-tietokannan päivityksessä. Epävarmuuden vuoksi lovikäpä ei ole laskettu mukaan taulukkoon 7.
FU	Riekonkäpä	<i>Antrodia albobrunnea</i>	NT		19 paikkaa	Natura VII & Eliölajit 26.9.2014
VA	Aapasara	<i>Carex rotundata</i>	LC		11-50 i	Natura VII
VA	Nuijasara	<i>Carex buxbaumii</i>	LC		-	Natura VII
AV	Harmaasieppo	<i>Muscicapa striata</i>	LC			Natura VII
AV	Hippiäinen	<i>Regulus regulus</i>	LC			Natura VII
AV	Hömötiainen	<i>Parus montanus</i>	LC			Natura VII
AV	Isokäpylintu	<i>Loxia pytyopsittacus</i>	LC			Natura VII
AV	Kirjosieppo	<i>Ficedula hypoleuca</i>	LC			Natura VII
AV	Käpytikka	<i>Dendrocopos major</i>	LC			Natura VII
AV	Lapintiainen	<i>Parus cinctus</i>	LC			Natura VII
AV	Leppälintu	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	LC			Natura VII
AV	Metsäkirvinen	<i>Anthus trivialis</i>	LC			Natura VII
AV	Metsäviklo	<i>Tringa ochropus</i>	LC			Natura VII
AV	Pajusirkku	<i>Emberiza schoeniclus</i>	LC			Natura VII
AV	Pikkukäpylintu	<i>Loxia curvirostra</i>	LC			Natura VII
AV	Punarinta	<i>Erithacus rubecula</i>	LC			Natura VII
AV	Rautiainen	<i>Prunella modularis</i>	LC			Natura VII
AV	Taviokuurna	<i>Pinicola enucleator</i>	LC			Natura VII
AV	Tervapääsky	<i>Apus apus</i>	LC			Natura VII
AV	Tilhi	<i>Bombycilla garrulus</i>	LC			Natura VII
AV	Urpainen	<i>Carduelis flammea</i>	LC			Natura VII



Lajiryhmä	Suomenkielinen nimi	Tieteellinen nimi	Uhanalaisuus	Direktiivi	Määrä ja yksikkö	Lisätietoja, lähde
AV	Vihervarpunen	<i>Carduelis spinus</i>	LC			Natura VII
FU	Aihkinahka	<i>Crustoderma corneum</i>	NT		1 paikka	Eliölajit 26.9.2014
FU	Kairakääpä	<i>Antrodia primaeva</i>	VU, U		1 paikka	Eliölajit 26.9.2014
FU	Lapinkynsikääpä	<i>Trichaptum laricinum</i>	NT		1 paikka	Eliölajit 26.9.2014
FU	Pursukääpä	<i>Amylocystis lapponica</i>	NT, U		2 paikkaa	Eliölajit 26.9.2014
FU	Ruostekääpä	<i>Phellinus ferrugineofuscus</i>	LC		4 paikkaa	Eliölajit 26.9.2014
FU	Rusokantokääpä	<i>Fomitopsis rosea</i>	NT		1 paikka	Eliölajit 26.9.2014
FU	Sirppikääpä	<i>Cinereomyces lenis</i>	NT, U		16 paikkaa	Eliölajit 26.9.2014
BR	Lapintöppösammal	<i>Cnestrum alpestre</i>	LC		1 paikka	Eliölajit 26.9.2014
LI	Härmähuhmarjäkä	<i>Sclerophora coniophaea</i>	NT		1 paikka	Eliölajit 26.9.2014
CO	Sysipimikkä	<i>Upis ceramboides</i>	NT		1 i	Eliölajit 26.9.2014
<b>Mustarinnan tunturin Natura 2000 -alueelta havaittuja muita lajeja (ei Natura-tietokannassa 26.4.2013):</b>						
CO	Haapaliskokuntikas	<i>Quedius lundbergi</i>	VU		1 i	Eliölajit 26.9.2014
CO	Pohjantyyppijäärä	<i>Acmaeops septentrionis</i>	NT		6 i	Eliölajit 26.9.2014
CO	Viirusienivaajakas	<i>Carphacis striatus</i>	NT		1 i	Eliölajit 26.9.2014
<b>Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan suunnittelualueen ei-Naturassa olevat alueet:</b>						
FU	Pohjanrypykkä	<i>Phlebia centrifuga</i>	NT		1 paikka	Eliölajit 26.9.2014
BR	Suonikarstasammal	<i>Andraea crassinervia</i>	LC		1 paikka	Eliölajit 26.9.2014, Kansainv. vastuulaji
VA	Kaitakämme	<i>Dactylorhiza traunsteineri</i>	VU		2 paikkaa	Eliölajit 26.9.2014
VA	Siperianvehnä	<i>Elymus fibrosus</i>	VU		1 paikka	Eliölajit 26.9.2014

### Liite 3. Lausuntokooste

HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI JA AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMASSA
<p><u>Lapin Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus</u></p> <p>Suunnittelualueeseen kuuluu Mustarinnantunturin luonnonsuojelualue ja muutamia suojeluun varattuja alueita, jotka tullaan liittämään perustettavaan suojelualueeseen. Alue on erämainen ja luonnontilainen, eikä sen palveluvarustusta tulla lisäämään. Liikkuminen ja luonnon käyttö tapahtuu jokamiehenoikeuksien nojalla. Alueella on tärkeä merkitys kalastus- ja metsästyskohteena. Luonnonsuojelutavoitteiden kannalta merkittävää on, että alue kuuluu palojatkumoverkoston. Tavoitteena on edesauttaa metsätaloustyön yksipuolistamien mäntykankaiden kehittymistä luonnontilaisemmiksi. ELY-keskus pitää suunnitelmassa esitetyjä tavoitteita ja toimenpiteitä kannattavina ja perusteltuina, ja alueen suojelurusteena olevia luontotyyppejä ja lajien säilymistä turvaavana. Suunnitelman hyväksyminen ei edellytä luonnonsuojelulain (1096/1996) 65§:n mukaisen arvioinnin tekemistä.</p> <p>Aktiivinen edunvalvonta on kuitenkin tärkeää suojelualueiden turvaamiseksi. Vaikka varsinaiselle suojelualueelle ei kohdistu suuria käyttöpaineita, on otettava huomioon myös alueen ulkopuoliset hankkeet kuten tuulivoiman rakentaminen. Suunnittelualue on laajana, erämaisena alueena useiden petolintujen elinaluetta. Esimerkiksi alueen länsipuolelle rakennettavan tuulivoimapuiston mahdollinen laajentaminen lähemmäs Mustarinnantunturin Natura-alueita saattaisi aiheuttaa uhkan suurille petolinuille.</p> <p>ELY-keskus pitää perusteltuna, että Mustarinnantunturin luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräykset päivitetään niin, että alueella sallitaan leiriytyminen ja avotulen teko. Myöskään ympäristöministeriön vahvistuksen vaativa hoito- ja käyttösuunnitelman laatiminen ei liene tarpeellista sellaisella alueella, jolle ei kohdistu varsinaisia maankäyttöpaineita.</p> <p>Kytkeytyneisyystarkastelussa on tuotu esiin metsäluonnon suojelukohteita. Tässä yhteydessä voisi todeta lisäksi, että suunnittelualueen länsipuolella on Siikajoki-Juujoen Natura 2000 -alue, vaikka Natura-alue onkin mukana vesistöjen nykytilan kuvauksessa. Osa suunnittelualueen vesistä laskee Siikajoki-Juujoen vesistöön.</p> <p>Natura-alueen itäosassa on kaksi kiinteistöä (614-408-2-24 ja 614-401-28-2), jotka on hankittu valtiolle suojelutarkoitukseen, mutta näiden osalta hallinnan siirtoa Metsähallitukselle ei ole vielä tehty. ELY-keskus katsoo, että myös nämä alueet tulisi sisällyttää suunnittelualueeseen, koska ko. kiinteistöt kuuluvat Mustarinnantunturin Natura-alueeseen ja käytännössä niiden suojelu on jo toteutunut.</p> <p>Mustarinnantunturin seutu -soidensuojeluohjelmaan kuuluvat yksityismaat Natura-alueen ulkopuolella on rajattu suunnittelualueen ulkopuolelle. ELY-keskus toteaa, että suojeluohjelmien toteuttamista on selvitetty ympäristöministeriön</p>	<p>Metsähallitus valvoo aktiivisesti luonnonsuojelualueiden etua, mikäli suojelualueiden ulkopuoliset hankkeet voivat vaikuttaa haitallisesti alueiden luontoarvoihin. Edunvalvontaa toteutetaan mm. lausumalla ympäristölupa- ja kaavoitusprosessien eri vaiheissa.</p> <p>Natura-alue lisätty lomakkeen 1 kytkeytyneisyystarkastelu-osioon.</p> <p>Suunnitelma tehtiin senhetkisen voimassa olevien kiinteistö- ja paikkatietojen mukaisesti, joten mainitut kiinteistöt eivät tulleet mukaan rajaukseen. Ne on kuitenkin huomioitu suunnitelmassa. Ei muutosta suunnitelmaan</p>

<p>toimeksiannosta Metsähallituksen ja ELY-keskuksen yhteistyönä vuosina 2008–2010 (ns. rajatyöryhmä). Suunnittelualueen osalta työryhmä on päättänyt esittämään, että soidensuojeluohjelma toteutetaan alueella Natura-alueen rajauksen mukaisesti. Suunnittelualueen rajausta on siten työryhmän tulosten mukainen.</p> <p>ELY-keskus haluaa kuitenkin tässä yhteydessä tuoda esille, että on epäselvää, onko rajatyöryhmän esityksiä jatkotyöstetty. Mustarinnantunturin seutu kuuluu valtakunnalliseen soidensuojelun perusohjelmaan, jota koskeva valtioneuvoston periaatepäätös on vuodelta 1981. Ohjelma-alueella tavoitteena on säilyttää soiden luonnollinen vesitalous ja alkuperäinen kasvillisuus ja eläimistö.</p>	<p>Tarvittaessa soidensuojeluohjelman rajoja ja toteutusta selvitetään yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa. ELY-keskus vastaa Natura-alueiden ja suojeluohjelmien toteutuksesta.</p>
<p><u>Posion kunta</u></p> <p>Posion kunta suhtautuu myönteisesti suunnitelmaan ja haluaa esittää muutamia Posion kunnalle, kunnan asukkaille ja vapaa-ajanasukkaille sekä elinkeinoille tärkeitä seikkoja.</p> <p>Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan alue on eteläisen Lapin ehkä ainoa merkittävä, monimuotoinen ja erämaisena säilynyt laaja ja koskematon alue, jonka merkitys erä- ja luontomatkailukohteena tulee eittämättä lisääntymään. Alue on hyvin tärkeä paikallisille asukkaille virkistys-, kalastus ja metsästysalueena, jonka myös alueen vapaa-ajan asukkaat ovat löytäneet. Matkailijoille Posion alueet tarjoavat puhtaan erämaaluonnon enenevässä määrin kesämatkailun lisäksi myös talvella, myös mm. koiravaljakko- ja poromatkailuyrittäjyyden kautta. Matkailu on myös kansainvälistynyt, tukeutuen posiolaiseen arktiseen erämaahan ja erityisiin luontokohteisiin, kuten Korouoma, Riisitunturi ja uutena ja kiehtovana matkailukohteena Mustarinnantunturi ja Kiekkikaira.</p> <p>Alueella on potentiaalia nousta tulevaisuudessa jopa merkittävämmäksi virkistyskohteeksi kuin Riisitunturi. Alue on siten Posion matkailustrategian eräs tulevaisuuden vetovoimaisimmista erämatkailukohteista. Alueen hoito- ja käyttösuunnitelman tulee perustua paitsi alueen suojelemiseen, myös alueen hyödynnettävyyteen niin, että sen luontokohteet ja erityispiirteet voidaan säilyttää. Alueen suojeleminen on siten myös sen hoitoa ja lisääntyvän erä- ja luontomatkailun hallintaa, mahdollistamalla luontoa säästävää ja kestävä matkailua, johon liittyy myös riittävää valvontaa alueen käytön suhteen. Aluesuunnitelmat ja niiden toteutukset tulee perustua alueen asukkaiden ja heidän perillistensä, loma-asukkaiden ja Posion kunnan yhteiseen näkemykseen. Alueen kehittäminen sen hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisesti tulee tapahtua yhteistyössä Posion kunnan ja alueen asukkaiden, kyläyhdistysten, metsästysseurojen ja vapaa-ajan asukkaiden kanssa.</p> <p>Nykytilan kuvaus esim. virkistyskäytön osalta on vain osittain totuudenmukainen, koska virkistyskäyttö alueella on lisääntynyt ja lisääntymään päin. Niiltä osin suunnitelma ei vastaa Posion kunnan matkailustrategiaa ja suunnitelmia Mustarinnantunturin virkistys- ja matkailukäytön osalta tulevaisuudessa.</p> <p>Alueella jo nyt olevia rakenteita, laavuja tms. ei tulisi esitetyn suunnitelman mukaisesti vähentää vaan niiden kunnostaminen mm. Väätimöjärven ja Poikkipuoleinen-järven rannalla tulee ottaa suunnitelmassa huomioon.</p>	<p>Lähtökohtaisesti kysyntä ohjaa palveluvarustuksen rakentamista. Tällä hetkellä alueen vuosittainen kävijämäärä ei ole kovin suuri ja alueen arvo nähdään nimenomaan sen erämaisyydessä. Aluetta on mahdollista hyödyntää tulevaisuudessa myös erä- ja luontomatkailukohteena, jolloin mahdollisia käyttömuotoja suunnitellaan yhteistyössä yrittäjien ja muiden alueen toimijoiden kanssa. Palvelutarjonnan kehittämisessä varmistetaan kuitenkin alueen erämaisten virkistysarvojen säilyminen.</p> <p>Metsähallituksen tulosohjauksen mukaisesti tiukkoja resursseja kohdistetaan jatkossa entistä tarkemmin kysynnän mukaan määritellyille matkailun painopistealueille. Suunnittelualueen osalta tämä tarkoittaa vähäi-</p>

Lisärakentaminen reittien ja taukopaikkojen ja laavujen osalta tulee myös ottaa hoito- ja käyttösuunnitelmassa huomioon esim. suosittujen kalastuskohteiden mm. Kiekkijärven rannassa olevalle leiripaikalle.

Lisärakentaminen tulee ohjaamaan lisääntyvää retkeilyä reiteille ja taukopaikoille estäen summittaisen leiriytymisen eri puolille erämaa-alueita.

Lisärakentaminen ja kunnostus tulisi myös aloittaa niin, että se on alueen suunnitelmassa ensisijaisia toimenpiteitä, jotta voitaisiin varautua alueen lisääntyvään käyttöön ja sen seurauksiin mahdollisimman hyvin.

Alueelle tulisi rajoitetusti hyväksyä matkailun ohjelmapalvelujen toteuttaminen sen erityisissä luontokohteissa sallimalla ja toteuttamalla matkailupalveluihin liittyvien reittien ja rakennelmien toteuttaminen tiettyihin maastokohtiin niin, että retkeilyreitit ulottuisivat suunnittelualueen eri osiin ja alueen läpi mahdollistaen alueeseen tutustumisen kulkematta edestakaisin samaa reittiä myöten.

Reitit, rakenteet, opasteet yms. tulisi suunnitella yhdessä Posion matkailuelinkeinon ja Posion kunnan edustajien kanssa. Suunnittelualueen rakentamisen, hoidon ja kunnossapidon kustannukset tulisi myös korvata vastaisten suojelukohteidenkin osalta toteutettujen ko. alueen suojelun kompensaation kautta. Niiden puitteissa voidaan myös Posion kunnantaloudelle tärkeän matkailuelinkeinon toimintaedellytyksiä kehittää ja turvata myös tulevaisuudessa.

Matkailuelinkeinolle ja sitä edustaville ja valituille yrityksille tulisi myös myöntää kausittaiset ja tarpeen mukaiset ja mahdollisissa onnettomuustapauksissa tarvittavat (esim. 1 vuosi) luvat alueella liikkumiseen moottorikäyttöisillä maastajoneuvoilla (esim. moottorikelkka, mönkijä tai vene) sitä varten suunniteltujen ja rakennettujen huoltoreittien kautta, jotta alueen ja matkailijaryhmien huolto ja varustelu sekä alueen siisteyden ja kestävän käytön edellyttämä ylläpito voitaisiin suorittaa.

Suunnitelmassa suojelualueen käyttö on edelleen normaalin metsästys- ja kalastustoiminnan piirissä, jollaisena sen tulee säilyäkin tulevissa säädöksissä ja asetuksissa. Metsähallituksen toimivaltaa metsästyksen, kalastuksen tai luonnon hyödyntämisen rajoittamisessa ei tule suunnittelualueella myöskään lisätä.

”Toimivaltaa alueen luontoelinkeinojen, metsästyksen, kalastuksen, virkistyskäytön, matkailun tai metsätalouden osalta ei tule myöskään missään vaiheessa siirtää mahdollisten uusien hallintojärjestelyjen myötä uudelle tai yksityiselle toimijalle ilman että se muuttuisi nykyisestä tai että toimivallan muutoksen myötä velvoitteet alueiden hoidon ja ylläpidon sekä aluetaloudellisten ja elinkeinollisten velvoitteiden osalta poistuisivat.”

Edellä mainittu lauseke tai sen sisältöinen määräys tulee sisällyttää aluetta koskeviin säädöksiin, asetuksiin tai perustamisasiakirjoihin.

Alueen uhkana koetaan Metsähallituksen lisääntyvien tulostavoitteiden myötä metsätalouden ulottaminen hallitsemattomana Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan ja niiden lähialueiden tuntumaan.

Metsähallituslain valmistelussa esiin tulleet epävarmuudet uusien tahojen tai yhtiöiden pyrkimyksistä alueiden käytön ja hyödyntämisen suhteen ovat aiheuttaneet suurta epävarmuutta ja huolta Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan sekä niiden yhteydessä olevien maiden osalta. Lain valmistelussa ja siitä tehdyissä lausunnoissa yhtä lailla huolta on aiheuttanut yhteiskunnallisten ja sosiaalisten velvoitteiden mahdollinen sitouttamisen puuttuminen mm. porotalouden ja luontais- ym. elinkeinojen osalta.

sellä käytöllä olevien rakenteiden karsimista ja/tai yhteistyötä niiden ylläpidossa. Ei muutosta suunnitelmaan.

Alueelle soveltuvia ohjelmapalveluita tarjoavien yritysten kanssa voidaan tehdä yhteistyösopimus, jossa sovietaan alueen käytöstä Metsähallituksen ohjeiden ja alueen lakien ja säädösten luomissa rajoissa.

Maastoliikennelupia myönnetään tapauskohtaisen harkinnan perusteella, tai yhteistyösopimusten osana. Viranomainen ei tarvitse alueella liikkua maastoliikennelupaa (esim. pelastuslaitos). Suojelualueilla pyritään välttämään maastoliikennettä.

Alueen rauhoitusmääräykset perustuvat luonnonsuojelulakiin ja luonnonsuojelualueen perustamislakiin ja -asetukseen.

Suojeluun varatuilla alueilla, eli suunnitelman kattamilla alueilla, ei harjoiteta metsätaloutta. Suunnittelu-alueita ympäröiviä valtion metsätalousalueita hoidetaan Metsähallituksen ympäristöoppaan mukaisesti huomioiden luonnonsuojelualueen arvot toimittaessa sen läheisyydessä.

<p>Varauma edellä mainittujen uhkien torjumiseksi tulee sisällyttää suunnitelma-alueen suojelupäätöstä koskeviin asiakirjoihin ja sopimuksiin.</p> <p>Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan hoito- ja käyttösuunnitelmassa on useassa kohdin maininta ns. palojatkumoalueesta ja siihen liittyen myös luonnonsuojelutoimenpiteiksi suunnitelluista metsänpoltoista. Metsänpolton merkitystä luonnonsuojelutoimenpiteenä ei kuitenkaan ole syytä korostaa vaan metsänpolttoa tulisi rajoittaa ja pyrkiä välttämään ennen kuin sen vaikutukset erämatkailulle ja poronhoidolle riittävästi ja tasapuolisesti on selvitetty. Metsänpolton vaikutukset myös matkailuun ovat erittäin haitallisia ja pitkäkestoisia eikä niitä ole tiettävästi tästä näkökulmasta lainkaan selvitetty vaan metsänpolttoa on tarkasteltu pelkästään metsänhoidollisena ja metsän pitkäaikaisen uusiutumisen ja sen myötä eliöstön uusiutumisen näkökulmasta. Posion kunta suosittaakin pidättäytymistä metsänpoltosta suunnittelualueella sen sekä kunnan asukkaiden ja vapaa-ajan asukkaiden virkistäytymistä ja matkailua ja sen ohjelmalveluja haittaavana ja estävänä toimenpiteenä.</p> <p>Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan alueella on runsaasti eri luontokohteita, joita tulee säilyttää. Yksi niistä on alueen vesistöissä elävä, jääkaudelta peräisin oleva nieriäkanta, jota tulee suojella ja säilyttää sitä varten laadittavan hoitosuunnitelman mukaisesti, jossa myös valikoiva ja rajoitettu pyynti voisi olla mahdollista.</p> <p>Alueen kulttuuriperintöä voitaisiin vaalia myös Posion kunnassa toteutetun ”Erätalonpojan keinot” -hankkeen jatkohankkeena, jonka tuloksena yhteistyössä Posion matkailun kanssa voidaan laatia kestävä matkailua tukevaa ohjelmalvelutoimintaa kulttuurimatkailun osalta.</p>	<p>Suojelualueet ovat ensisijaisesti suojelua varten perustettuja, ja niissä toimitaan suojelun reunaehdoilla. Polttoalueet ovat pieniä ja rajallisella alueella eivätkä haittaa eräretkeilyä. Poltot eivät koske porotaloudelle tärkeitä alueita, kuten luppokuusikoita, ja polttopaikat käydään läpi porotalouden edustajien kanssa ennen polttoja. Polttopaikat voidaan käydä läpi myös alueelle tulevien ohjelmalveluyritysten kanssa.</p> <p>Metsähallituksen tietojen mukaan kyseinen nieriäesiintymä ei ole suunnittelualueella. Ei muutosta suunnitelmaan</p> <p>Metsähallitus suhtautuu yhteistyöhaluisesti luontomatkailua edistäviin hankkeisiin.</p>
<p><u>Paliskuntain yhdistys:</u></p> <p>Alue on poronhoidon kannalta monin tavoin hyvin tärkeä. Poronhoito on nostettu esiin selkeästi ja itsenäisenä osana.</p> <p>Paliskuntien osallistaminen hoito- ja käyttösuunnitelman tekoon on kuitattu pelkillä lausuntopyynnöillä. Jos alueelle esitetään uusia toimenpiteitä, jotka voivat rajoittaa poronhoitotyön hoitamista jatkossa, olisi hoito- ja käyttösuunnitelmia tehtäessä ehdottomasti osallistettava paliskunnat paremmin.</p> <p>Poronhoidon kannalta on tärkeää, että maastoajoneuvojen käyttö poronhoitotöissä sallitaan koko alueella niin kesällä kuin talvellakin. Alueen sisällä on erotuspaikka Palotunturissa sekä alueen läheisyydessä kaksi erotuspaikkaa. Alueella ja alueen halki liikutaan kerättyä poroja kesämerkkauksiin sekä syksyllä ja talvella erotuksiin. Tähän ei saa tulla rajoituksia.</p>	<p>Suunnitelman alkamisesta on ilmoitettu kaikille osallistettaville tahoille henkilökohtaisesti. Tässä yhteydessä on lisäksi kysytty halukkuutta erilliseen tapaamiseen, eikä tarvetta ole ilmennyt. Paliskuntiin on lisäksi oltu myöhemmin suunnitteluprojektin aikana yhteydessä asiasta. Suunnittelusta järjestettiin myös yleinen osallistamistilaisuus.</p> <p>Alueella toimitaan poronhoitolain mukaisesti. Liikkumiseen alueella poronhoitotöissä ja porojen ruokintaan ei ole tulossa rajoituksia.</p>

<p>Alueella on talvisin lisäruokittu poroja, mikä tulee sallia jatkossakin. Niin sanotut heinäjuonnot ja ruokintapaikat ovat vuosien aikana vakiintuneet samoille reiteille ja paikoille.</p> <p>Alue erämaisuuutensa vuoksi on maasuorpetojen suosimaa aluetta. Suunnittelualue on normaalin metsästyskäytännön piirissä ja suunnitelma ei sisällä muutoksia metsästyksen järjestelyihin. Normaalin metsästyksen lisäksi alueella tulee sallia poikkeusluvilla tapahtuva maasuorpetojen metsästys. Maastoajoneuvojen käyttö tulee sallia poikkeusluvilla tapahtuvan metsästyksen yhteydessä.</p> <p>Poronhoitotyöhön liittyvät käytännöt (lisäruokinta sille yhteisesti sovituilla alueilla sekä maastoajoneuvojen käyttö poronhoitotöissä niin kesällä kuin talvella) olisi selkeyden vuoksi hyvä lisätä poronhoitoon liittyvän toiminnan kuvaukseen (s. 30) sekä hoito- ja käyttösuunnitelman toteutus-osioon poronhoidon kohdalle (s. 48). Paliskunnat itse vastaavat kesäaikaisen maastoliikenteen asianmukaisesta järjestämisestä; turhaa poronhoitotyöhön liittyvää maastoliikennettä ei alueella ole.</p>	<p>Alueella sallitaan poikkeusluvilla tapahtuva metsästys maastoajoneuvoja käyttäen voimassaolevan lainsäädännön mukaisesti. Ei muutosta suunnitelmaan.</p> <p>Poronhoidon asema valtion suojelualueilla on määritelty poronhoitolaissa sekä yhteisiä toimintatapoja Metsähallituksen ja Paliskuntain yhdistyksen yhteistyösopimuksessa. Esim. maastoliikenne on alueella sallittua poronhoitotöissä, mikä on mainittu s. 48. Lomakkeita täydennetty osin ehdotuksen mukaisesti ja tieto sopimuksesta lisätty lomakkeelle 23.</p>
<p><u>Timisjärven Paliskunta:</u></p> <p>Käyttösuunnitelmassa poronhoito on jäänyt suhteellisen vähäiselle tarkastelulle. Poronhoidon kannalta on tärkeää, että maastoajoneuvojen käyttö poronhoitotöissä sallitaan koko alueella niin kesällä kuin talvellakin eikä siihen saa tulla rajoituksia. Alueella on yksi erotuspaikka Palotunturissa sekä alueen läheisyydessä kaksi erotuspaikkaa Outovaara ja Kolkonperä. Alueella ja alueen yli joudutaan liikkumaan kerättäessä poroja kesällä merkkauksiin sekä syksyllä ja talvella erotuksiin. Alueella on talvisin suoritettu porojen lisäruokintaa. Tämän tulee olla sallittua jatkossakin. Niin sanotut heinäjuonnot ja ruokintapaikat ovat vuosittain samoilla reiteillä ja paikoilla.</p> <p>Alue erämaisuuutensa vuoksi on maasuorpetojen suosimaa aluetta. Suunnittelualue on normaalin metsästyskäytännön piirissä ja suunnitelma ei sisällä muutoksia metsästyksen järjestelyihin. Normaalin metsästyksen lisäksi alueella tulee sallia poikkeusluvilla tapahtuva maasuorpetojen metsästys. Maastoajoneuvojen käyttö tulee sallia poikkeusluvilla tapahtuvan metsästyksen yhteydessä.</p>	<p>Poronhoidon asema valtion suojelualueilla on määritelty poronhoitolaissa sekä yhteisiä toimintatapoja Metsähallituksen ja Paliskuntain yhdistyksen yhteistyösopimuksessa. Esim. maastoliikenne on alueella sallittua poronhoitotöissä, mikä on mainittu lomakkeella 23. Kohdekuvausta tarkennettu ja puuttuva erotusalue lisätty lomakkeeseen</p> <p>Alueella sallitaan poikkeusluvilla tapahtuva metsästys maastoajoneuvoja käyttäen voimassaolevan lainsäädännön mukaisesti. Ei muutosta suunnitelmaan.</p>
<p><u>Suomen Riistakeskus Lappi</u></p> <p>Suunnitelmassa ei esitetä alueen metsästyskäytäntöihin muutoksia. Luonnonsuojelulain 17 a §:n lähtökohta on metsästyksen lähtökohtainen salliminen ML 8 § alueella. Suunnittelualueella ei muutoinkaan ole sen kaltaisia suojeluarvoja tai virkistyskäyttöpaineita, että rajoitukset olisivat tarpeellisia. Suomen riistakeskuksella ei tältä osin ole huomauttamista suunnitelmaluonnoksen suhteen.</p>	



<p>Suomen riistakeskus toteaa suunnitelman kohdan 24 hallinnollisen menettelyn olevan kuitenkin epämääräisesti esitetty. Suunnitelman kirjauksesta ei käy ilmi alueen perustamiseen liittyvä lainsäädännöllinen tausta tai alueen perustamisjärjestys. Suomen riistakeskus huomauttaa, että se, millä hallinnollisella menettelyllä luonnonsuojelualueita muodostetaan, vaikuttaa usein olennaisesti siihen, miten metsästys suojelualueella jatkuu.</p> <p>Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan tapauksessa ei menettelyn järjestyksellä ole kovinkaan suurta merkitystä koska metsästys lähtökohtaisesti sallitaan ML 8 § alueella. Etelä-Suomen alueella tällä on kuitenkin suuri merkitys ja tämän johdosta tulisi yleisesti hoito- ja käyttösuunnitelmissa selkeyttää hallinnollisen menettelyn kirjauksia. Suomen riistakeskus toteaa, että suunnitelman kohdan 24 hallinnollinen menettely suojelualueen perustamisen taustalla tulee kirjata siten, että sen lainsäädännöllinen perusta voidaan todeta kirjauksesta yksiselitteisesti.</p>	<p>Esitystapaa täsmennetty lomakkeelle 24.</p>
<p><u>Museovirasto:</u></p> <p>Museovirastolla ei ole kommentoitavaa hoito- ja käyttösuunnitelmasta rakennetun kulttuuriympäristön suojelun näkökulmasta. Kulttuuriperintökohteeksi luokitellun autiotupana toimivan palovartijantuvan hoito ja kunnostus on huomioitu asianmukaisesti hoito- ja käyttösuunnitelmassa.</p> <p>Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta lausunnonantaja on Lapin maakuntamuseo.</p>	<p>Ei muutosta suunnitelmaan</p>
<p><u>Yksityiset muistutukset:</u></p> <p>Suunnitelman mukaista erämaaluonteen säilyttämistä kannatetaan poikkeuksetta kaikissa muistutuksissa. Nähdään tärkeänä, että alue jätetään silleen, reittejä ei merkitä, uusia rakenteita ei tehdä, ja virkistyskäyttöä ei ohjata alueelle; alue jää silleen metsästäjien, kalastajien ja marjastajien käytettäväksi. Suunnitelmassa esitetyt rakenteiden poistot ja siirrot nähdään pääosin perusteltuina. Toisaalta toivotaan esimerkiksi muutamia kapeita polkusuiltoja rakennettavaksi, joko Metsähallituksen tai yhteistyötahojen toimesta, luontaisiin ylityskohtiin ja kulkureitteihin helpottamaan alueella liikkumista. Posiolla nähdään olevan jo kylliksi alueita varattuna matkailulle, kaupalliselle retkeilylle ja palveluille.</p> <p>Myös teiden osalta alueen erämaaluonteen säilyttäminen nähtiin tärkeänä, mutta alueelle pääsemisen heikentämistä varttiin. Teiden todettiin olevan metsäautoteitä, joiden kunnossapitoon Metsähallituksen ehdotettiin pienimuotoisesti osallistuvan, oli Metsähallitus teiden osakas tai ei. Toisaalta myös todettiin ajon metsäteillä tapahtuvan omalla vastuulla, ja ehdotettiin valtion korvausriskin poistoa siten, että vastuurajoitus olisi ilmoitettu liikennemerkein.</p> <p>Jokiperä–Repotunturi-tie nähtiin tärkeänä reittinä alueen sisään, mutta niin vähän käytettynä, että sen liikenne ei uhkaa alueen erämaaluonnetta. Toisaalta sen nähtiin nimenomaan rikkovan erämaisuuutta, ja aiheuttavan etenkin Tunturilammen alueelle tarpeetonta moottoriajoneuvoliikennettä. Tien osittaista katkaisua ja pohjan jättämistä kalastusta, poronhoitoa, veneiden siirtoa yms. helpottavaksi kelkka-/mönkijäuraksi ehdotettiin myös. Samassa yhteydessä muistutettiin Välijärvensalmessa olevien vanhojen tierumpujen poishakemisesta.</p>	<p>Suunnitelman mukaisesti rakenteiden sijoittelua muutetaan, ja mikäli yhteydenottoja yhteistyöstä rakenteiden ylläpidossa tulee, ne huomioidaan alueen suunnittelussa. Ei muutosta suunnitelmaan</p> <p>Metsähallitus vastaa osakkuuksiensa mukaisesti yksityisteistä. Omien teiden, kuten Jokiperä–Repotunturin tien, kunnossapidosta vastaa vain Metsähallitus. Teiden kunnossapidon mukaisista turvallisuus- ja vastuukysymyksistä määrätään yksityistielaisissa, eikä niitä voi poistaa liikennemerkein.</p> <p>Mikäli tiet eivät ole tarpeellisia ja tarkoituksenmukaisia, ne suljetaan sekä kustannus- että turvallisuussyistä, kuten Jokiperä–Repotunturi-tielle tulee käymään. Sen</p>

<p>Eränkäyntimahdollisuuksien säilyttäminen nähdään alueella hyvin tärkeänä, ja Mustanrinnantunturin luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräysten suunnitelmakaudella tapahtuvan nykyisen luonnonsuojelulain mukaiseksi päivittämisen yhteydessä nykyisten metsästysmahdollisuuksien tulisi säilyä niin paikkakuntalaisilla kuin ulkopaikkakuntalaisilla.</p> <p>Lähes kaikki muistutuksen jättäjät tiesivät alueelta muutamia kulttuuriperintökohteita; metsätyössä käytettyjen kämppien pohjia, uittokulttuurin jäänteitä, vanhoja tammia jokiniskoissa, niittylatoja, hevostien pohjia. Myös muutamia geologisesti arvokkaita kohteita, kuten hiidenkirnuja, mainittiin. Kulttuuriperintökohteiden lisäinventointia suositellaan.</p> <p>Luonnonsuojelun osalta alueen suurimmaksi uhaksi nähtiin mahdolliset avohakkuut ennen kaikkea niitä seuraavan, ekojärjestelmää muuttavan ja virkistyskäyttöä estävän maanmuokkauksen takia. Lisäksi mahdolliseksi uhaksi koettiin alueen läheisyydessä tapahtuva mökkirakentaminen sekä tuulivoimarakentaminen.</p> <p>Vastustusta herätti palojatkumon toteuttaminen suunnittelualueella, ennen kaikkea esteettisistä ja virkistyksellisistä syistä, mutta myös turvallisuuden takia. Polttamista kehoitettiin välttämään myös siksi, että poltot tuhoavat poroilta lupometsiä; ja ukkonen hoitaa pieniä luontaisia paloja alueelle.</p> <p>Lisäksi muistutuksissa puututtiin alueen kokoon, alueesta käytettyyn nimeen sekä lähialueiden asukkaiden ja mökkiläisten osallistamiseen. Monien tärkeiden, lausunnon antaneiden sidosryhmien lisäksi pitäisi muistutuksen jättäjän mukaan järjestää ns. ruohonjuuritason kuuleminen lähikylien asukkaille ja mökkiläisille.</p> <p>Muistutuksissa nähtiin, että Posion yhteismetsän kanssa olisi pitänyt suorittaa enemmän maanvaihtoja; Yhteismetsällä olisi ollut valmiuksia, Metsähallituksella maanvaihtoihin käypiä maita.</p>	<p>jättämisestä esim. porotaloutta helpottavaksi uraksi käsitellään asian tullessa ajankohtaiseksi. (Tierumpujen hakua suunnitellaan). Ei muutosta suunnitelmaan</p> <p>Alueen säädös tullaan suunnitelman kauden aikana päivittämään uuden luonnonsuojelulain mukaiseksi, eikä metsästyksen osalta nähdä tarvetta tehdä muutoksia nykytilanteeseen.</p> <p>Kaikki tarkemmin osoitetut kohteet merkitään Metsähallituksen järjestelmiin ja käydään tarkistamassa myöhemmin. Lisäinventointeja tehdään resurssien niin sallissa. Ei muutosta suunnitelmaan</p> <p>Suojeluun varatuilla alueilla, eli suunnitelman kattamilla alueilla, ei harjoiteta metsätaloutta. Alueen ulkopuoliseen maankäytön suunnitteluun Metsähallitus osallistuu aktiivisesti asemansa mukaisesti. Palojatkumoalueen polttoja tehdään luonnonsuojelullisista syistä. Niillä sekä ennallistetaan tällä alueella metsätalouden yksipuolistamia männiköitä että varmistetaan metsäpaloista riippuvaisen lajiston elinmahdollisuuksia. Luppometsiä ei polteta, ja poltto kohteet käydään muutoinkin läpi porotalouden edustajien kanssa. Ei muutosta suunnitelmaan</p> <p>Suunnittelun alussa järjestettiin osallistamistilaisuus, josta, kuten suunnitelmasta muutenkin, kerrottiin alueen medioissa. Suunnitelman edistymistä on voinut seurana internetistä Metsähallituksen sivuilta, ja siitä on voinut kommentoida ja kysyä koko suunnitelman valmistumisen ajan. Myös lausuntopyyntö oli julkinen ja avoin kaikille. Ei muutosta suunnitelmaan</p> <p>Valtiolle hankitaan maata suojelutarkoituksiin sen suojeluarvojen perusteella. Maanhankinnoista vastaa ELY-keskus. Ei muutosta suunnitelmaan</p>
---	--

Huomautettiin myös, että vaikka nimimuoto Mustarinnantunturi tuntuu kielellisesti luontevalta, paikannimi kuuluu kartoissa Mustarinnantunturi, ja kehoitettiin tarkistamaan oikea nimimuoto Kotimaisten kielten keskukselta ja Maanmittauslaitoksen asiantuntijoilta.

Alueen nimestä löytyy useita eri muotoja. Suunnittelualueen nimenä on käytetty Natura- ja soidensuojeluohjelma-alueen mukaista muotoa. Nimen käyttöä on täsmennetty Mustarinnantunturin luonnonsuojelualueen osalta.



Ympäristöministeriö  
Miljöministeriet  
Ministry of the Environment

Päiväys  
Datum

Dnro  
Dnr

02.09.2016

YM2/5741/2014

Metsähallitus  
PL 94  
01301 Vantaa

Viite  
Hänvisning Metsähallituksen kirje 19.12.2014 (950/2013)

Asia  
Ärende Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan hoito- ja käyttösuunnitelman vahvistaminen

Metsähallitus on viitekohdassa mainitulla saatekirjeellään lähettänyt ympäristöministeriölle Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan hoito- ja käyttösuunnitelman vahvistettavaksi. Suunnittelualaue kattaa Mustarinnan tunturin Natura 2000-alueen (FI1301102) sekä siihen rajoittuvat suojeluun varatut valtion maat Posion ja Kemijärven kunnissa.

Suunnittelualueen pinta-ala on 10 118 hehtaaria, mihin sisältyy 1 439 hehtaarin laajuinen perustettu Mustarinnantunturin luonnonsuojelualue (laki 135/1991 ja asetus 136/1991), 7 996 hehtaaria muuta Natura 2000-aluetta, vanhojen metsien ja soiden suojeluohjelma-alueita sekä muita suojeluun varattuja valtion alueita (Metso- ja dialogialueita). Suunnittelu-alueesta 907 hehtaaria on vesialuetta, mistä 136 ha yksityisiä vesialueita.

Jonkerinsalon, Siikavaaran, Jaaskamonvaaran, Mustarinnantunturin ja Pitsloman luonnonsuojelualueista annetun asetuksen (136/1991) 4 §:n mukaan alueille on laadittava hoito- ja käyttösuunnitelma, jonka vahvistaa ympäristöministeriö. Aluetta koskevan lain (135/1991) mukaan suojelun tarkoituksena on Itä- ja Pohjois-Suomen vaara-, metsä- ja suoluonnon luonnontilaisina, erämaisina säilyneiden osien suojeleminen sekä ympäristöntutkimus ja luontoharrastus.

Metsähallitus on pyytänyt suunnitelmasta luonnosvaiheessa lausunnot, joiden perusteella suunnitelma on viimeistelty ministeriöön vahvistettavaksi tulleeeseen versioon:

<http://www.metsa.fi/fi/web/guest/mustarinnantunturisuunnittelu>

Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan alue on laaja ja edustava koillismaalainen erämainen alue, jolle ovat tyypillisiä suuret korkeuserot sekä metsien ja soiden vaihtelu. Alue on tärkeä osa Koillismaan vanhojen metsäalueiden verkostoa, joka kytkeytyy Korouomaan ja Riisitunturiin. Suunnittelualaue on palojatkumoaluetta, jonka talouskäytössä olleet mäntykankaat muuttuvat polttojen avulla vähitellen luonnontilaisiksi. Alueen tärkeimmiksi luontoarvoiksi on määritetty luonto, linnusto, erämaisuus ja käyttöarvoksi eränkäynti. Näihin arvoihin ei kohdistu merkittäviä uhkia, joten arvojen turvaamiseksi ei ole asetettu erityisiä päämääriä.

Suunnittelualue ei kuulu matkailunpainopistealueisiin eikä sinne ohjata virkistyskäyttöä, vaan aluetta käyttävät lähinnä eräretkeilijät, metsästäjät ja kalastajat. Alueen kehittämiseksi on asetettu päämäärä, että suunnittelualue on eränkäyntiin sopiva, houkutteleva ja erämainen. Tällä linjataan lähinnä palveluvarustuksen sijoittelua ja huoltoa. Koko suunnittelualue on syrjävyöhykettä, jossa jokamiehen oikeuksiin perustuva liikkuminen ja luonnon käyttö on pääosin vapaata, luonnonsuojelualan tiettyjä rajoituksia lukuun ottamatta.

Alueelle suunniteltuja toimenpiteitä ovat palojatkumosuunnitelman mukaiset metsänpoltot, vähäisen palveluvarustuksen hyvä sijoittelu ja ylläpito, kulttuuriperinnön täydennysinvestoinnit sekä suojelualan perustamiseen liittyvät kiinteistö- ym. toimitukset. Suunnitelman toimenpiteiden toteutumista ja vaikuttavuutta seurataan suunnitelman väliarvioinneissa 5 vuoden välein.

Hoito- ja käyttösuunnitelman toteuttamisella ei ole heikentäviä vaikutuksia Natura 2000 – alueen valintaperusteena oleviin luonnonarvoihin, eikä luonnonsuojelulain 65 §:n mukaista arviointia tarvitse tehdä. Alueen suojeluperusteena olevien luonnonarvojen suojelutaso pysyy tai paranee suunnitelman toteutuessa.

Metsähallituksen laatima ehdotus Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan hoito- ja käyttösuunnitelmaksi täyttää tehtävänsä suojelualuekokonaisuuden hoitoa ja käyttöä ohjaavana asiakirjana. Alueen hoidolle ja käytölle suunnitelmassa asetetut tavoitteet ovat sopuosoinnussa luonnonsuojelualan perustamistarkoituksen ja Natura-alueen suojelutavoitteiden kanssa.

Ympäristöministeriö vahvistaa hoito- ja käyttösuunnitelman sen Mustarinnantunturin luonnonsuojelualuetta koskevin osin Metsähallituksen viitekirjeen (950/2013) liitteen mukaisena. Ympäristöministeriö kehottaa ennen suunnitelman julkaisemista tarkistamaan suunnitelmaan sisältyvät luontotiedot, etenkin lintu- ja nisäkäslajien uhanalaisuusluokat uusien, vuoden 2016 arvioiden mukaiseksi.

Yksikön päällikkö,  
ympäristöneuvos



Mikko Kuusinen

Ympäristöneuvos



Aulikki Alanen

TIEDOKSI

Lapin ELY-keskus  
Posion kunta  
Kemijärven kaupunki  
Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri

LIITTEENÄ

Valitusosoitus

## Liite 5. Päivitetyt lajitietolomakkeet

PÄIVITETTY Lajisto						
Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu					
Selite	Lomakkeen tarkoituksena on antaa kuva suunnittelualueen keskeisistä lajistoarvoista sekä tuoda esiin lajiston piirteitä, jotka on huomioitava alueen hoidon ja käytön suunnittelussa. Sama laji voi sisältyä useampaan luokittukseen: esimerkiksi useat uhanalaiset lajit ovat myös direktiivilajeja. Kaikissa lajiryhmissä yksikkönä on ryhmään kuuluvien, alueella esiintyvien lajien kpl-määrä. Natura-aluekohtaiset tarkemmat tiedot lajeista esitetään tarvittaessa liitteessä 2.					
Luokitus	Linnut	Muut selkärangaiset	Selkärangattomat	Putkilokasvit	Itiökasvit	Sienet
Erityisesti suojeltavat lajit	1					
Muut uhanalaiset lajit	7	1	1	2		2
Silmälläpidettävät lajit	9	1	3		1	8
Alueellisesti uhanalaiset lajit	4				1	
Lajit, joiden suojelemiseksi osoitetaan Natura-alueita (luontodirektiivin liite II, lintudirektiivin liite I)	14	1				
Lajit, jotka edellyttävät tiukkaa suojelua, ja joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty (luontodirektiivin liite IV)		2				
Vierasperäiset tai haitallisesti runsastuneet lajit						
<b>Lajistotietoa</b>						
Lajitiedot perustuvat Metsähallituksen selvityksiin, Hertta Eliölajit -tietokannan havaintoihin (7.12.2016; 26.9.2014) sekä Natura-tietokannan kuulemisversioon (9.9.2016). Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan HKS:n alueelta ei ole havaittu vierasperäisiä tai haitallisesti runsastuneita lajeja.						
Suunnittelualueelta tavattu lajisto edustaa hyvin pohjoisboreaalista metsälajistoa. Luontodirektiivin liitteen II ja IV lajeja lajeja on kaksi, ja lintudirektiivin liitteen I lajeja on 14. Kaikkiaan HKS-suunnittelualueelta on havaittu 13 uhanalaista ja 22 silmälläpidettävää lajia, ja niiden lisäksi yksi kansainvälinen vastuulaji.						
Alueella tehdyt lajistokartoitukset ovat painottuneet lintuihin (Metsähallituksen lintulinjalaskennat/Ari Rajasärkkä), mutta viime vuosina alueen eteläosasta on kartoitettu jonkin verran kääväkkäitä ja hyönteisiä osana Mustarinnan tunturin palojatkumosuunnitelmaa <sup>3</sup> . Alueen kääväks- ja hyönteislajistoa on tarkoitus seurata mahdollisuuksien mukaan. Ensimmäisen palojatkumosuunnitelman mukaisen polton (2011) jälkeen löydettiin alueelle kolme uutta kovakuoriaislajia (pohjantypyjääärä, NT; viirusienivaajakas, NT ja haapaliskokuntikas, VU).						

PÄIVITETTY Lajiluettelo						
Vastuuprosessi		Luonnonsuojelu				
Selite		Lomakkeella esitetään luettelo suunnittelualueella esiintyvistä uhanalaisiksi luokitelluista lajeista sekä luonto- ja lintudirektiivien lajeista. Kullekin suunnittelualueeseen kuuluvalla Natura-alueella sekä muille merkittävillä alueilla (esim. Metsähallituksen suojelumetsät, jotka eivät kuulu Natura-verkostoon) täytetään oma lomakkeensa.				
Alue		Mustarinnan tunturi, FI1301102; perässä Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan suunnittelualueen ei-Natura-alueen lajiluettelo (Takkutunturi (dialogialue 211-56531), Kiekkikaira (amo 211-1001) ja Julmalampi-Kolkonoja (dialogialue 211-56530))				
Lajiryhmä	Suomenkielinen nimi	Tieteellinen nimi	Uhanalaisuus	Direktiivi	Määrä ja yksikkö	Lisätietoja, lähde
<b>Luonto- ja lintudirektiivien lajit</b>						
MA	Saukko	<i>Lutra lutra</i>	NT	Lu II, Lu IV	Esiintyy	Natura VIII
MA	Karhu	<i>Ursus arctos</i>	VU	Lu IV	Esiintyy	Natura VIII
AV	Ampuhaukka	<i>Falco columbarius</i>	LC	Li I	4-6 p	Metsähallituksen linjalaskennat 2016
AV	Hiiripöllö	<i>Surnia ulula</i>	LC	Li I	14-22 p	Metsähallituksen linjalaskennat 2016
AV	Kapustarinta	<i>Pluvialis apricaria</i>	LC	Li I	7-10 p	Metsähallituksen linjalaskennat 2016
AV	Keltävästäräkki	<i>Motacilla flava</i>	NT	Li m	250-390	Metsähallituksen linjalaskennat 2016
AV	Kivitasku	<i>Oenanthe oenanthe</i>	LC, RT	Li m	5-7 p	Metsähallituksen linjalaskennat 2016
AV	Kuikka	<i>Gavia arctica</i>	LC	Li I	1-5 p	Natura VIII
AV	Kurki	<i>Grus grus</i>	LC	Li I	5-7 p	Metsähallituksen linjalaskennat 2016
AV	Laulujoutsen	<i>Cygnus cygnus</i>	LC	Li I	1-5 p	Natura VIII
AV	Liro	<i>Tringa glareola</i>	NT	Li I	170-250 p	Metsähallituksen linjalaskennat 2016
AV	Metso	<i>Tetrao urogallus</i>	LC	Li I	100-200 p	Metsähallituksen linjalaskennat 2016
AV	Metsähanhi	<i>Anser fabalis</i>	NT	Li m	6-10 p	Natura VIII
AV	Mustaviklo	<i>Tringa erythropus</i>	NT	Li m	2-3 p	Metsähallituksen linjalaskennat 2016
AV	Palokärki	<i>Dryocopus martius</i>	LC	Li I	40-60 p	Metsähallituksen linjalaskennat 2016
AV	Pohjansirkku	<i>Emberiza rustica</i>	NT, RT	Li m	50-85 p	Metsähallituksen linjalaskennat 2016
AV	Pohjantikka	<i>Picoides tridactylus</i>	LC	Li I	38-55 p	Metsähallituksen linjalaskennat 2016
AV	Pyy	<i>Bonasa bonasia</i>	LC	Li I	11-22 p	Metsähallituksen linjalaskennat 2016
AV	Selkälökki	<i>Larus fuscus</i>	VU, U	Li m	-	Natura VIII



AV	Sinipyrstö	<i>Tarsiger cyanurus</i>	NT, RT	Li m	2-4 p	Metsähallituksen linjalaskennat 2016
AV	Taivaanvuohi	<i>Gallinago gallinago</i>	VU	Li m	9-12 p	Metsähallituksen linjalaskennat 2016
AV	Teeri	<i>Tetrao tetrix</i>	LC	Li l	13-18 p	Metsähallituksen linjalaskennat 2016
AV	Uivelo	<i>Mergus albellus</i>	LC	Li l	1-5 p	Natura VIII
AV	Varpuspöllö	<i>Glaucidium passerinum</i>	NT	Li l	12-20 p	Metsähallituksen linjalaskennat 2016
Alueella tavataan myös kaksi salassa pidettävää lintudirektiivin laja.						
<b>Muut lajit</b>						
AV	Hömötiainen	<i>Parus montanus</i>	VU		13-20 p	Metsähallituksen linjalaskennat 2016
AV	Kuovi	<i>Numenius arquata</i>	NT		1 p	Metsähallituksen linjalaskennat 2016
AV	Kuukkeli	<i>Perisoreus infaustus</i>	NT		65-110 p	Metsähallituksen linjalaskennat 2016
AV	Niittykirvinen	<i>Anthus pratensis</i>	NT		18-27 p	Metsähallituksen linjalaskennat 2016
AV	Pajusirkku	<i>Emberiza schoeniclus</i>	VU		22-32 p	Metsähallituksen linjalaskennat 2016
AV	Piekana	<i>Buteo lagopus</i>	EN		2-3 p	Metsähallituksen linjalaskennat 2016
AV	Punatulkku	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	VU		8-12 p	Metsähallituksen linjalaskennat 2016
AV	Riekkö	<i>Lagopus lagopus</i>	VU		30-50 p	Metsähallituksen linjalaskennat 2016
AV	Taviokuurna	<i>Pinicola enucleator</i>	LC, RT		16-27 p	Metsähallituksen linjalaskennat 2016
AV	Tervapääsky	<i>Apus apus</i>	VU		3-4 p	Metsähallituksen linjalaskennat 2016
CO	Haapaliskokuntikas	<i>Quedius lundbergi</i>	VU		1 i	Eliölajit 7.12.2016
CO	Pohjantyyppijäärä	<i>Acmaeops septentrionis</i>	NT		6 i	Eliölajit 7.12.2016
CO	Sysipimikkä	<i>Upis ceramboides</i>	NT		1 i	Eliölajit 7.12.2016
CO	Viirusienivaajakas	<i>Carphacis striatus</i>	NT		1 i	Eliölajit 7.12.2016
BR	Lapintöppösammal	<i>Cnestrum alpestre</i>	LC, RT		1 paikka	Eliölajit 26.9.2014
BR	Haaraliuskasammal	<i>Riccardia multifida</i>	NT		1 paikka	Eliölajit 7.12.2016
FU	Aihkinahka	<i>Crustoderma corneum</i>	NT		1 paikka	Eliölajit 7.12.2016
FU	Hento(hapra)käpä	<i>Postia lateritia</i>	NT		6 paikkaa	Eliölajit 7.12.2016
FU	Lovikäpä	<i>Postia lowei</i>	EN		Esiintyy	Natura VIII
FU	Kairakäpä	<i>Antrodia primaeva</i>	VU		1 paikka	Eliölajit 7.12.2016
FU	Lapinkynsikäpä	<i>Trichaptum laricinum</i>	NT		1 paikka	Eliölajit 7.12.2016
FU	Pursukäpä	<i>Amylocystis lapponica</i>	NT		1 paikka	Eliölajit 7.12.2016
FU	Riekonkäpä	<i>Antrodia albobrunnea</i>	NT		18 paikkaa	Eliölajit 7.12.2016
FU	Rusokantokäpä	<i>Fomitopsis rosea</i>	NT		1 paikka	Eliölajit 7.12.2016

FU	Sirppikäätä	<i>Cinereomyces lenis</i>	NT		10 paikkaa	Eliölajit 7.12.2016
LI	Härmähuhmarjäkäle	<i>Sclerophora coniophaea</i>	NT		1 paikka	Eliölajit 7.12.2016
<b>Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan suunnittelualueen ei-Naturassa olevat alueet:</b>						
FU	Pohjanrypykkä	<i>Phlebia centrifuga</i>	NT		1 paikka	Eliölajit 26.9.2014
BR	Suonikarstasammal	<i>Andraea crassinervia</i>	LC, RT		1 paikka	Eliölajit 26.9.2014, Kansainv. vastuulaji
VA	Kaitakämme	<i>Dactylorhiza traunsteineri</i>	VU		2 paikkaa	Eliölajit 26.9.2014
VA	Siperianvehnä	<i>Elymus fibrosus</i>	VU		1 paikka	Eliölajit 26.9.2014

# Uusimmat Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisut

## Sarja A

- No 224 Snickars, M., Arnkil, A., Ekebom, J., Kurvinen, L., Nieminen, A., Norkko, A., Riihimäki, A., Taponen, T., Valanko, S., Viitasalo, M. & Westerborn, M. 2016: Assessment of the status of the zoobenthos in the coastal waters of western Uusimaa, SW Finland – a tool for management. 53 s.
- No 225 Kurvinen, L., Arnkil, A., Ekebom, J., Björkman, U., Sahla, M., Ivkovic, D., Riihimäki, A. & Haldin, M. 2017: Meri- ja rannikon luonnonsuojelualueiden tietotarpeet – MeriHOTT-hankkeen loppuraportti. 88 s.

## Sarja B

- No 226 Nylander, M. 2017: Repoveden kansallispuiston kävijätutkimus 2013–2014. 69 s.
- No 227 Nylander, M. & Paasonen, S. 2017: Repoveden kansallispuiston yritystutkimus 2013. 34 s.

## Sarja C

- No 140 Metsähallitus 2016: Nurmesjärven hoito- ja käyttösuunnitelma 2013–2028. 75 s.
- No 141 Metsähallitus 2016: Kärppäjärven Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 74 s.
- No 142 Metsähallitus 2016: Hammastunturin erämaa-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 139 s.
- No 143 Metsähallitus 2016: Urho Kekkosen kansallispuiston, Sompion luonnonpuiston, Kemihaaran erämaa-alueen sekä Vaaranaavan, Nalka-aavan ja Uura-aavan soidensuojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelma. 166 s.
- No 144 Meahciráđđehus 2017: UK-álbmotmeahci, Soabbada luonddumeahci, Kemihaara meahcceguovllu sihke Vaaranaapa, Nalka-aapa ja Uura-aapa jekkiidsuodjalanguovlluid dikšun- ja geavahanplána. 167 s.
- No 145 Metsähallitus 2017: Kevon luonnonpuiston ja Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 178 s.
- No 146 Metsähallitus 2017: Kolin hoito- ja käyttösuunnitelma. 171 s.
- No 147 Nylander, M. 2017: Repoveden luontomatkailusuunnitelma – Repovesi 2025. 52 s.
- No 148 Metsähallitus 2017: Päijänteen kansallispuiston ja Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 107 s.
- No 149 Meahciráđđehus 2017: Geavu luonddumeahcci ja Natura 2000 -guovllu dikšun- ja geavahanplána. 180 s.
- No 150 Metsähallitus 2017: Pihlajaveden Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma 2011–2020. 82 s.

ISSN-L 1796-2943  
ISSN (verkkojulkaisu) 1796-2943  
ISBN 978-952-295-188-5 (pdf)

[julkaisut.metsa.fi](http://julkaisut.metsa.fi)